

European Network of Councils
for the Judiciary (ENCJ)

Réseau européen des Conseils
de la Justice (RECJ)

ENCJ tiesnešu aptauja par tiesu varas neatkarību

2025

Līdzfinansē Eiropas Savienības programma "Tiesiskums

Satura tabula

Kopsavilkums	3
1. Ievads	5
2. Aptaujas metode un saturs	6
3. Atsaucības rādītājs	10
4. Kopējais neatkarības uzskats	12
5. Tiesu nolēmumu izpilde	15
6. Neatkarība saistībā ar Eiropas Savienību	18
7. Neatkarības aspekti: ar lietu saistītie aspekti	19
8. Neatkarības aspekti: iecelšana un paaugstināšana amatā	31
Tiesneši	
9. Neatkarības aspekti: darba apstākļi	34
10. Pārskatatbildība	38
11. Uzskatītā tiesu neatkarības ievērošana	40
Kastīte Tiesu neatkarības "ievērošanas" kartēšana	49
12. Neatkarības izmaiņas laika gaitā	53
13. Respondentu raksturojums	59
14. Secinājumi un diskusija	62
1. pielikums. Neatkarība pēc raksturlielumiem	64
pielikums. Galveno komponentu analīze	66
pielikums. Apsekojuma rezultāti pa jautājumiem tabulās	69

ENCJ 2025

Šī publikācija ir sagatavota ar Eiropas Savienības programmas "Tiesiskums" finansiālu atbalstu. Par šīs publikācijas saturu pilnībā atbild ENCJ, un to nekādā gadījumā nevar uzskatīt par Eiropas Komisijas viedokli.

Kopsavilkums¹

2025. gada pirmajā ceturksnī jau piekto reizi tika veikta Eiropas tiesnešu aptauja par viņu neatkarību. Kopumā aptaujā piedalījās 19 136 tiesneši no 32 tiesu iestādēm 30 valstīs. Aptaujā bija noteikts 20 % līdzdalības mērķis, ko lielākā daļa tiesu iestāžu (viegli) sasniegta. Personisko un profesionālo īpašību analīze saistībā ar neatkarības uztveri liecina, ka katrā tiesu sistēmā tiesnešiem ir ļoti līdzīgi uzskati.

Galvenie secinājumi ir šādi:

1. Tiesneši kopumā pozitīvi vērtē savu neatkarību. Desmit ballu skalā tiesneši savas valsts tiesnešu neatkarību vērtē vidēji no 5,9 līdz 9,8 ballēm, viszemāko vērtējumu iegūst Ukraina, kam seko Melnkalne (6,8), Ungārija (7,0), Bulgārija un Bosnija un Hercegovina (abas 7,1). Desmit tiesu iestāžu vērtējums ir 9 punkti vai augstāks. Respondenti savu personīgo neatkarību vērtē vēl augstāk - no 6,8 līdz 9,9. Atbilstoši pozitīvajam neatkarības novērtējumam tikai nedaudzi tiesneši ziņo par neatbilstošu spiedienu, lai ietekmētu tiesnešu lēmumus.
2. Kopš 2015. gada, kad notika pirmā aptauja, neatkarība ir pakāpeniski uzlabojusies vidēji visiem tiesnešiem kopā. Tomēr šajā apsekojumā šī tendence apstājas, jo atkarībā no kritērija vidējais rādītājs visās valstīs kopš iepriekšējā apsekojuma ir palicis nemainīgs vai nedaudz samazinājies. Pamatojoties uz to tiesnešu pieredzi, kuri strādā jau daudzus gadus, neatkarība ir uzlabojusies ilgākā laika posmā.
3. Izvērtējot tiesu iestādes atsevišķi, lielākajā daļā no tām neatkarības uztvere kopš pirmā apsekojuma saglabājas augsta vai uzlabojas. Tomēr dažās tiesu iestādēs respondenti saskata kritumu. Tas attiecas uz Ungāriju, kas pirmo reizi piedalījās 2019. gadā, bet arī Melnkalnē un Grieķijā (galvenokārt civillietu un krimināllietu tiesās) bija vērojams samazinājums, un mazākā mērā - Slovēnijā. Bosnijā un Hercegovinā neatkarības rādītājs ir stabils un zemā līmenī.
4. Tiesneši tiesu iestāžu padomju neatkarību katrā valstī vērtē vidēji no 3,4 līdz 9,7 ballēm. Spānijas un Bulgārijas padomēm ir piešķirti ļoti zemi vērtējumi, savukārt Ungārijas, Ukrainas un Bosnijas un Hercegovinas padomēm ir zems vērtējums. Rezultāti virs 8 punktiem ir Somijā, Īrijā, Rumānijā un Apvienotajā Karalistē. Ar padomes pastāvēšanu nepietiek, lai garantētu tiesu neatkarību. Tas lielā mērā ir atkarīgs no kārtības, piemēram, attiecībā uz padomes locekļu iecelšanu, kā arī no tā, kā viņi darbojas pēc ievēlēšanas vai iecelšanas par padomes locekļiem.
5. Joprojām pastāv jautājumi, kas tika izvirzīti iepriekšējos apsekojumos. Daudzās tiesu iestādēs tiesneši ir kritiski noskaņoti attiecībā uz lēmumiem par cilvēkresursiem, kas saistīti ar tiesnešiem, un jo īpaši par iecelšanu amatā un paaugstināšanu amatā. Pēc respondentu domām, arī iecelšana amatā Augstākajā tiesā/Kasācijas tiesā joprojām ir problemātiska dažādās valstīs.
6. Korupcija joprojām ir problēma vairākās tiesu iestādēs. Plašākā tiesu iestāžu lokā tiek uzskatīts, ka tiesu iestādes nedara pietiekami daudz, lai novērstu tiesnešu pārkāpumus un korupciju.
7. Tiesu vadība, tostarp tiesu priekšsēdētāji, parasti necenšas ietekmēt tiesas lēmumu saturu. Tomēr daži tiesneši saskaras ar nepiemērotu spiedienu no tiesas puses.

¹Šo ziņojumu sagatavoja Frans van Dijk (ENCJ un Montaigne Centre for Rule of Law of Law and Administration of Justice, Utrehtas Universitāte), Bart Diephuis (Nīderlandes Tieslietu padome) un 11. sadaļā - Kamil Jonski (SGH Warsaw School of Economics). Tehnisko atbalstu sniedza Beļģijas Augstā tieslietu padome; Kevin Verhoeyen kungs. Vispārēju atbalstu sniedza ENCJ birojs.

vadība, lai ievērotu savlaicīguma standartus, un vairāk tiesnešu izjūt neatbilstošu spiedienu, ko rada ražošanas mērķi.

8. Spriedze starp tiesu varu un pārējām valsts varām arī nav jauns jautājums, taču grūtības daudzējādā ziņā ir pieaugušas. Apsekojumā īpaši uzsvērts: 1) ir palielinājies to tiesu lēmumu, kas ir pretrunā valdības interesēm, neizpildes trūkums no valdību puses, 2) darba apstākļi arvien vairāk kļūst par draudu neatkarībai, jo īpaši tiesnešu zems/novēlotais atalgojums un lielā darba slodze/nepietiekamie tiesu resursi, un 3) daudzās valstīs, pēc respondentu domām, liela un arvien pieaugoša problēma ir tiesu neatkarības neievērošana no valdības un parlamenta puses.
9. Lielākajā daļā tiesu iestāžu tiesneši izjūt neatbilstošu spiedienu no (sociālajiem) plašsaziņas līdzekļiem lietu līmenī. Daudzi no viņiem uzskata, ka (sociālie) plašsaziņas līdzekļi neievēro viņu neatkarību.
10. Aptaujā pirmo reizi tika aplūkots iebiedēšana un draudi, kā arī reāli uzbrukumi tiesnešiem. Pusē tiesu iestāžu vairāk nekā 10 % tiesnešu piedzīvo iebiedēšanu vai draudus. Šīs tiesu sistēmas ir dažādas - no Apvienotās Karalistes, jo īpaši Ziemeļīrijas, līdz Norvēģijai, Ungārijai un Ukrainai. Lai gan draudi gandrīz nenotiek regulāri, gadījuma rakstura gadījumi ir diezgan izplatīti. Fiziski uzbrukumi tiesnešiem ir reti sastopami.

Lielākā daļa tiesnešu Eiropā pozitīvi vērtē savu neatkarību, taču viņi norāda uz jautājumiem, kas viņu neatkarību ietekmē negatīvi. Dažas no šīm problēmām ir lietu līmenī, citas - sistēmas līmenī, piemēram, iecelšana amatā. Aptauja sniedz daudz ieskatu par tiesu sistēmas darbību valsts līmenī. Tieslietu padomēm un citām pārvaldes struktūrām ir jāanalizē rezultāti attiecībā uz savām tiesu iestādēm un jārisina jautājumi, kurus izvirzījuši respondenti. Lai gan padomes ir atkarīgas no citām valsts varas iestādēm likumdošanas uzlabošanas un atbilstošu resursu nodrošināšanas, tiesu iestādes un jo īpaši padomes daudzas problēmas var risināt pašas. Tomēr problēmas ar citām valsts varām pieaug, un ir nepieciešams vairāk respektēt neatkarību.

Lielākā daļa aptaujā izvirzīto jautājumu nav jauni, un to risināšanai nepieciešama augstāka prioritāte. Turklāt ir jāmeklē vai jāturpina dialogs ar citām valsts varām un arī ar plašsaziņas līdzekļiem, lai veicinātu labāku izpratni par tiesu neatkarības nozīmi sabiedrības un tās ekonomikas funkcionēšanā. Vienlaikus ir ieteicams palielināt tiesnešu un tiesu varas pārvaldes iestāžu noturību pieaugošas spriedzes un draudu apstākļos.

Aptaujas datu kopa ir pieejama pēc pieprasījuma.

1. Ievads

EKTK misijas centrā ir neatkarīgu un atbildīgu tiesu iestāžu stiprināšana Eiropas Savienībā, lai garantētu piekļuvi taisnīgām, neatkarīgām un objektīvām tiesām. Šajā nolūkā ENCJ sistemātiski strādā, lai izstrādātu standartus un pamatnostādnes tiesu sistēmas pārvaldībai un tādu būtisku funkciju veikšanai kā tiesnešu iecelšana. Lai novērtētu, cik lielā mērā tiek īstenoti standarti un pamatnostādnes, ir izstrādāts un ieviests neatkarības un atbildības rādītāju kopums. Šie rādītāji attiecas, no vienas puses, uz oficiālajām garantijām un mehānismiem, kas aizsargā tiesu neatkarību un nodrošina pārskatatbildību, un, no otras puses, uz to, kā sabiedrība uztver neatkarību. Tiesneši, protams, ir svarīgi dalībnieki šajā jomā. Viņu viedokļi ir īpaši interesanti, jo vairāk tāpēc, ka viņi reti pauž viedokli. Eiropas Savienībā iedzīvotāju un uzņēmumu priekšstatus par tiesu neatkarību katru gadu apseko Eiropabarometrs. Šo aptauju dati ir iekļauti ENCJ neatkarības un atbildības rādītājos. Tiesnešu uzskati par neatkarību nav iekļauti šajos Eiropabarometra apsekojumos, un ENCJ ir uzņēmusies regulāri veikt tiesnešu aptauju.

2025. gada pirmajā ceturksnī šī aptauja tika veikta piekto reizi. Aptaujā tiesnešiem tika lūgts sniegt vispārēju vērtējumu par savu neatkarību un novērtēt virkni aspektu, kas ietekmē neatkarību. Papildus mehānismu, kuriem būtu jāgarantē neatkarība, faktiskajai darbībai aptaujā tiesnešiem tika jautāts, vai, viņuprāt, tiesneša neatkarību respektē dažādas tiesu varas ieinteresētās puses, sākot no tiesu varas pārvaldes iestādēm, procesuālajām pusēm un to lajiem, kā arī abām pārējām valsts varām un (sociālajiem) plašsaziņas līdzekļiem. Aptaujā aplūkoti arī vairāki tiesu varas atbildības aspekti.

Aptaujā piedalījās tiesneši no 32 tiesu iestādēm 30 valstīs, kopā 19 136 tiesneši. Jāatzīmē, ka, tāpat kā iepriekšējās aptaujās, aptaujā nepiedalījās Polija, jo tās Tieslietu padome pašlaik nav ENCJ locekle vai novērotāja (atkarībā no ārkārtas Ģenerālās asamblejas lēmuma, kas notiks 2021. gadā Viļņā).

Apsekojuma rezultāti ir atspoguļoti attēlos un tabulās. Apsekojuma metode un saturs ir aprakstīti 2. iedaļā, un 3. iedaļā ir sniegta informācija par atbildēm un atbilžu līmeni. Apsekojuma rezultāti attēloti 4.-11. iedaļā, izmantojot attēlus un dažas papildu tabulas. Aptaujas 12. iedaļa attiecas uz tiesu neatkarības izmaiņām laika gaitā, un 13. iedaļā sniegta sīkāka informācija par respondentu raksturojumu un tā ietekmi uz rezultātiem, kas sīkāk izklāstīta 1. pielikumā. Pielikums Nr. 2 papildina 11. iedaļu par tiesu neatkarības ievērošanu. Apsekojuma rezultāti ir sniegti tabulās 3. pielikumā.

2. Aptaujas metode un saturs

Vispirms ir aprakstīta apsekojuma metode, un pēc tam sniegts apsekojuma jautājumu izklāsts.

2.1 Metode

Tāpat kā iepriekšējās aptaujas kārtās, aptaujā tika aicināti piedalīties visi iesaistīto tiesu iestāžu tiesneši. Aptaujas metodoloģija tika pārskatīta 2021. gadā, un tika secināts, ka tā ir vislabākā pieeja, ņemot vērā vajadzību garantēt, ka visiem tiesnešu viedokļiem ir vienlīdzīgas iespējas tikt pausti, pat nelabvēlīgos apstākļos attiecībā uz neatkarību.² Lai pārbaudītu (paš)atlasē ietekmi, respondentiem tika jautāts ne tikai par personiskajām īpašībām (dzimums, tiesneša pieredze), bet arī par tiesas veidu, kurā viņi (galvenokārt) strādā, un lietu veidu, ko viņi galvenokārt izskata, kā arī par viņu dalību tiesnešu asociācijā.

Attiecībā uz aptaujas īstenošanu visi ENCJ locekļi un novērotāji (t. i., tiesu iestāžu padomes un, ja tādu nav, citas tiesu iestāžu vadības struktūras, piemēram, Tieslietu ministrijas) tika aicināti piedalīties aptaujā. Aptaujā iesaistītās vadības struktūras visiem tiesnešiem savā jurisdikcijā izplatīja ENCJ prezidenta rekomendācijas un iepazīšanās vēstuli. Vēstulē bija iekļauta saite uz ENCJ tīmekļa vietni. Vadošās iestādes aptauju tulkoja savās valodās, un katrai valodai tika izveidota veidlapa, kas bija pieejama ENCJ interneta vietnes slēgtajā sadaļā ar paaugstinātu drošību (atbilžu vākšanai tika izmantota platforma SurveyMonkey). Respondenti aptauju tiešsaistē varēja aizpildīt anonīmi. Viņiem bija jānorāda tikai valsts, kurā viņi strādā par tiesnešiem. Tiesneši aptauju varēja aizpildīt jebkurā valodā, kurā aptauja bija tulkota.

Lielākā daļa padomju izplatīja uzaicinājuma vēstuli tieši tiesnešiem. Tā kā nebija centralizētu tiesnešu kontaktpersonu sarakstu, citām padomēm bija jānosūta vēstule tiesu priekšsēdētājiem, kuri pēc tam izplatīja vēstuli savas tiesas tiesnešiem vai sadarbojās ar Tieslietu ministrijām, lai sasniegtu atsevišķus tiesnešus. Dažas padomes nodrošināja savu valstu tiesnešu asociāciju apstiprinājumu un (praktisku) atbalstu. Aptauja bija adresēta tikai profesionāliem tiesnešiem, nevis neprofesionāliem tiesnešiem. Neprofesionālo tiesnešu aptauja tika veikta atsevišķi 2018. gadā.

Aptauja ir atkarīga no tiesnešu padomju un citu pārvaldības struktūru vēlmes un spējas sadarboties. Kopumā aptaujā piedalījās 32 tiesu iestādes no 30 valstīm (attiecībā uz Apvienoto Karalisti tiek izdalītas Anglijas un Velsas, Ziemeļīrijas un Skotijas tiesu iestādes).

2.2 Aptaujas jautājumi

Aptauja ir veidota tā, ka tajā tiesnešiem tiek lūgts sniegt vispārēju vērtējumu par viņu neatkarību, kā viņi to uztver, lai iegūtu datus attiecīgajam neatkarības rādītājam (I13)⁽³⁾, bet tajā arī padziļināti tiek pētīti dažādi neatkarības aspekti. Būtiskie jautājumi būtībā ir tādi paši kā iepriekšējās aptaujās, taču tika pievienoti jautājumi par to, vai tiesu lietotāji un citas personas ārpus tiesas iebiedē un draud tiesnešus, kā arī par reālu vardarbību pret tiesnešiem. Būtībā stablais jautājumu kopums veicina rezultātu salīdzināmību ilgākā laika posmā un iespēju novērot tendences (sk. 12. sadaļu).

² ENCJ (2021). Ziņojums 2020-2021. Neatkarība, atbildība un tiesu sistēmas kvalitāte, rādītāju un apsekojumu uzlabošana. www.encj.eu.

³ ENCJ (2023). Ziņojums 2022-2023. Tiesu varas neatkarības, atbildības un kvalitātes rādītāji, Tiesu aizsardzības pastiprināšana. www.encj.eu.

Lielākā daļa jautājumu tika uzdoti priekšlikumu formā. Ja vien nav norādīts citādi, atbilžu kategorijas bija šādas: Atbildes bija: pilnīgi nepiekrītu, nepiekrītu, neesmu pārliecināts, piekrītu un pilnīgi piekrītu. Rezultātu izklāstā kategorijas pilnīgi nepiekrītu un nepiekrītu, kā arī pilnīgi piekrītu un piekrītu ir apkopotas, lai attēli un tabulas būtu vieglāk lasāmas. Lai novērtētu neatkarību, tika izmantota skala no 0 līdz 10. Jāatzīmē, ka aptaujā ir apvienoti jautājumi par savu pieredzi un par priekšstatiem. Izvēle par pašu pieredzi vai uztveri ir atkarīga no konkrētās parādības rakstura: ja tiešas pieredzes nav vai tā nav iespējama, nozīme ir tikai uztverei. Arī tad, ja nevar sagaidīt godīgu atbildi uz personisku jautājumu, var uzdot vispārīgāku jautājumu. Attiecībā uz neatkarības novērtējumu izmanto gan pieredzi, gan uztveri. Vajadzības gadījumā aptaujā respondentiem tiek lūgts ņemt vērā pēdējos trīs gadus kopš iepriekšējās aptaujas 2022. gadā.

Šajā aptaujā tika izmantoti šādi jautājumi/izteikumi loģiskā secībā.

Neatkarība

Vispārējā neatkarības uztvere

Q1 Novērtējiet profesionālo tiesnešu neatkarību savā valstī skalā no 0 līdz 10 (kur 0 nozīmē "vispār nav neatkarīgs" un 10 - "visaugstākā iespējamā neatkarības pakāpe").

Q2 Novērtējiet savu kā tiesneša neatkarību skalā no 0 līdz 10 (kur 0 nozīmē "vispār nav neatkarīgs" un 10 - "visaugstākā iespējamā neatkarības pakāpe").

Q3 Novērtējiet Tieslietu padomes neatkarību skalā no 0 līdz 10 (kur 0 nozīmē "vispār nav neatkarīga", bet 10 - "visaugstākā iespējamā neatkarības pakāpe").

Q4 Es uzskatu, ka manā valstī Tieslietu padomei ir piemēroti mehānismi un procedūras, lai efektīvi aizstāvētu tiesu neatkarību.

Tiesnešu pilnvaras

Q5 Uzskatu, ka pēdējo trīs gadu laikā manā valstī parasti tika izpildīti/izpildīti spriedumi, kas bija pretrunā ar valdības interesēm.

Neatkarības aspekti: Eiropas Savienības ietekme

Q6 Uzskatu, ka tiesu varas neatkarību manā valstī stiprina dalība Eiropas Savienībā, izredzes kļūt par Eiropas Savienības dalībvalsti vai dalība EEZ.

Neatkarības aspekti: ar gadījumu saistīts neatbilstošs spiediens no iekšējiem un ārējiem avotiem.

7. jautājums Pēdējo trīs gadu laikā uz mani ir izdarīts neatbilstošs spiediens, lai es pieņemtu lēmumu kādā lietā vai lietas daļā noteiktā veidā. Ja jūs piekrītat vai pilnīgi piekrītat, vai tas notika ļoti reti, reizēm vai regulāri un kas to darīja: Konstitucionālā tiesa, Tieslietu padome, Tiesu vadība, valdība, plašsaziņas līdzekļi, citi tiesneši (tostarp tiesnešu asociācija), parlaments, puses un to advokāti, prokuratūra, sociālie plašsaziņas līdzekļi vai Augstākā tiesa/Kasācijas tiesa.

Neatkarības aspekti: ar lietu saistīts ārējs spiediens

Q8 Es uzskatu, ka manā valstī pēdējo trīs gadu laikā atsevišķi tiesneši ir pieņēmuši kukuļus (saņēmuši naudu) vai iesaistījušies cita veida korupcijā (pieņēmuši nemonetāras dāvanas vai labvēlību) kā pamudinājumu, lai izlemtu lietu(-as) konkrētā(-ās) veidā. Ja jūs piekrītat vai pilnīgi piekrītat, vai tas notika ļoti reti, reti vai regulāri.

9. jautājums Es uzskatu, ka pēdējo trīs gadu laikā lietas tiesnešiem ir bijušas sadalītas citādi nekā saskaņā ar noteiktajiem noteikumiem vai procedūrām, lai ietekmētu konkrētās lietas iznākumu.

Q10 Pēdējo trīs gadu laikā manus lēmumus vai rīcību ir tieši ietekmējusi prasība vai prasības draudi par personisko atbildību.

Q11 Es uzskatu, ka manā valstī atsevišķu tiesnešu lēmumus vai rīcību pēdējo trīs gadu laikā ir neatbilstoši ietekmējusi plašsaziņas līdzekļu (t. i., preses, televīzijas vai radio) faktiskā vai paredzamā rīcība.

Q12 Es uzskatu, ka manā valstī atsevišķu tiesnešu lēmumus vai rīcību pēdējo trīs gadu laikā ir neatbilstoši ietekmējuši faktiskie vai gaidāmie ieraksti sociālajos plašsaziņas līdzekļos (piemēram, Facebook, X vai LinkedIn).

Q13 Pēdējo trīs gadu laikā, pildot tiesneša pienākumus, esmu bijis pakļauts iebiedēšanai un/vai draudiem no tiesas lietotāju vai citu personu ārpus tiesas puses.

Q14 Pēdējo trīs gadu laikā, pildot tiesneša pienākumus, tiesas lietotāji vai citas personas ārpus tiesas ir fiziski uzbrukuši man.

Neatkarības aspekti: ar lietu saistīts iekšējais spiediens

Q15 Vai pēdējo trīs gadu laikā man ir bijuši draudi, ka pret mani tiks vērsta disciplinārsods vai cita oficiāla rīcība, vai arī tā ir bijusi vērsta, jo es esmu izlēmis kādu lietu.

Q16 Pēdējo trīs gadu laikā manas tiesas vadība ir izdarījusi spiedienu uz mani, lai es izlemtu atsevišķas lietas noteiktā veidā ⁽⁴⁾.

Q17 Pēdējo trīs gadu laikā manas tiesas vadība ir izdarījusi uz mani neatbilstošu spiedienu, lai es izlemtu atsevišķas lietas noteiktā laikā.

Q18 Pēdējo trīs gadu laikā manas tiesas vadība ir izdarījusi uz mani nepiemērotu spiedienu, lai sasniegtu ražošanas mērķus (izskatīto lietu skaits).

Q19 Pēdējo trīs gadu laikā man ir nācies pieņemt lēmumus saskaņā ar vadlīnijām, ko tiesneši izstrādājuši pretēji manam profesionālajam viedoklim (vadlīnijas neietver pienākumu ievērot precedentu).

Neatkarības aspekti: tiesnešu iecelšana un paaugstināšana amatā

20. jautājums Es uzskatu, ka tiesneši manā valstī pēdējo trīs gadu laikā ir stājušies tiesneša amatā, pirmo reizi ieceļot amatā, nevis tikai pamatojoties uz spējām un pieredzi.

Q21 Es uzskatu, ka tiesneši manā valstī pēdējo trīs gadu laikā ir iecelti amatā Augstākajā tiesā/kasācijas amatā, pamatojoties ne tikai uz spējām un pieredzi.

Q22 Es uzskatu, ka tiesneši manā valstī pirmās instances un apelācijas tiesās pēdējo trīs gadu laikā ir paaugstināti/iecelti citā amatā, pamatojoties ne tikai uz spējām un pieredzi. (Piezīme: pieredze var ietvert darba stāžu).

Neatkarības aspekti: darba apstākļi

Q23.1-Q23.6 Pēdējo trīs gadu laikā manos darba apstākļos ir notikušas izmaiņas, kas negatīvi ietekmējušas manu neatkarību. Lūdzu, norādiet katru kategoriju: alga/pensija/pensijas vecums, darba laiks,

⁴ Šis jautājums attiecas uz lietas saturu. Šāds spiediens vienmēr ir nepiemērots.

lietu slodze, tiesu resursi, digitalizācija un uzvedība darbā, tostarp seksuāla uzmākšanās un diskriminācija.

Atbildība

24. jautājums Es uzskatu, ka manā valstī tiesneši ievēro augstus ētikas standartus.

Q25 Manuprāt, manā valstī tiesu iestādes efektīvi vērsas pret tiesnešu pārkāpumiem. Q26 Manā valstī tiesu iestādes efektīvi cīnās pret korupciju tiesnešos.

Tiesnešu neatkarības ievērošana

Q27.1-Q27.12 Es uzskatu, ka pēdējo trīs gadu laikā manu kā tiesneša neatkarību ir respektējuši: (1) Tieslietu padome, tiesu vadība, t.sk. tiesas priekšsēdētājs, Augstākā tiesa/Kasācija, Konstitucionālā tiesa, Tiesnešu asociācija, (2) tiesas procesa puses, advokāti, prokuratūra, (3) valdība, parlaments, plašsaziņas līdzekļi (t.i., prese, televīzija vai radio) un sociālie mediji (piemēram, Facebook, X vai LinkedIn).

Tiesu neatkarības izmaiņas laika gaitā

28. jautājums Kopš es sāku pildīt tiesneša pienākumus, mana neatkarība ir ievērojami uzlabojusies, nedaudz uzlabojusies, palikusi tāda pati, nedaudz pasliktinājusies vai ievērojami pasliktinājusies. Atbildes ir apvienotas ar 30. jautājumu.

Personiskās un profesionālās īpašības

Q29 Dzimums

Q30 Tiesnešu darba pieredze (tiesneša darba gadi) gadu kategorijās

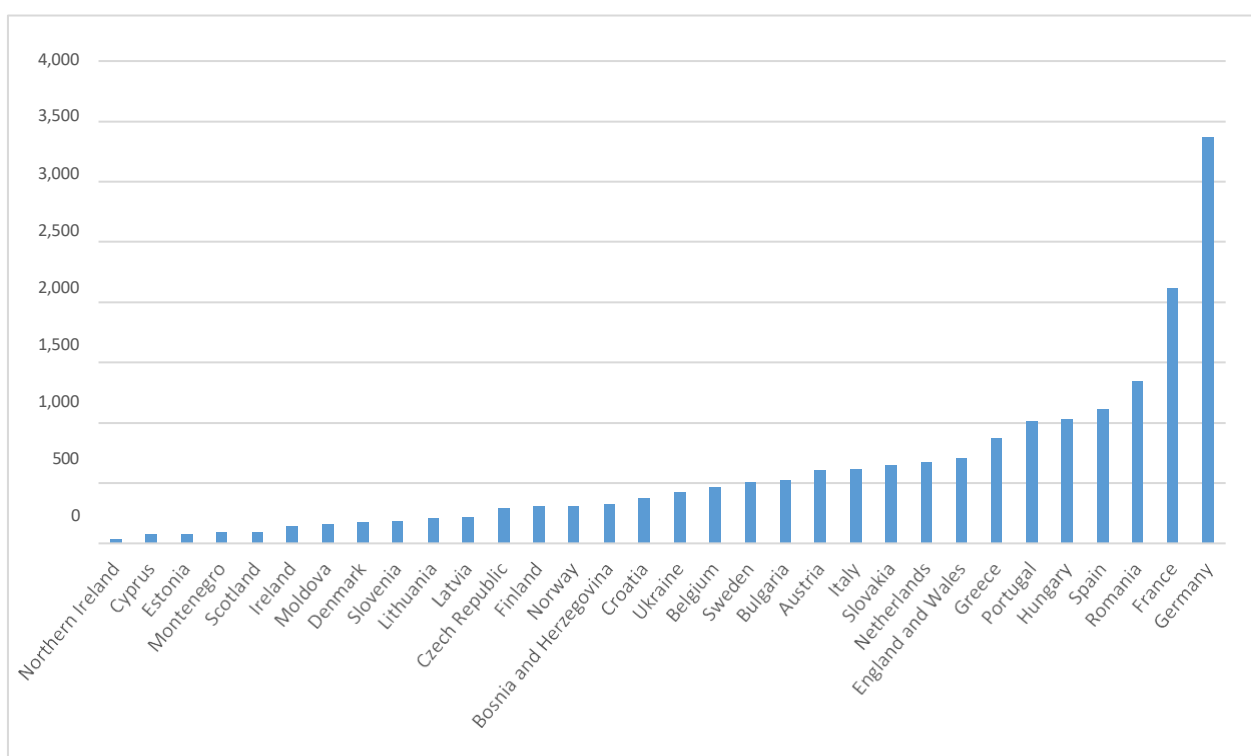
Q31 Galvenā darba vieta (pašreizējā): Pirmās instances tiesa, Apelācijas tiesa vai Augstākā tiesa/Kasācijas tiesa.

Q32 Galvenā darba joma (pašreizējā): krimināllietas, administratīvās lietas, civillietas (tostarp ģimenes lietas) vai visas šīs jomas vienādā apjomā

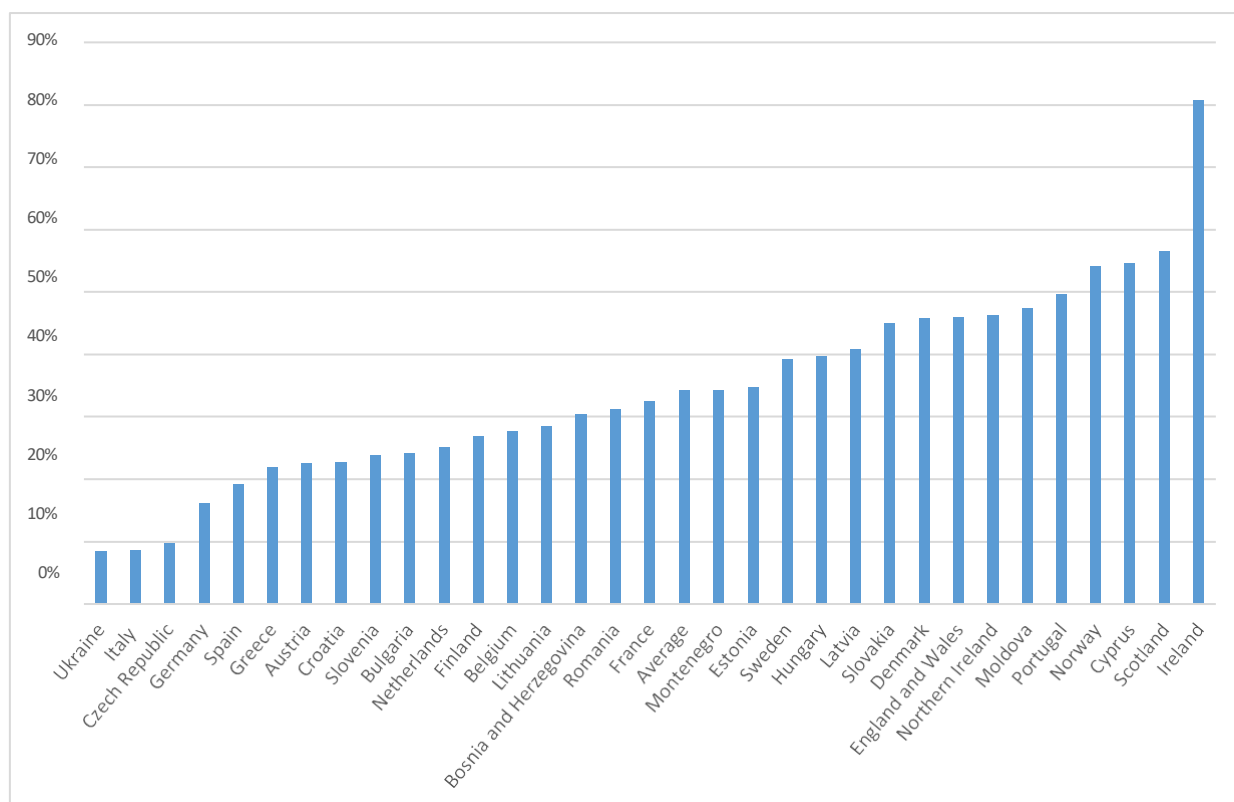
Q33 Dalība tiesnešu asociācijā

3. Atbilžu īpatsvars

Aptaujā piedalījās tiesneši no 32 tiesu iestādēm 30 valstīs, kopā 19 136 tiesneši, kas ir rekordliels tiesu iestāžu un tiesnešu skaits (iepriekšējā aptaujā piedalījās 29 tiesu iestādes un 15 821 tiesnesis). Absolūtais respondentu skaits ir *norādīts 1. attēlā. attēlā 2. attēlā* sniegts atbilžu skaits pa valstīm. Mērķis tika saglabāts - 20 % atbildējušo tiesnešu. Šis mērķis netika sasniegts piecās valstīs - visās lielajās valstīs. Absolūtais respondentu skaits tiek uzskatīts par pietiekamu, lai saglabātu visu valstu rezultātus, taču Itālijas un Čehijas rezultāti attiecībā uz dažiem jautājumiem ir jāuzskata par īpaši piesardzīgiem. Abās valstīs atbilžu skaits ir diezgan zems. Čehijas Republikā uz diviem jautājumiem par tiesu neatkarības novērtējumu (sk. 2. iedaļu) to pasliktināja prezentācijas kļūda, kas nepietiekamas pārbaudes dēļ skāra pirmos 117 atbildes. Itālijā un Grieķijā ir divas padomes - viena vispārējās jurisdikcijas tiesām un otra administratīvajām tiesām. Tāpēc rezultāti jautājumiem, kas attiecas uz tiesu iestāžu padomi, ir sadalīti pēc jurisdikcijas, bet šie rezultāti ir jāuzskata ar zināmu piesardzību, jo absolūtais atbilžu skaits katrā jurisdikcijā ir samazināts. Augstais atbilžu absolūtais rādītājs vairākām lielām tiesu iestādēm ļauj veikt turpmāku statistisko analīzi valstu iekšienē, kas tiks veikta vēlākā posmā.

attēls Respondentu skaits

Piezīme: tiesnešu skaits ir balstīts uz CEPEJ datiem par profesionālo tiesnešu kopskaitu 2022. gadā, un to aktualizē Tieslietu padomes un citas pārvaldes iestādes.

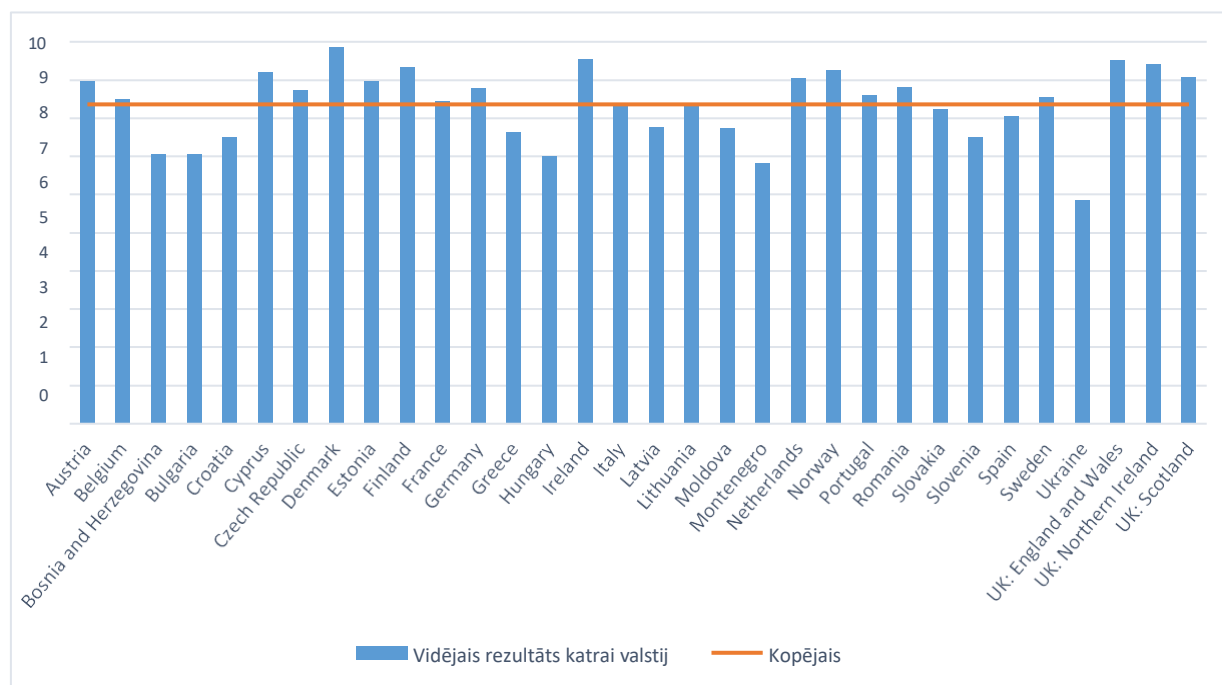
attēls Atsaucības līmenis

13. sadaļā ir sniegti respondentu personiskie un profesionālie raksturlielumi. Tajā ir aplūkotas arī respondentu atbilžu atšķirības.

4. Kopējais priekšstats par neatkarību

Šajā iedaļā neatkarības rādītāji ir aplūkoti attiecībā uz tiesnešiem un Tieslietu padomēm. Šeit tiek aplūkoti pašreizējās situācijas rezultāti, savukārt 12. sadaļā tiek aplūkota attīstība laika gaitā, salīdzinot piecu kopš 2015. gada veikto aptauju rezultātus un šajā aptaujā - atbildes uz jautājumu par pieredzēto neatkarības pieaugumu vai samazināšanos kombinācijā ar tiesneša darba stāžu.

Pēc 10 ballu skalas respondenti savas tiesu sistēmas tiesnešu neatkarību vērtē vidēji no 5,9 līdz 9,8 ballēm. Viszemāko vērtējumu ir saņēmuši Ukrainas tiesneši (5,9). Tālāk seko Melnkalne (6,8 punkti), Ungārija (7,0 punkti), Bulgārija un Bosnija un Hercegovina (7,1 punkts). Desmit tiesu iestāžu vērtējums ir 9 vai vairāk. Šīs tiesu iestādes ir Austrija, Kipra, Dānija, Somija, Īrija, Īrija, Nīderlande, Norvēģija un Apvienotā Karaliste (Anglija un Velsa, Ziemeļīrija un Skotija). Sk. 3. attēlu, kurā papildus vērtējumam katrai valstij sniegts arī vidējais nesvērtais valstu vērtējums (sarkanā līnija). Respondentiem tika lūgts arī novērtēt savu personīgo neatkarību (4. attēls). Šie vērtējumi kopumā ir ievērojami augstāki nekā vērtējumi par tiesnešiem kopumā (vidēji 9,0 pret 8,4 punktiem), un šī atšķirība kopumā palielinās, samazinoties neatkarības vērtējumam. Lai gan abi jautājumi kvalitatīvi atšķiras (respondenti visu tiesnešu neatkarību var vērtēt plašākā perspektīvā nekā viņu personīgo neatkarību, ņemot vērā, piemēram, tiesnešu atlasī), visticamāk, sava nozīme ir arī pašmērķīgumam.

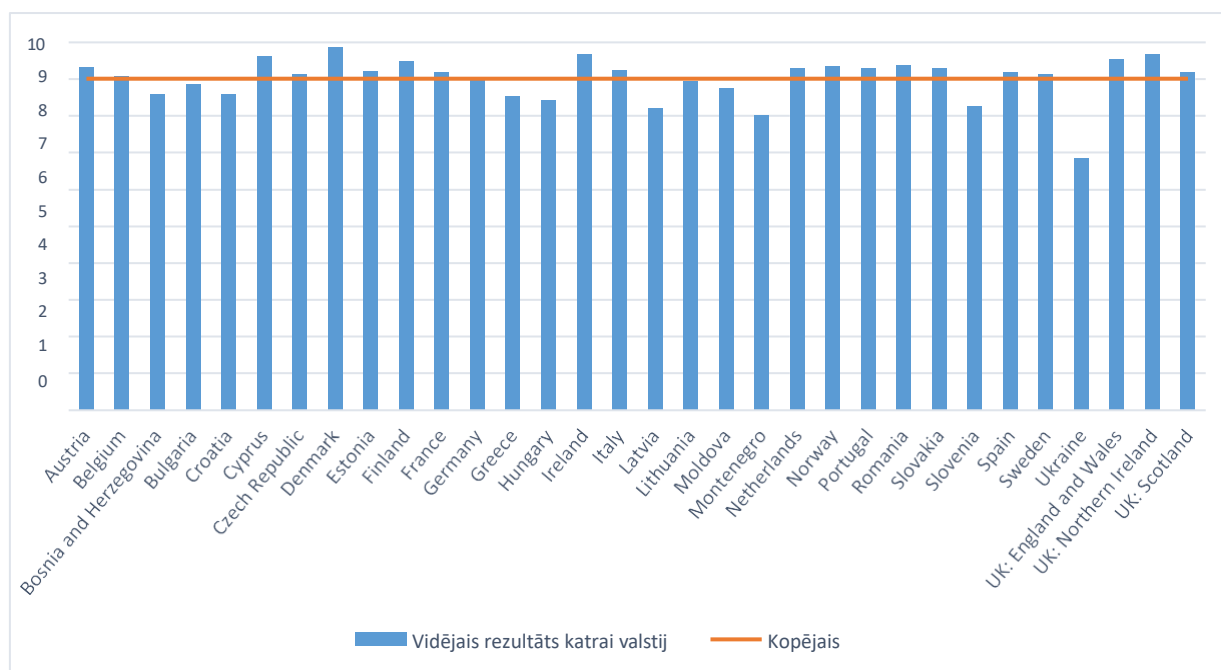

attēls Tiesnešu neatkarība kopumā, skala 0 -10, kur 0 nozīmē "vispār nav neatkarīgs" un 10 - "visaugstākā iespējamā neatkarības pakāpe".

Piezīme: 2022. gada apsekojuma vidējais rādītājs: 8,7 2025. gada apsekojuma vidējais rādītājs: 8,5⁵

Salīdzinājumā ar iepriekšējo apsekojumu nesvērtais vidējais vērtējums visiem tiesnešiem samazinājās par 0,2, bet personiskais vērtējums palika nemainīgs.

⁵ Vidējais 2025. gada apsekojums, izņemot Moldovu, Rumāniju un Ukrainu, lai aptvertu tās pašas tiesu iestādes kā 2022. gadā. Tas pats piezīmē visos turpmākajos skaitļos.

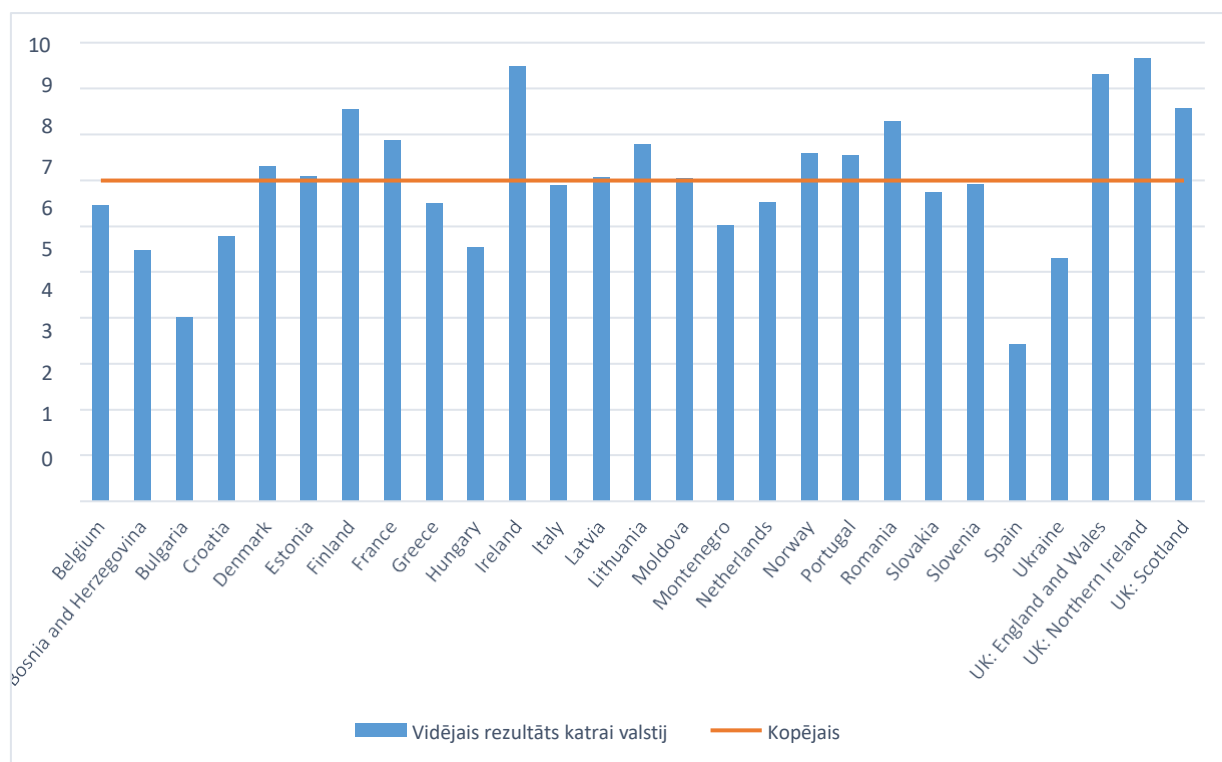
attēls Tiesnešu personiskā neatkarība, skala 0 -10 kā 3. attēlā

Piezīme: Vidējais apsekojums 2022. gadā: 9,1 Vidējais apsekojums 2025. gadā: 9,1

Tiesneši Tieslietu padomes neatkarību vērtē zemāk nekā savu vai visu tiesnešu neatkarību, lai gan vidējais vērtējums joprojām ir pozitīvs (7,0). Sk. 5. attēlu. Divas tiesu iestādes saņem ļoti zemus vērtējumus: Spānija (3,4) un Bulgārija (4,3), savukārt Ungārija, Ukraina un Bosnija un Hercegovina saņem zemus vērtējumus (aptuveni 5,5). Visaugstākie rādītāji ir Īrijā un Apvienotajā Karalistē. Interpretējot rezultātus, jāpievērš uzmanība tam, ka Apvienotajā Karalistē padomes būtībā ir padomdevējas iestādes. Īrijā visi tiesneši ir padomes locekļi. Jāatzīmē, ka padomju neesamības gadījumā bieži vien Tieslietu ministrijas pilnībā vai daļēji pilda padomes uzdevumus (skatīt ENCJ rādītājus, 2. neatkarības rādītāju "Tiesu iestāžu organizatoriskā autonomija"⁽⁶⁾). Tieslietu ministrijas pēc definīcijas nav neatkarīgas. Tomēr nav šaubu, ka pati Tieslietu padomes pastāvēšana negarantē tiesu varas neatkarību. Tas lielā mērā ir atkarīgs no faktiskās kārtības, jo īpaši attiecībā uz padomes locekļu iecelšanu, un no faktiskās rīcības.

Saistīts jautājums ir par to, vai padomēm ir piemēroti mehānismi tiesu neatkarības aizsardzībai. Sk. 6. attēlu. Uzziņai šī un nākamo attēlu virsrakstā ir parādīts aptaujā uzdotais jautājums (apgalvojums). Daudzi respondenti nav pārliecināti par padomes rīcībā esošajiem mehānismiem (vidēji visās valstīs 29 % atbild, ka nav pārliecināti) vai atbild negatīvi (23 %), tādējādi 48 % respondentu uzskata, ka padomēm ir atbilstoši mehānismi. Spānijā tikai 20 % respondentu un Ungārijā 25 % uzskata, ka padomēm ir piemēroti mehānismi. Ungārijā šis rādītājs strauji samazinājās (no 35 % 2022. gadā). Samazinājums notika arī Nīderlandē (no 44 % līdz 24 %). Atšķirība starp abām valstīm ir tāda, ka Nīderlandē tiesneši ir mazāk negatīvi noskaņoti un daudz nenoteiktāki nekā Ungārijā.

⁶ ENCJ (2020). Neatkarība, atbildība un tiesu sistēmas kvalitāte; mērījumi uzlabojumu veikšanai, ENCJ 2019-2020 ziņojums.

5. attēls Tieslietu padomes neatkarība, skala 0 -10, kur 0 nozīmē "vispār nav neatkarīga" un 10 - "visaugstākā iespējamā neatkarības pakāpe"⁽⁷⁾.

Piezīme: 2022. gada apsekojuma vidējais rādītājs: 6,9 2025. gada apsekojuma vidējais rādītājs: 7.0

Itālijā un Grieķijā ir divas tiesu iestāžu padomes - viena parastajām tiesām un otra administratīvajām tiesām. Rezultāti par katru padomi sniegti 1. tabulā.

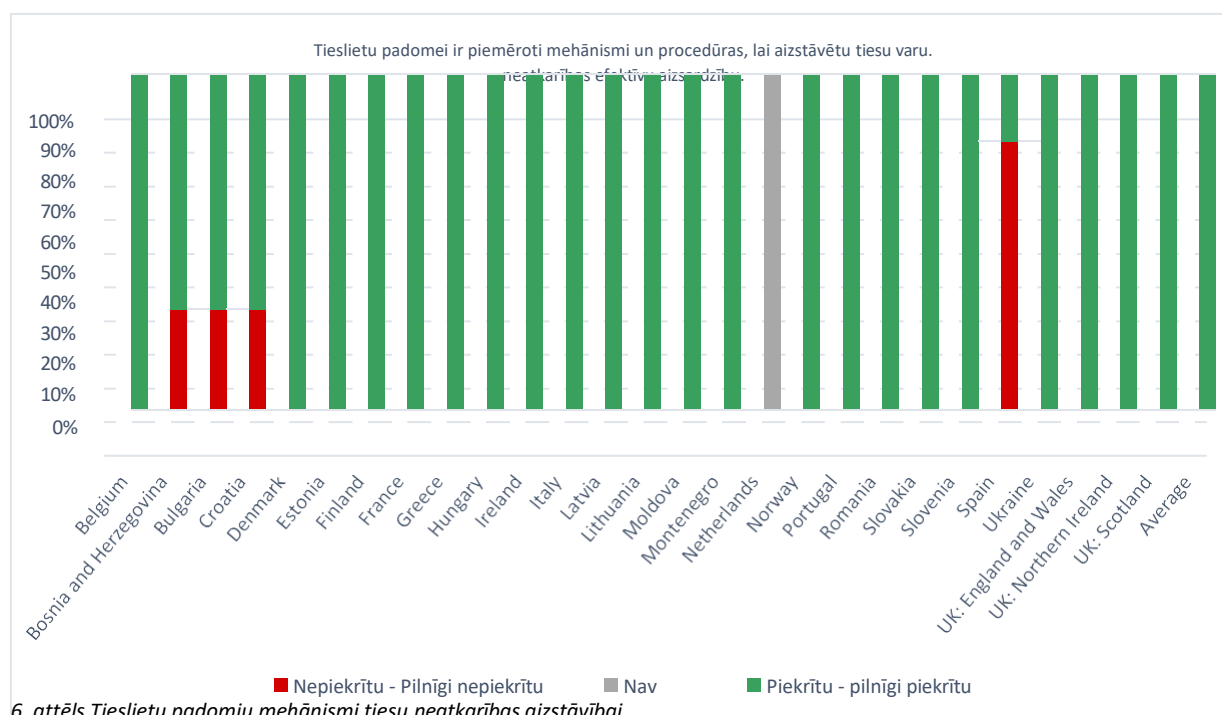
tabula Tieslietu padomes neatkarība un tiesu iestāžu padomju mehānismi tiesu neatkarības aizsardzībai abām Grieķijas un Itālijas tiesu iestāžu padomēm⁽⁸⁾.

	Grieķija						Itālija					
	Augstākā civillietu un krimināllietu tiesu padome			Augstākā administratīvo tiesu padome			Consiglio Superiore della Magistratura			Consiglio di Presidenza della Giustizia Amministrativa		
Padomes neatkarīgais punktu skaits	5.6			8.1			6.5			7.6		
	Piekrītu	Nav pārliecināts	Neatbilst - piekrītu	Piekrītu	Nav pārliecināts	Atsevišķi piekrītu	Piekrītu	Nav noteikti	Atsevišķi piekrītu	Piekrītu	Nav noteikti	Atsevišķi piekrītu
Aizsardzības mehānismi neatkarība	26%	39%	35%	59%	29%	12%	50%	16%	33%	66%	13%	21%

⁷ Igaunijas Tieslietu ministrija ir īpaši lūgusi iekļaut Igauniju šajā attēlā, kā arī 6. un 36. attēlā. ENCJ vēl nav saņēmusi lūgumu par dalību tīklā.

⁸ Grieķijā 65 % respondentu ir no parastajām tiesām, bet Itālijā - 60 %.

Abās valstīs attiecīgie respondenti uzskata, ka administratīvo tiesu padome ir neatkarīgāka nekā parasto tiesu padome. Tas atspoguļojas viedokļos par padomes mehānismu piemērotību neatkarības aizsardzībai.

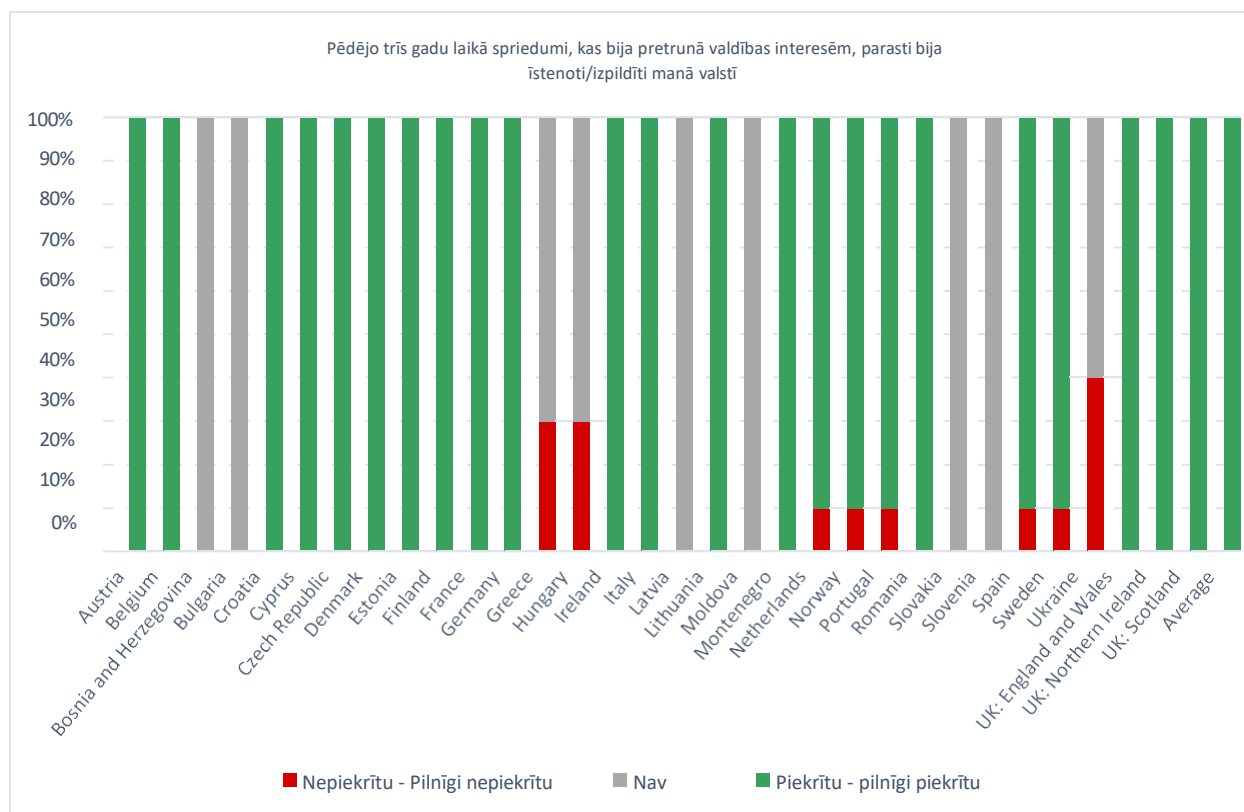
Piezīme: Vidējais apsekojums 2022. gadā: 23 % Vidējais apsekojums 2025. gadā: 24 %.

5. Tiesu lēmumu īstenošana

Neatkarību nevar nošķirt no tiesneša varas.⁹ Ja tiesas lēmumi netiek īstenoti, neatkarību var garantēt visos aspektos, lai varētu spriest objektīvi, taču tai ir maza praktiska vērtība: neatkarība paredz, ka vara ir tiesneša rokās. Tiesas lēmumu īstenošanu var uzskatīt par neatkarības papildinājumu. Jo īpaši valdībām ir iespēja ignorēt tiesu lēmumus vai vismaz aizkavēt to izpildi. Aptaujā tiesnešiem tika lūgts sniegt savu vērtējumu par to, kā valdība īsteno tiesas lēmumus, kas ir pretrunā šīs valdības interesēm. Kā liecina lielais īpatsvars atbilžu "nav pārliedzināts" (vidēji visās valstīs 32 %), uz šo jautājumu ir grūti atbildēt. Vidēji visās valstīs tikai 43 % tiesnešu piekrīt apgalvojumam, ka spriedumi, kas ir pretrunā valdības interesēm, parasti tiek izpildīti (7. attēls), salīdzinot ar 51 % 2022. gadā ⁽¹⁰⁾. 10. Atšķirības starp valstīm ir ļoti lielas. Procentuālais īpatsvars svārstās noniecīgajiem 6 % Bulgārijā līdz aptuveni 77 % Īrijā, Norvēģijā un Zviedrijā. Itālijā ļoti liela daļa respondentu (55 %) faktiski uzskata, ka šādi spriedumi parasti netiek izpildīti.

⁹ J. Rios-Figueroa un J.K. Stanton (2012), An evaluation of cross-national measures of judicial independence, Journal of Law, Economics and Organization 30/1, 104-137. lpp.

¹⁰ Izņemot Moldovu, Rumāniju un Ukrainu, kuras 2022. gada aptaujā nepiedalījās, 2025. gadā 45 % respondentu piekrita apgalvojumam.

7. attēls Valdības spriedumu izpilde pret valdības interesēm

Piezīme: Vidējā aptauja 2022. gadā: 20% Vidējā aptauja 2025. gadā: 24%

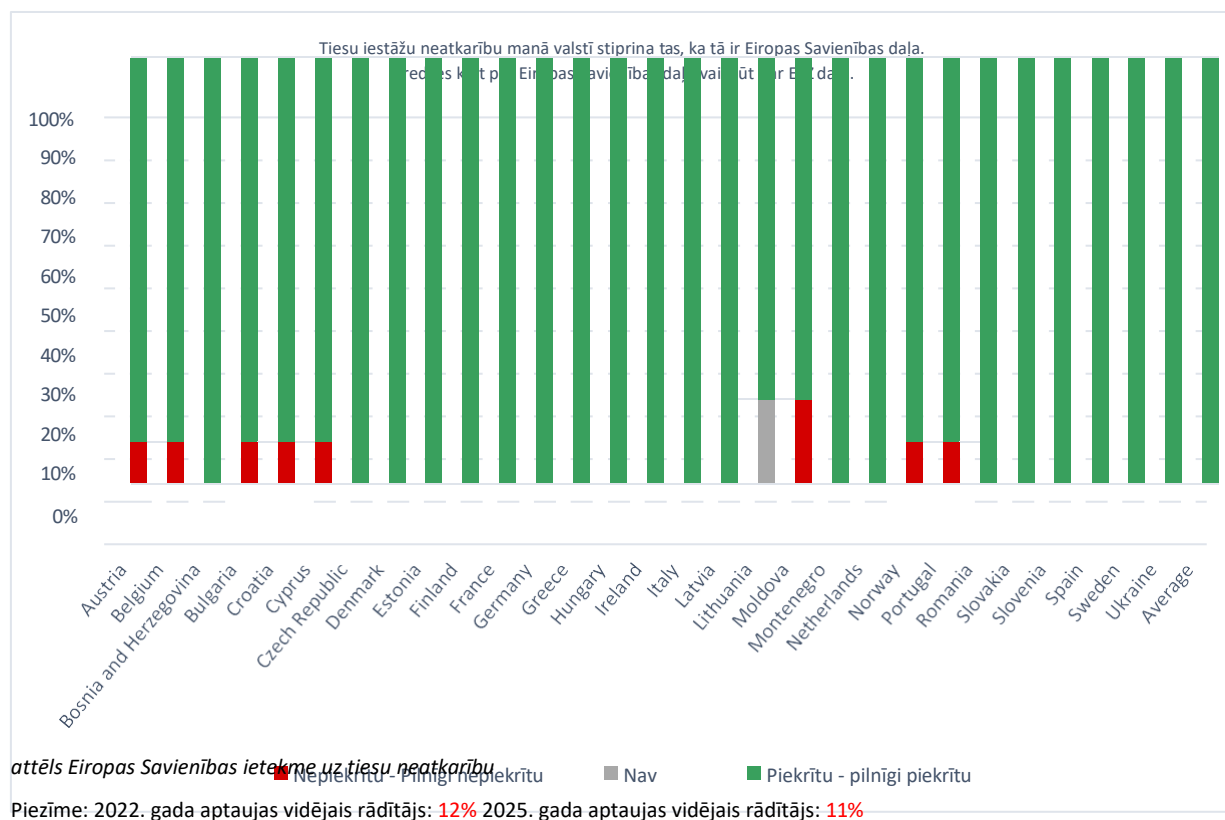
No 7. attēla var secināt, ka tiesu nolēmumu izpilde ir svarīgs jautājums, kura aktualitāte pieaug.

5.1 Uzskati par neatkarību un lēmumu īstenošanu

Ja tiesu neatkarība autonomijas izpratnē un valdības īstenoto tiesu nolēmumu izpilde kopā nosaka tiesu varas vietu trias politica, ir interesanti, kā šīs divas dimensijas ir saistītas. Neatkarības rādītājs (visiem tiesnešiem) 8. attēlā ir attēlots uz horizontālās ass, bet valdības veiktā tiesu lēmumu īstenošana - uz vertikālās ass. Abu dimensiju korelācija ir spēcīga (korelācijas koeficients ir 0,74). Tomēr dažādās tiesu iestādēs salīdzinoši augsts neatkarības rādītājs ir apvienots ar zemu izpildes rādītāju. Kā piemēru var minēt Kipru.

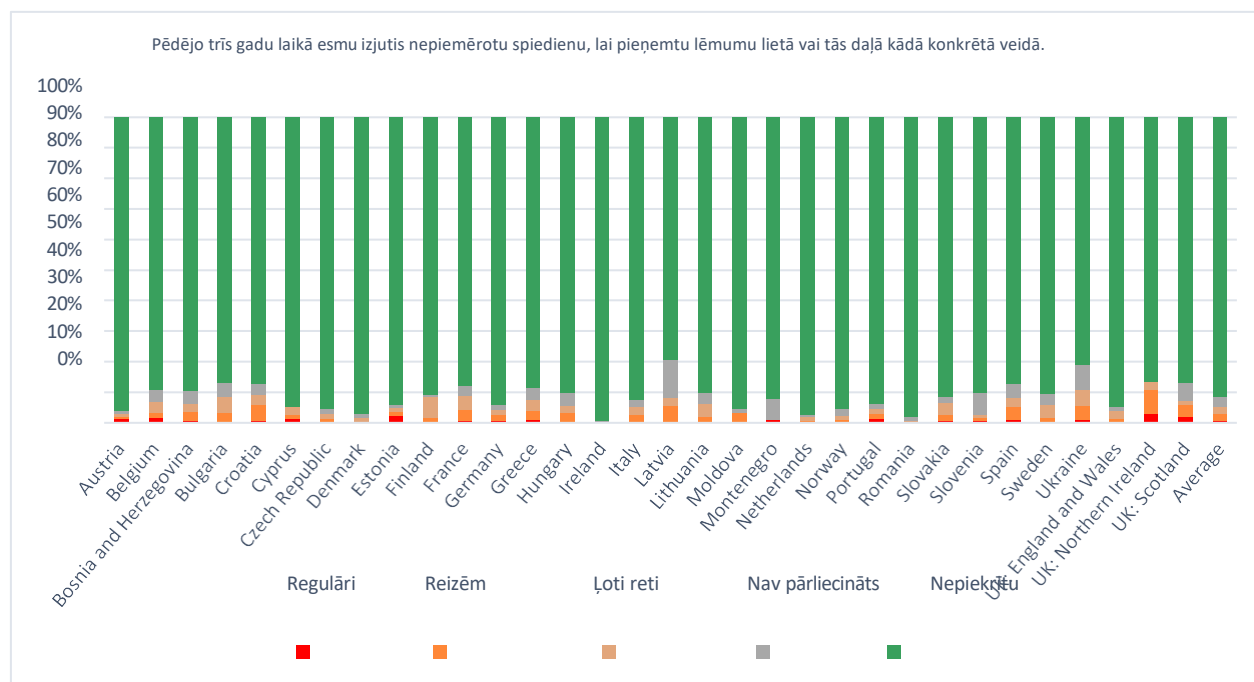
6. Neatkarība saistībā ar Eiropas Savienību

Visās tiesu iestādēs 62 % respondentu uzskata, ka to neatkarība ir nostiprinājusies, pateicoties dalībai ES (un EEZ) vai izredzēm kļūt par ES dalībvalsti (9. attēls). Baltijas valstīs un Rumānijā šī pārliecība ir īpaši spēcīga. Salīdzinoši zemi rādītāji ir Ziemeļvalstīs, kur tiesneši vairāk nekā citās tiesu sistēmās nav pārliecināti par ES ietekmi. Acīmredzot šajās tiesu sistēmās, iespējams, nav daudz ko uzlabot attiecībā uz neatkarību, taču nozīme var būt arī citiem faktoriem. Kopš iepriekšējā apsekojuma rezultāti nav būtiski mainījušies.

7. Neatkarības aspekti: ar lietu saistīts

Lielākā daļa tiesnešu Eiropā neizjūt neatbilstošu spiedienu, lai ietekmētu viņu lēmumus (10. attēls). Visās valstīs 6 % tiesnešu ziņo par nepiemērotu spiedienu, un mazāk nekā 1 % norāda, ka tas notiek regulāri. Nenoteiktībai šeit nav nozīmes (tikai 3 % atbilžu ir nedrošas). To respondentu procentuālais īpatsvars, kuri izjūt neatbilstošu spiedienu, ir 10 % un vairāk Ziemeļīrijā (14 %) un Ukrainā (12 %). Abās tiesu sistēmās visbiežāk sniegtās atbildes par to, kas izdara šādu spiedienu, ir puses un to advokāti. Tas, ka uz tiesnešiem tiek izdarīts neatbilstošs spiediens, protams, nenožīmē, ka viņi šim spiedienam pakļaujas.

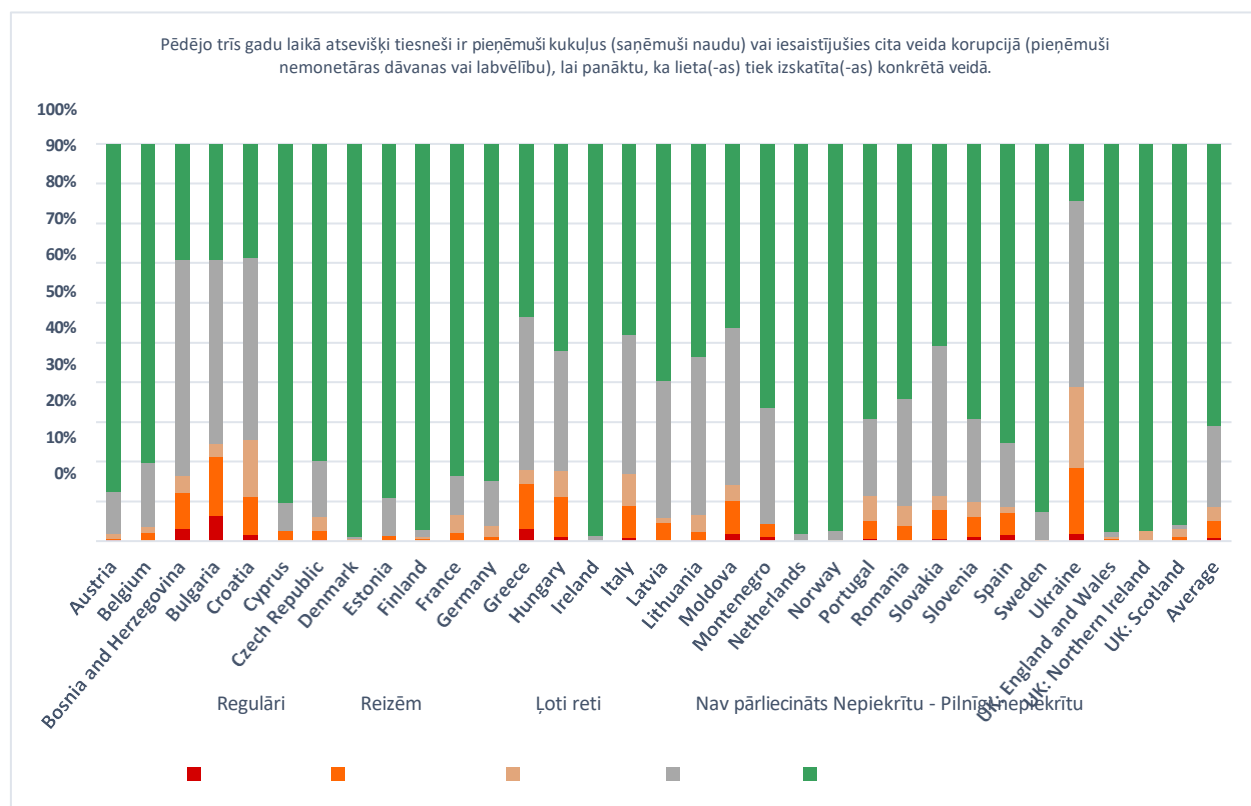
attēls Neatbilstošs spiediens uz tiesnešiem

Piezīme: Vidējā aptauja 2022. gadā: 92 % Vidējā aptauja 2025. gadā: 91 %.

7.1 Ārējais spiediens

Pievēršoties konkrētāk ārējam spiedienam, 11. attēls attiecas uz korupcijas izpausmēm tiesu sistēmā, koncentrējoties uz centieniem ietekmēt tiesas lietu iznākumu. Jautājums attiecas uz korupcijas izplatības uztveri tiesu sistēmā, nevis uz personīgo pieredzi saistībā ar kukuļdošanas mēģinājumiem. Lai gan vidēji visās tiesu iestādēs 9 % respondentu uzskata, ka korupcija notiek, tikai 1 % uzskata, ka tā notiek regulāri, un 4,5 % uzskata, ka tā notiek neregulāri. Atlikušie 3,5 % atbild "Ļoti reti". Nozīmīga loma ir nenoteiktībai, jo 21 % respondentu nav pārliecināti. Izplatība starp tiesu iestāžu darbiniekiem ir ļoti liela. Iepriekšējās aptaujās tika izdalītas trīs valstu kategorijas. Pašreizējie dati liecina par četrām kategorijām: 1) tiesu iestādes, kurās gandrīz visi tiesneši (95 % vai vairāk) ir pārliecināti, ka korupcija nenotiek. Šīs valstis ir Dānija, Somija, Īrija, Nīderlande, Norvēģija, Norvēģija un trīs Apvienotās Karalistes tiesu iestādes. (2) Tiesu sistēmas, kurās 75-94% ir pārliecināti, ka korupcija nenotiek. Šajās valstīs neliela daļa tiesnešu (10 % vai mazāk) uzskata, ka korupcija notiek, un mazāk nekā 20 % nav pārliecināti, ka korupcija notiek. Šajā kategorijā ietilpst Austrija, Beļģija, Kipra, Čehija, Igaunija, Francija, Vācija un Spānija. (3) Tiesu sistēmas, kurās 30-74% ir pārliecināti, ka korupcija nenotiek. Šajās valstīs kopumā lielāks procentuālais īpatsvars uzskata, ka korupcija notiek (no 6% līdz 39%), un arī lielāks procentuālais īpatsvars nav pārliecināts (no 15% līdz 54%). (4) Tiesu sistēmas, kurās tikai nedaudzi tiesneši uzskata, ka korupcija nenotiek (mazāk nekā 30%). Portāls

attiecīgās valstis ir Bulgārija, Bosnija un Hercegovina, Horvātija (visas trīs tiesu iestādes 29 %) un Ukraina (14 %). Šajās valstīs tiesneši dažādā mērā ziņo, ka korupcija notiek regulāri vai neregulāri (tātad ne ļoti reti): Bosnijā un Hercegovinā (12 %), Bulgārijā (22 %), Horvātijā (12 %) un Ukrainā 19 %. Jāatzīmē, ka arī Grieķijā par to ziņo ievērojama daļa tiesnešu (15 %).

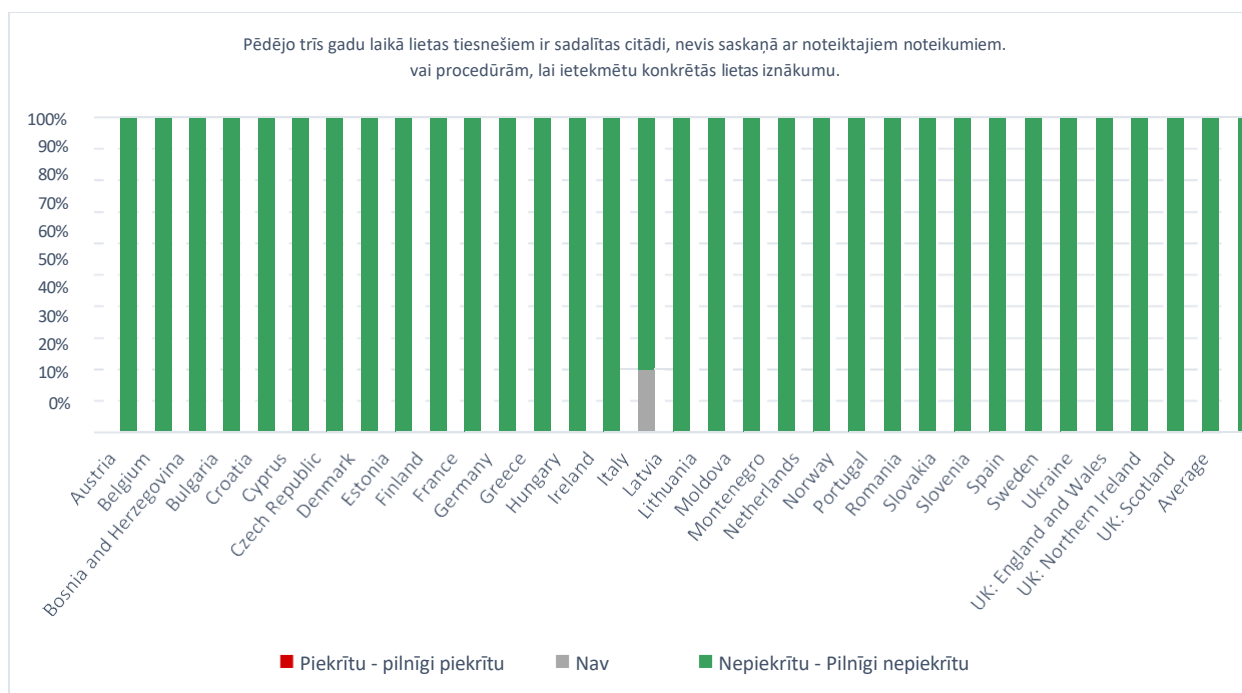

attēls Korupcija tiesu iestādēs

Piezīme: 2022. gada aptaujas vidējais rādītājs: 71 % 2025. gada aptaujas vidējais rādītājs: 74%

Salīdzinot ar 2022. gada aptauju, korupcijas uztvere ir kļuvusi nedaudz retāka. Skatīt tālāk 10. iedaļu.

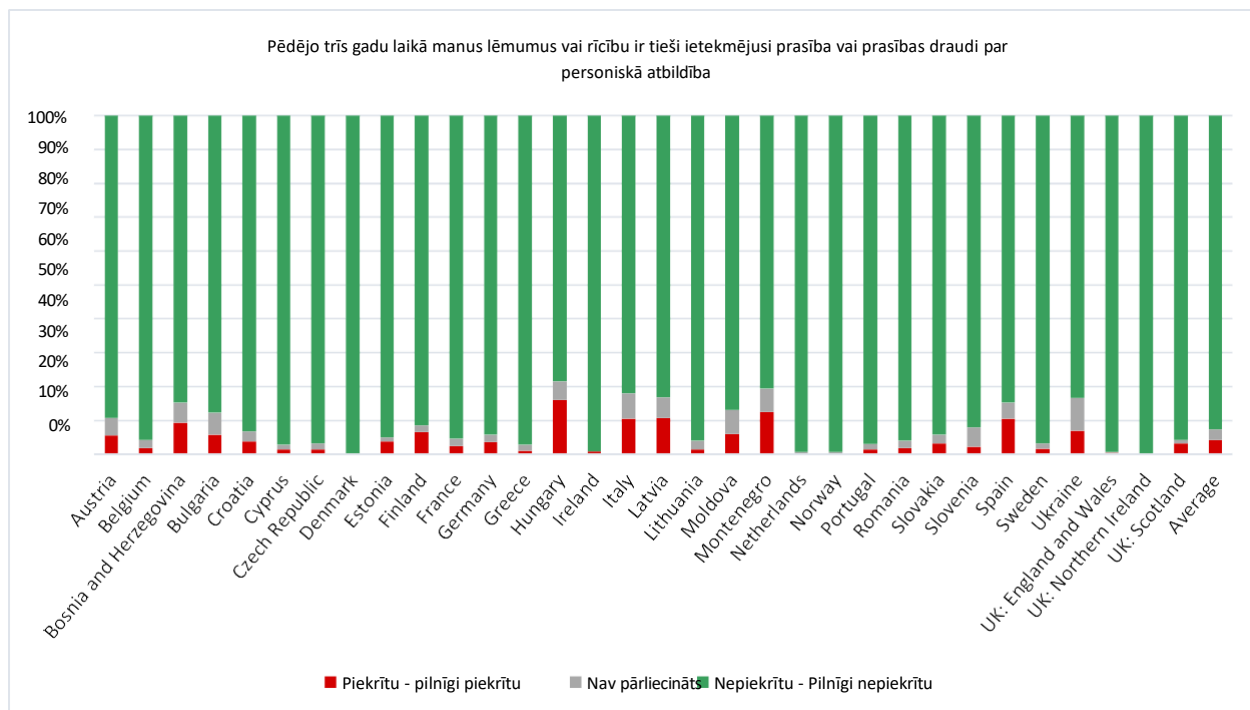
Lietu iznākumu var ietekmēt lietu sadalījums. Konkrētu lietu piešķiršana konkrētiem tiesnešiem, ja sadales mehānisms pieļauj, piemēram, tiesas vadības rīcības brīvību, var paredzamā veidā noteikt šo lietu iznākumu. To var izraisīt ārējs spiediens, un tas ir potenciāls korupcijas cēlonis. Jo īpaši daudzi tiesneši Ungārijā (30 %), Spānijā (22 %) un Grieķijā (17 %) uzskata, ka lietu sadale viņu tiesu sistēmās tiek ļaunprātīgi izmantota, bet arī liels procentuālais īpatsvars šajās valstīs par to nav pārliecināts (12. attēls). Situācija Ungārijā kopš iepriekšējā pētījuma ir pasliktinājusies. Pārējās tiesu sistēmās situācija nav būtiski mainījusies.

attēls Lietu sadale tiesnešiem

Piezīme: Vidējais apsekojums 2022. gadā: **7%** Vidējais apsekojums 2025. gadā: **6%**

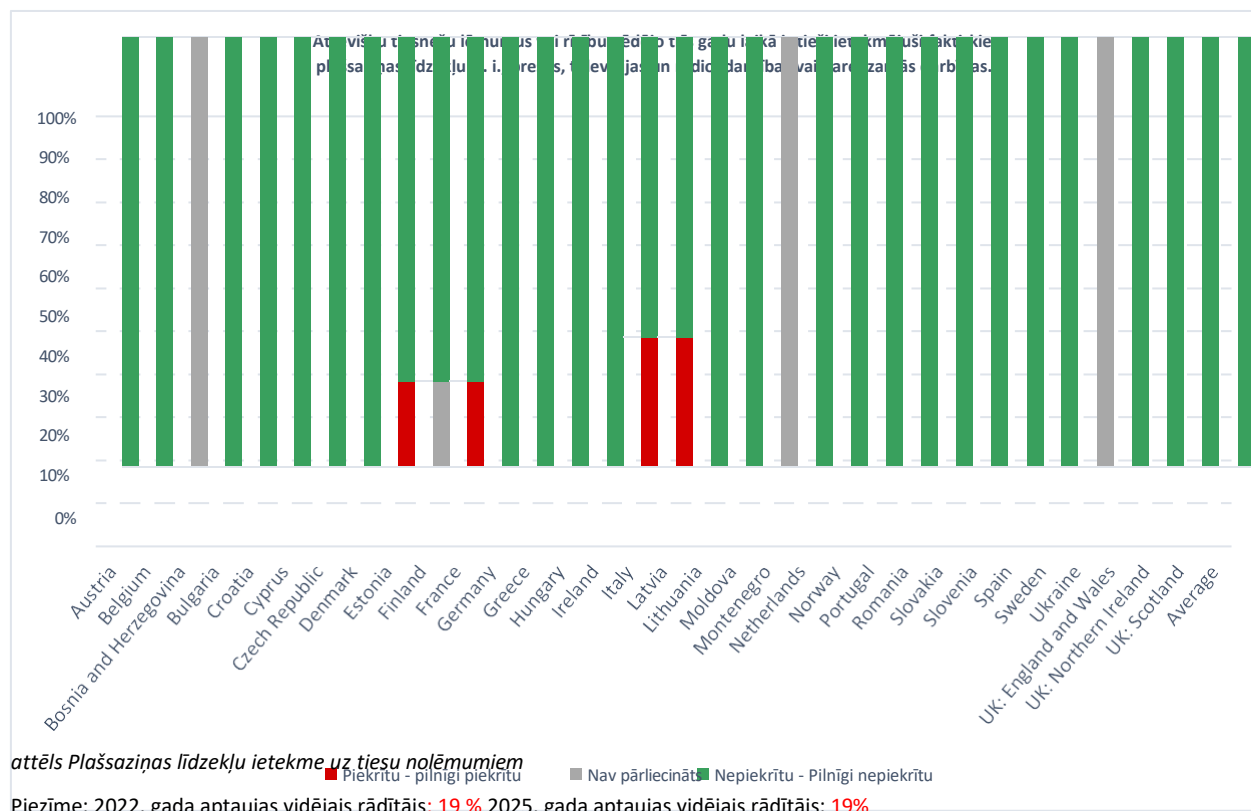
Ārējais spiediens var izpausties arī kā prasības par personisko atbildību. No 13. attēla redzams, ka, lai gan prasības nav nenožīmīgas, respondentu skatījumā tās nav liela problēma.

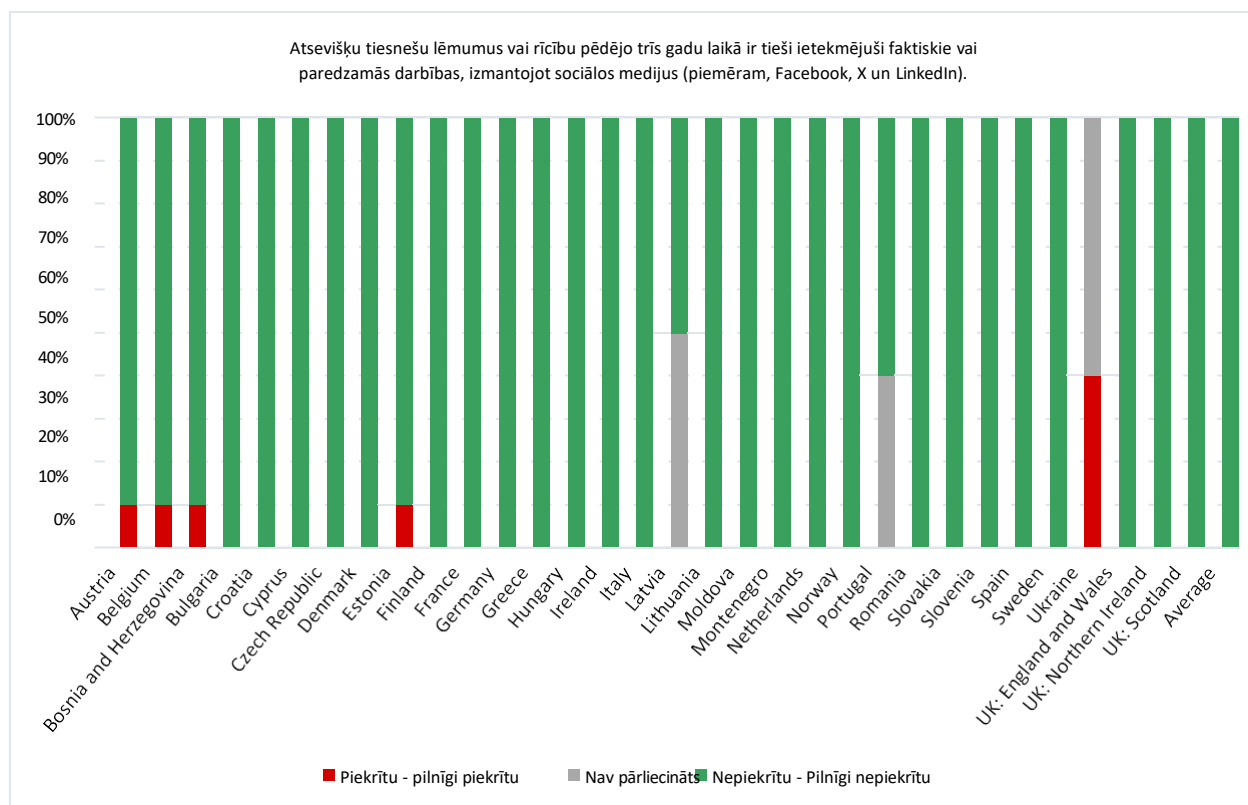
attēls Personiskā atbildība

Piezīme: 2022. gada aptaujas vidējais rādītājs: **4 %** 2025. gada aptaujas vidējais rādītājs: **4%**

Svarīgāki ārējās ietekmes avoti uz lēmumiem, pēc respondentu domām, ir plašsaziņas līdzekļi un sociālie mediji. Daudzi tiesneši saskata neatbilstošu ietekmi uz tiesu lēmumiem. Tas, kas jāsaprot ar nepiemērotu, aptaujā ir atstāts atklāts. Lielākajā daļā valstu plašsaziņas līdzekļu ietekme uz tiesnešu lēmumiem ir liela. Tomēr Ziemeļvalstīs (Skandināvijā un Somijā), Kiprā, Čehijā, Nīderlandē, Īrijā un Apvienotajā Karalistē mazāk nekā 10 % tiesnešu uzskata, ka šāda ietekme pastāv (14. attēls). Vislielākais procentuālais īpatsvars ir Horvātijā (51 %), Ukrainā (48 %), Slovākijā (47 %), Grieķijā (40 %) un Ungārijā (38 %). Sociālo plašsaziņas līdzekļu ietekmi uz lēmumiem par neatbilstošu uzskata mazāk respondentu (15. attēls). Visās tiesu iestādēs vidējais rādītājs ir 12 % salīdzinājumā ar 19 % tradicionālo plašsaziņas līdzekļu gadījumā. Tomēr dažās valstīs daudzi tiesneši uzskata, ka ietekme ir ļoti liela (40 % Ukrainā, 34 % Slovākijā un 30 % Horvātijā). Attiecības ar (sociālajiem) plašsaziņas līdzekļiem ir sīkāk aplūkotas turpmāk.

Lai gan uzskati par plašsaziņas līdzekļu ietekmi uz lēmumiem ir palikuši nemainīgi, sociālo plašsaziņas līdzekļu ietekme lēmām pieaug.

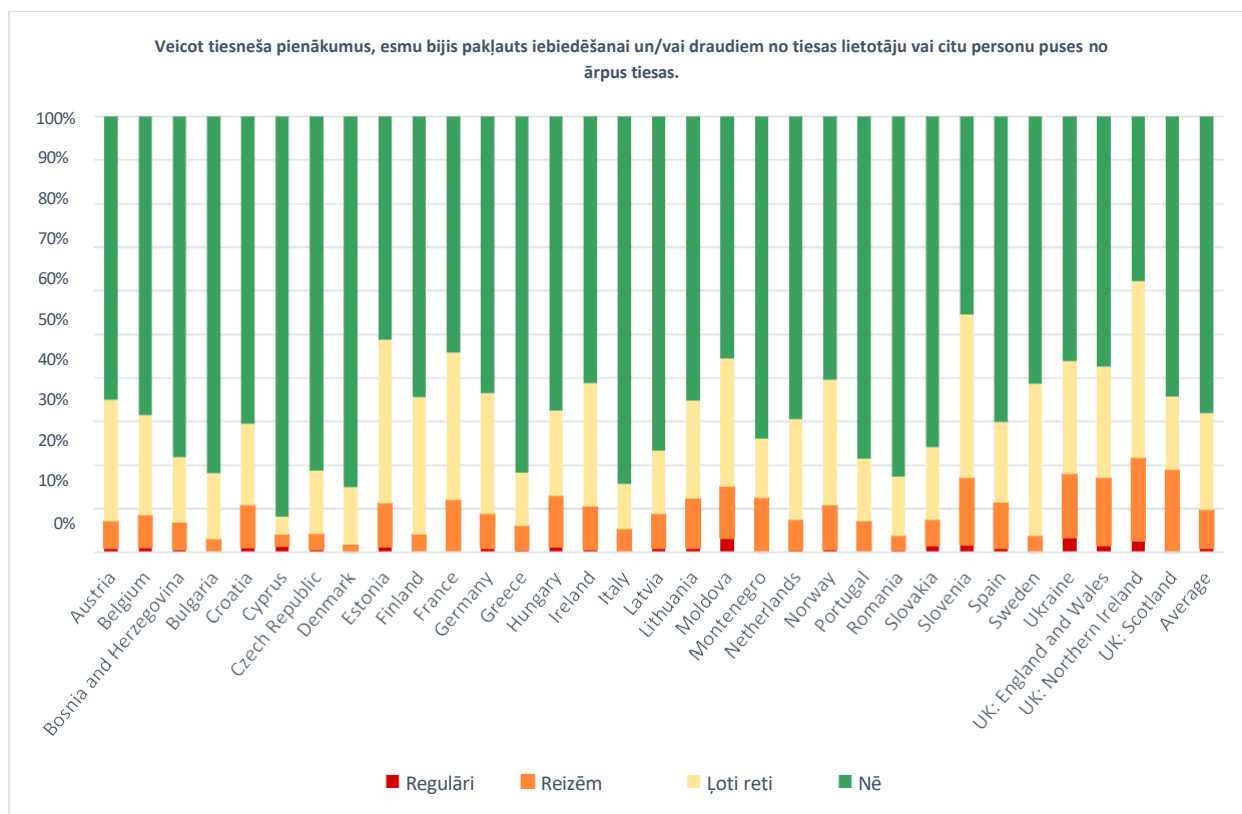

attēls Sociālo plašsaziņas līdzekļu ietekme uz tiesu iestāžu lēmumiem

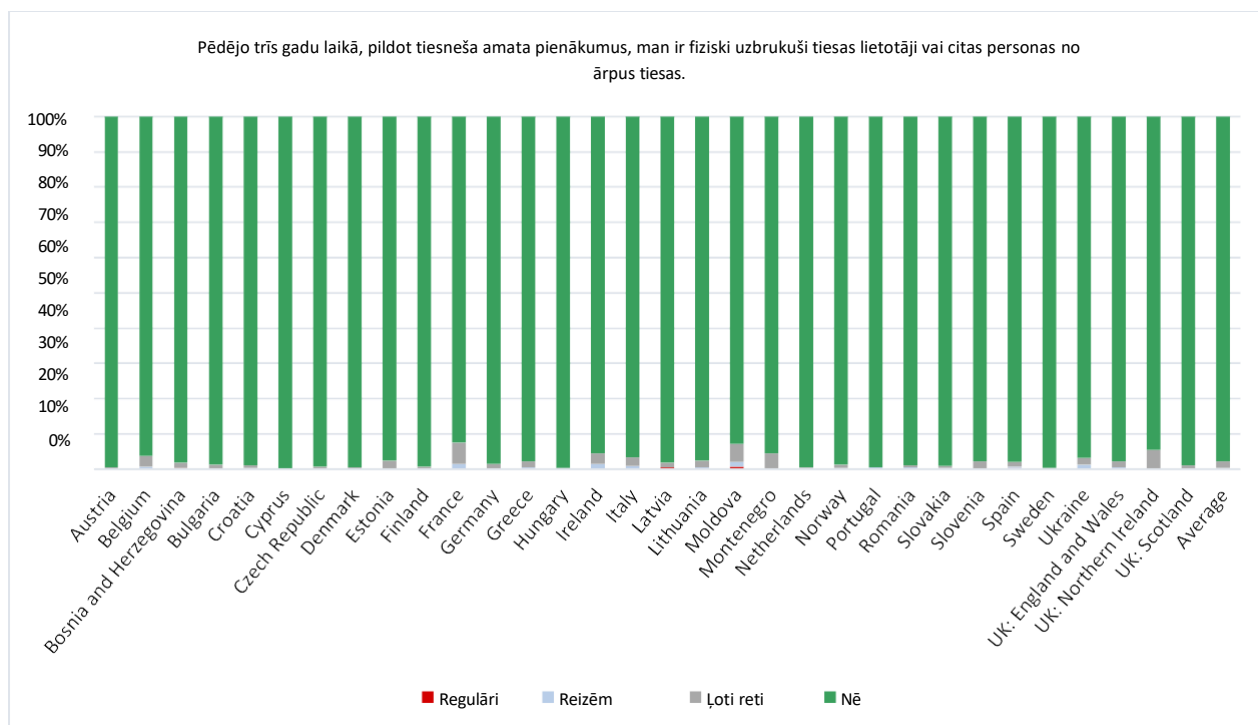
Piezīme: Vidējais apsekojums 2022. gadā: 11% Vidējais apsekojums 2025. gadā: 12%

Tika pievienoti divi jauni jautājumi par ārējo spiedienu. Šie jautājumi attiecas uz tiesnešu iebiedēšanu un iebiedēšanu un faktisku vardarbību pret tiesnešiem. No 16. attēla redzams, ka draudi un iebiedēšana ir problēma daudzās tiesu iestādēs. Lai gan draudi gandrīz nenotiek regulāri, gadījuma rakstura gadījumi ir diezgan izplatīti. Pusē tiesu iestāžu vairāk nekā 10 % tiesnešu saskaras ar iebiedēšanu vai draudiem. Šīs tiesu sistēmas ir dažādas - no Apvienotās Karalistes, jo īpaši Ziemeļīrijas, līdz Norvēģijai, Ungārijai un Ukrainai.

Fiziski uzbrukumi tiesnešiem ir ļoti reti. Tāpēc 17. attēls nav īpaši informatīvs. Tomēr šādi uzbrukumi notiek. Absolūtos skaitļus sniedz 2. tabula. Šie skaitļi ir nelieli, bet katrs uzbrukums ir par vienu pārāk daudz.

16. attēls Biedēšanas un draudu gadījumi no tiesu lietotāju un citu personu, kas atrodas ārpus tiesām, puses

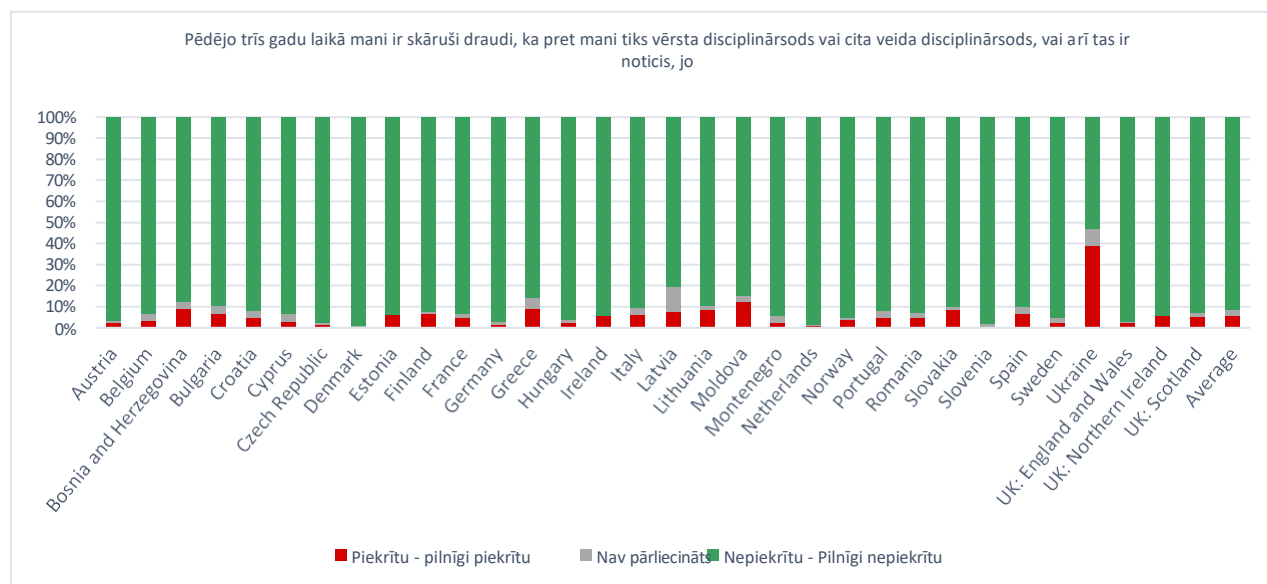
attēls Fizisku uzbrukumu izplatība tiesnešiem, ko veic tiesas lietotāji vai citas personas ārpus tiesas

tabula Fiziski uzbrukumi tiesnešiem, ko veic tiesas lietotāji vai citas personas ārpus tiesas, absolūtais respondentu skaits, kas ziņojuši par uzbrukumiem

	Regulāri	Reizēm	Ļoti reti	Nav		Regulāri	Reizēm	Ļoti reti	Nē
Austrija	0	0	3	588	Lietuva	0	1	4	199
Beļģija	1	2	14	429	Moldova	1	2	8	142
Bosnija un Hercegovina	1	0	5	314	Melnkalne	0	0	4	84
Bulgārija	0	1	6	507	Nīderlande	0	2	2	656
Horvātija	0	1	3	367	Norvēģija	0	1	3	304
Kipra	0	0	0	73	Portugāle	1	4	1	980
Čehijas Republika	0	0	2	286	Rumānija	2	4	8	1.281
Dānija	0	0	1	167	Slovākija	0	2	3	602
Igaunija	0	0	2	78	Slovēnija	0	0	4	172
Somija	0	0	2	290	Spānija	4	3	15	1.052
Francija	1	29	122	1.879	Zviedrija	0	0	2	503
Vācija	0	3	45	3.150	Ukraina	0	5	7	373
Grieķija	1	4	14	814	E&W	1	2	12	668
Ungārija	1	1	2	1.010	NI	0	0	2	35
Īrija	0	2	4	128	Skotija	0	0	1	94
Itālija	0	5	15	563					
Latvija	1	0	3	211	Kopā	15	74	319	17.999

7.2 Iekšējais spiediens

Pievēršoties iekšējam spiedienam, 18. attēlā parādīts spiediens, ko tiesneši izjūt, lemjot lietas, disciplinārprocesa (draudu) dēļ. Lielākajā daļā tiesu iestāžu daži respondenti šo spiedienu izjuta personīgi. Izņēmums ir Ukraina, kur 39 % respondentu atbild, ka ir izjutuši šo spiedienu. Tālāk seko Moldova (12 %). Lielākajā daļā tiesu iestāžu šis īpatsvars ir no 5 līdz 10 %. Disciplinārās procedūras ir ļoti reti sastopamas tādās valstīs kā Dānija un Nīderlande, tāpēc nevar gaidīt, ka tās ietekmēs uzvedību kopumā.

attēls Disciplinārsods

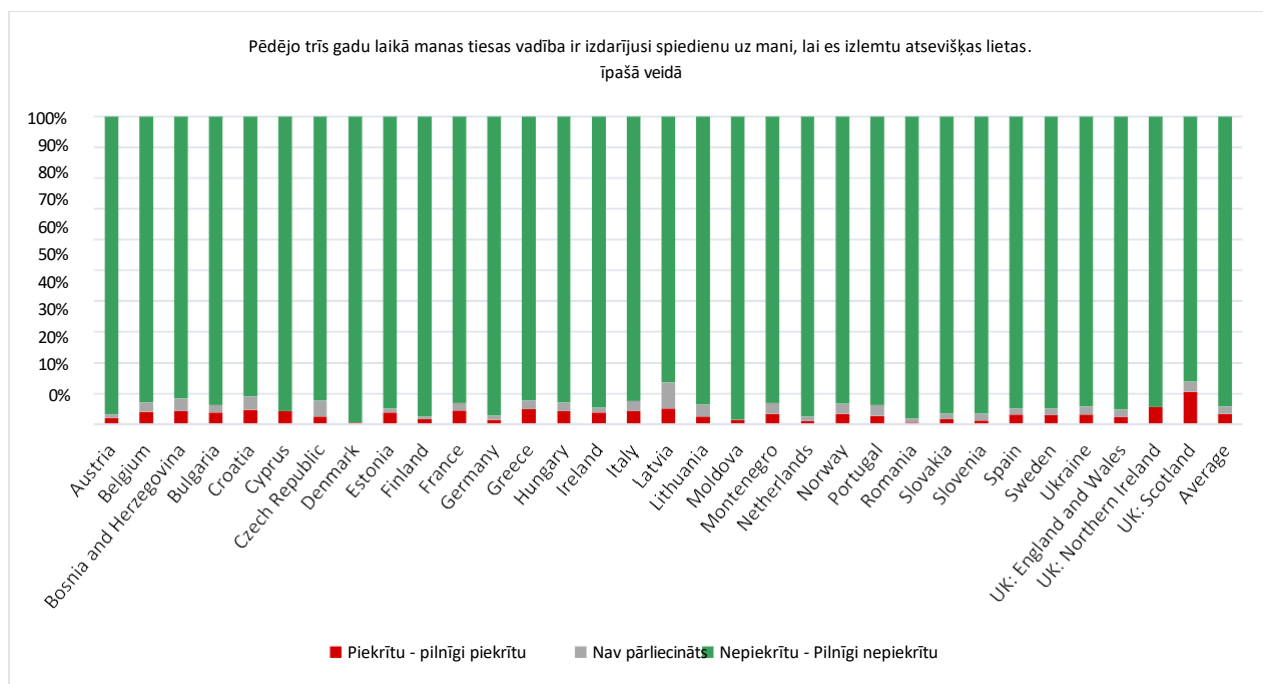
Piezīme: 2022. gada aptaujas vidējais rādītājs: 4% 2025. gada aptaujas vidējais rādītājs: 5%

tabula Disiplinārlietas un tiesnešu paaugstināšana amatā, kas ir abu Grieķijas un Itālijas tiesu iestāžu padomju uzdevumi, kā tos uztver attiecīgie respondenti (disiplinārlietas ietekmē manu neatkarību un paaugstināšana amatā notiek, pamatojoties uz citām iespējām un pieredzi).

	Grieķija						Itālija					
	Augstākā civillietu un krimināllietu tiesu padome			Augstākā administratīvo tiesu padome			Consiglio Superiore della Magistratura			Consiglio di Presidenza della Giustizia Amministrativa		
	Piekrītu	Nav pārliec ināts	Nepie krīt	Piekrītu	Nav pārliec ināts	Nepie krīt	Piekrītu	Nav pārliec ināts	Nepie krīt	Piekrītu	Nav pārliec ināts	Nepie krīt
Disiplinārsods	14%	5%	81%	2%	4%	95%	9%	4%	88%	3%	2%	95%
Pirmā tikšanās reize	21%	29%	50%	13%	21%	67%	7%	9%	83%	6%	14%	80%
Tiesnešu paaugstināšana amatā	33%	30%	37%	15%	24%	61%	59%	19%	22%	25%	23%	51%

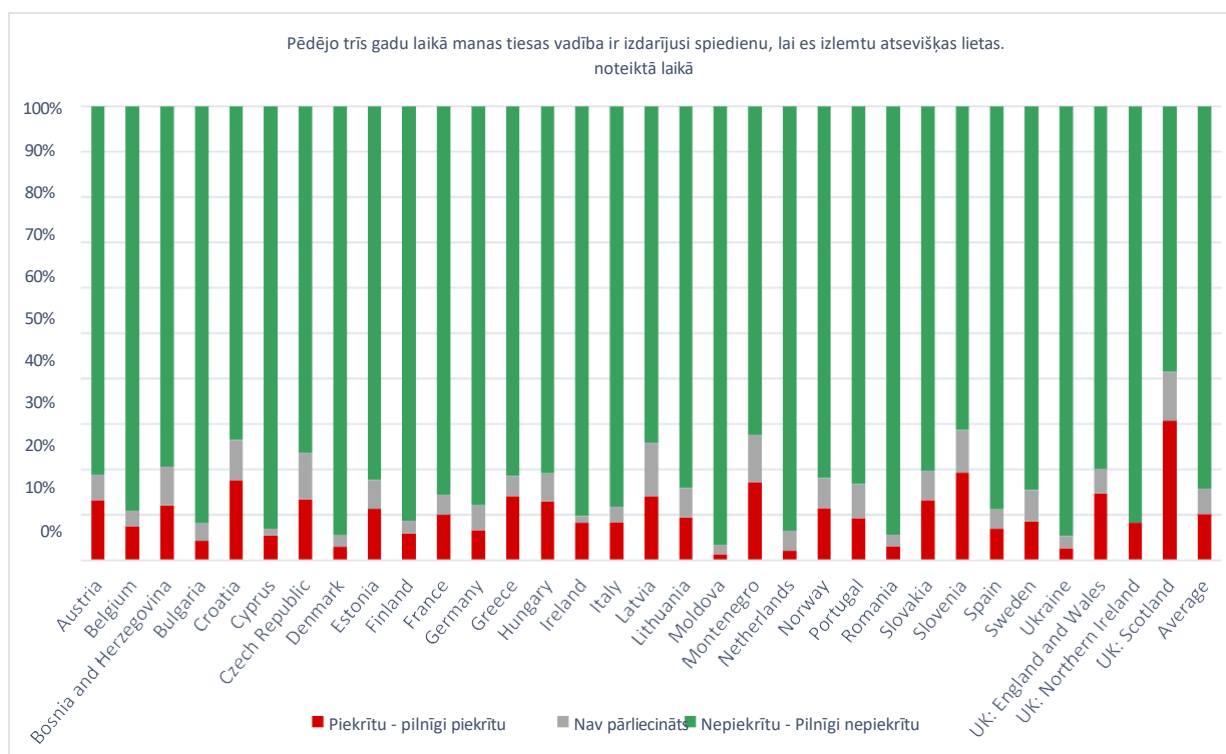
Kā minēts iepriekš, Grieķijā un Itālijā ir atsevišķas padomes vispārējās jurisdikcijas tiesām un administratīvajām tiesām. Šīm padomēm ir pilnvaras attiecībā uz disciplinārlietām pret tiesnešiem un tiesnešu iecelšanu amatā un paaugstināšanu amatā (par pēdējām skatīt 8. iedaļu). Rezultāti par abām padomēm sniegti 3. tabulā. Arī šajā gadījumā respondenti pozitīvāk vērtē administratīvās padomes nekā parastās padomes.

Iepriekš tika apspriests nepiemērota spiediena izdarīšana uz tiesnešiem no dažādiem avotiem, tostarp tiesu vadības. 19., 20. un 21. attēlā ir diferencēta tiesu vadības ietekme, atsevišķi aplūkojot vienmēr neatbilstošu ietekmi uz tiesas lēmumu saturu, neatbilstošu ietekmi uz lēmumu savlaicīgumu un neatbilstošu ietekmi, lai sasniegtu ražošanas mērķus. Ietekme uz lēmumu saturu ir reta. Izņemot Skotiju un Ziemeļīriju, 5 % vai mazāk respondentu faktiski ziņo, ka šāds spiediens ir izdarīts uz viņiem personīgi. Visās valstīs vidējais rādītājs ir 3 %. Attiecībā uz savlaicīgumu spiediens, kas tiek uzskatīts par neatbilstošu, tiek izdarīts daudz biežāk - vidēji 10 %. Četrpadsmit tiesu sistēmās to tiesnešu procentuālais īpatsvars, kuri izjūt šādu neatbilstošu spiedienu, ir no 10 % līdz 20 %. Ļoti zems procentuālais īpatsvars ir Dānijā un Nīderlandē, kā arī Rumānijā, Moldovā un Ukrainā. Spiediens, ko respondenti uzskata par neatbilstošu, ir vēl lielāks attiecībā uz ražošanas mērķiem. Vidējais rādītājs visās valstīs ir 15 %. Horvātijā, Francijā, Spānijā, Ungārijā un Spānijā šis rādītājs ir krietni virs 20 %. Ļoti zems procentuālais īpatsvars ir Bulgārijā, Moldovā un Ukrainā, kā arī Dānijā. Šķiet, ka šajās tiesu sistēmās ražošanas mērķiem nav nozīmes, iespējams, dažādu iemeslu dēļ.

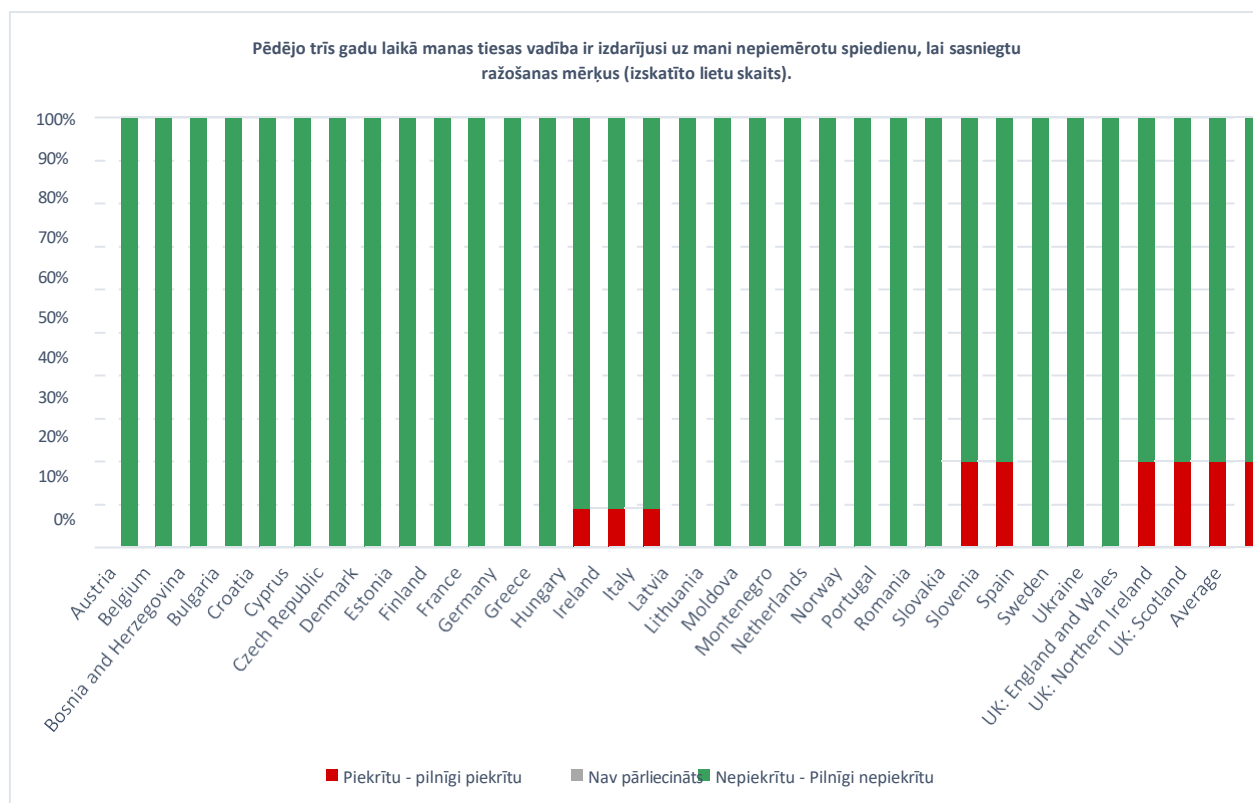
attēls Neatbilstošs tiesas vadības spiediens: lēmumu saturs

Piezīme: 2022. gada aptaujas vidējais rādītājs: 3% 2025. gada aptaujas vidējais rādītājs: 3%

attēls Neatbilstošs tiesas vadības spiediens: savlaicīgums

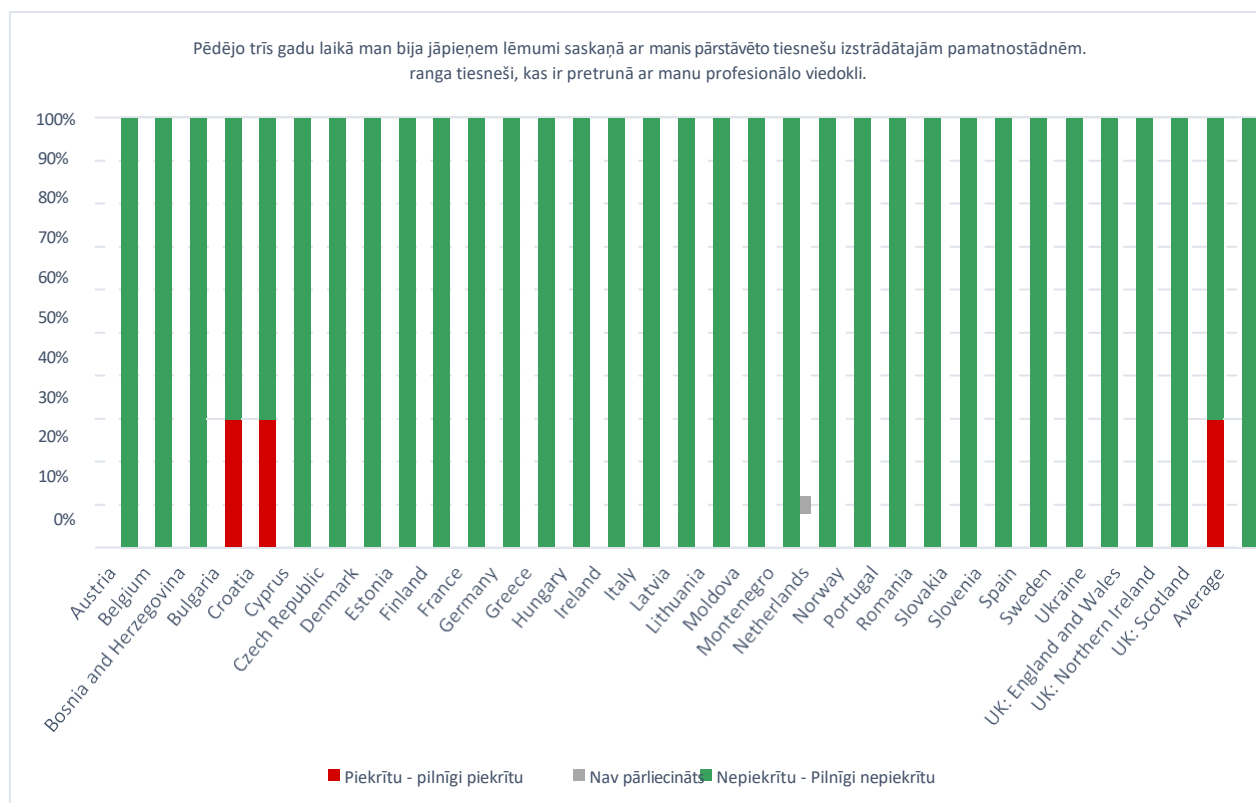
Piezīme: Vidējais apsekojums 2022. gadā: 10% Vidējais apsekojums 2025. gadā: 11%

attēls Neatbilstošs tiesas vadības spiediens: ražošanas mērķi

Piezīme: 2022. gada aptaujas vidējais rādītājs: **16%** 2025. gada aptaujas vidējais rādītājs: **16%**

Ietekme, kas tiek uzskatīta par neatbilstošu, var būt arī pašu tiesnešu vidū. Apsekojumā tas ir ietverts jautājumā par tiesnešu izstrādāto pamatnostādņu ietekmi. Jāņem vērā, ka šādas vadlīnijas neietver pienākumu ievērot precedentu. Pamatnostādnes, kas veicina (procesuālo) tiesību vienotu interpretāciju, var būt pretrunā atsevišķu tiesnešu profesionālajam viedoklim, bet viņi tomēr var justies spiesti tās ievērot. No neatkarības viedokļa tas nav vēlams. No 22. attēla redzams, ka šī spriedze faktiski ir plaši izplatīta Centrāleiropā, bet tā pastāv arī, piemēram, Anglijā un Velsā un jo īpaši Skotijā. Šķiet, ka lielākajā daļā citu tiesu iestāžu pastāv lielāka vienprātība attiecībā uz pamatnostādnēm.

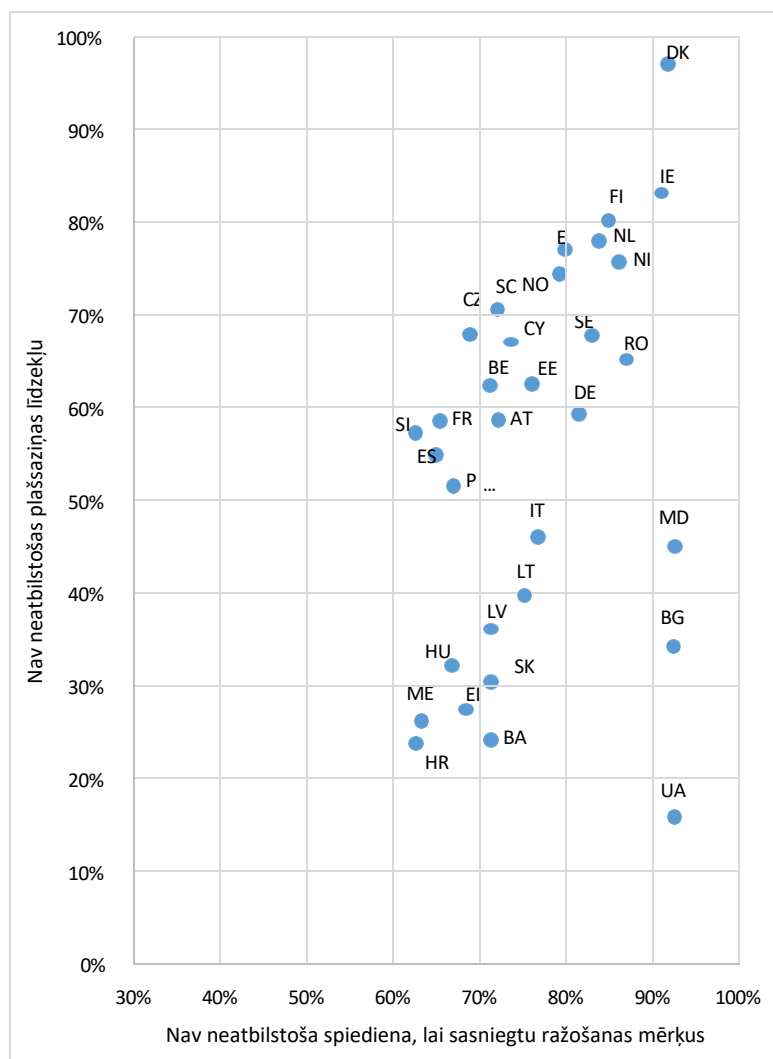
attēls Pamatnostādņu ietekme uz neatkarību

Piezīme: Vidējais apsekojums 2022. gadā: **10 %** Vidējais apsekojums 2025. gadā: **11%**

7.3 Iekšējais un ārējais spiediens uz spriedumu pieņemšanu

attēls apvieno iekšējo un ārējo spiedienu. Neatbilstošs spiediens, lai sasniegtu ražošanas mērķus, tiek izmantots kā rādītājs iekšējam spiedienam, bet neatbilstoša plašsaziņas līdzekļu ietekme - ārējam spiedienam. Korelācija starp abiem mainīgajiem lielumiem ir mazāka nekā 2022. gadā.¹² To galvenokārt nosaka Bulgārijas, Moldovas un Ukrainas tiesnešu atbildes, kur spiediens sasniegt ražošanas mērķus netiek uzskatīts par problēmu. Šajās valstīs nozīme ir citiem iekšējā spiediena aspektiem.

¹² Korelācijas koeficients 2022. gadā bija 0,65, bet 2025. gadā tas ir 0,36.

23. attēls Iekšējās ietekmes pakāpe (nav neatbilstošā spiediena no ražošanas mērķiem) pret ārējās ietekmes pakāpi uz lietu izskatīšanu (nav neatbilstošas mediju ietekmes)

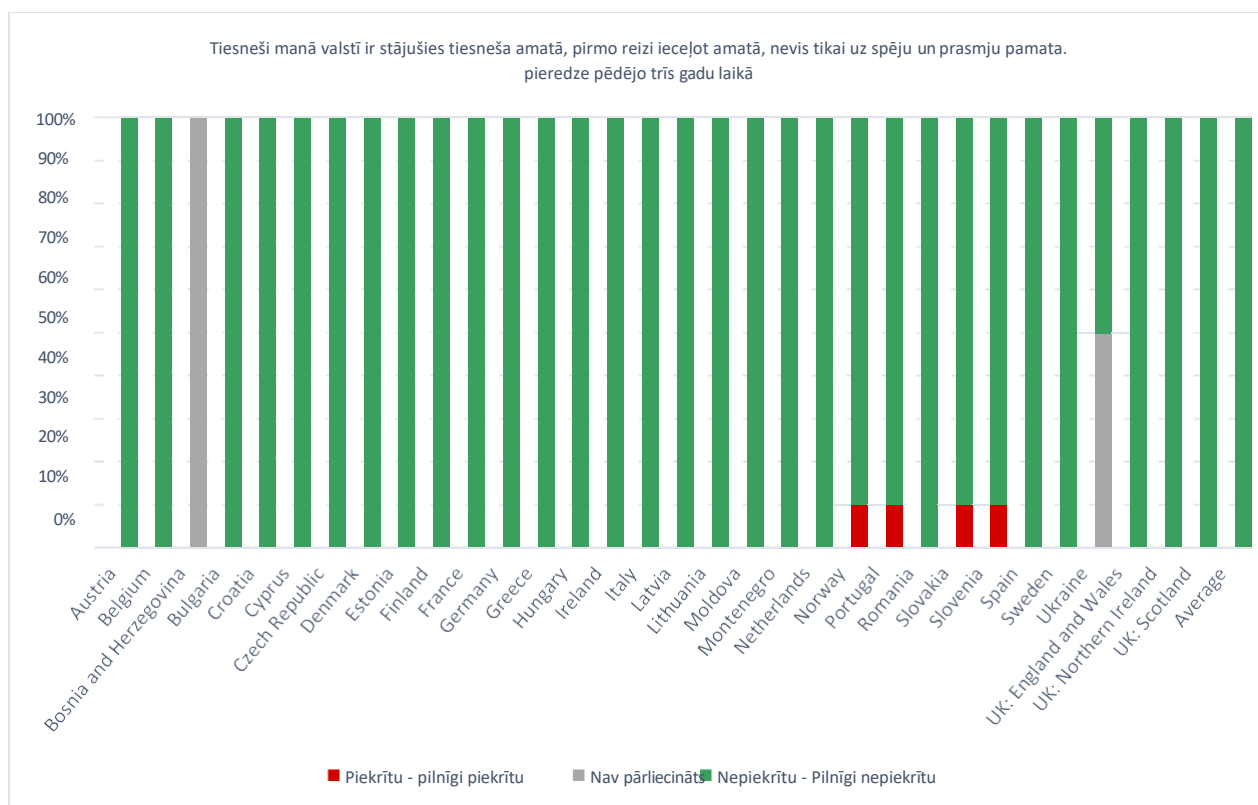
8. Neatkarības aspekti: tiesnešu iecelšana un paaugstināšana amatā

Cilvēkresursu lēmumi par tiesnešiem ir viena no galvenajām neatkarības jomām, un bieži vien tie ir viens no galvenajiem Tieslietu padomes uzdevumiem. Apsekojumā ir nošķirta pirmā iecelšana amatā tiesu iestādē, iecelšana amatā Augstākajā tiesā / Kasācijas tiesā un paaugstināšana amatā citos amatos pirmās un otrās instances tiesās. Rezultāti parādīti 24., 25. un 26. attēlā. attēls attiecas uz pirmo iecelšanu tiesneša amatā, un tajā aplūkots jautājums par to, vai iecelšana ir balstīta tikai uz spējām un pieredzi. Tikai dažās tiesu sistēmās vairāk nekā 90 % respondentu uzskata, ka iecelšana amatā ir balstīta tikai uz spējām (Dānijā, Nīderlandē un Ziemeļīrijā), un tikai daži respondenti nav pārliecināti. Citās tiesu sistēmās šāda pārliecība nepastāv, un galējā punktā ir Ungārija (tikai 23 %) un Bosnija un Hercegovina (24 %). Ungārijā šis īpatsvars kopš iepriekšējā pētījuma ir ievērojami samazinājies (40 % 2022. gadā), savukārt Bosnijā un Hercegovinā tas ir palicis nemainīgs.

Kas attiecas uz iecelšanu Augstākajā tiesā / Kasācijas tiesā, daudzās tiesu iestādēs procentuāli ir sliktāki rādītāji. Tikai 11 % respondentu Ungārijā, 22 % Spānijā un 24 % Bosnijā un Hercegovinā pauž viedokli, ka iecelšana amatā ir balstīta tikai uz spējām un pieredzi, bet, piemēram, arī Grieķijā (36 %), Vācijā (34 %), Itālijā (43 %) un Portugālē (45 %) šis rādītājs ir zems.

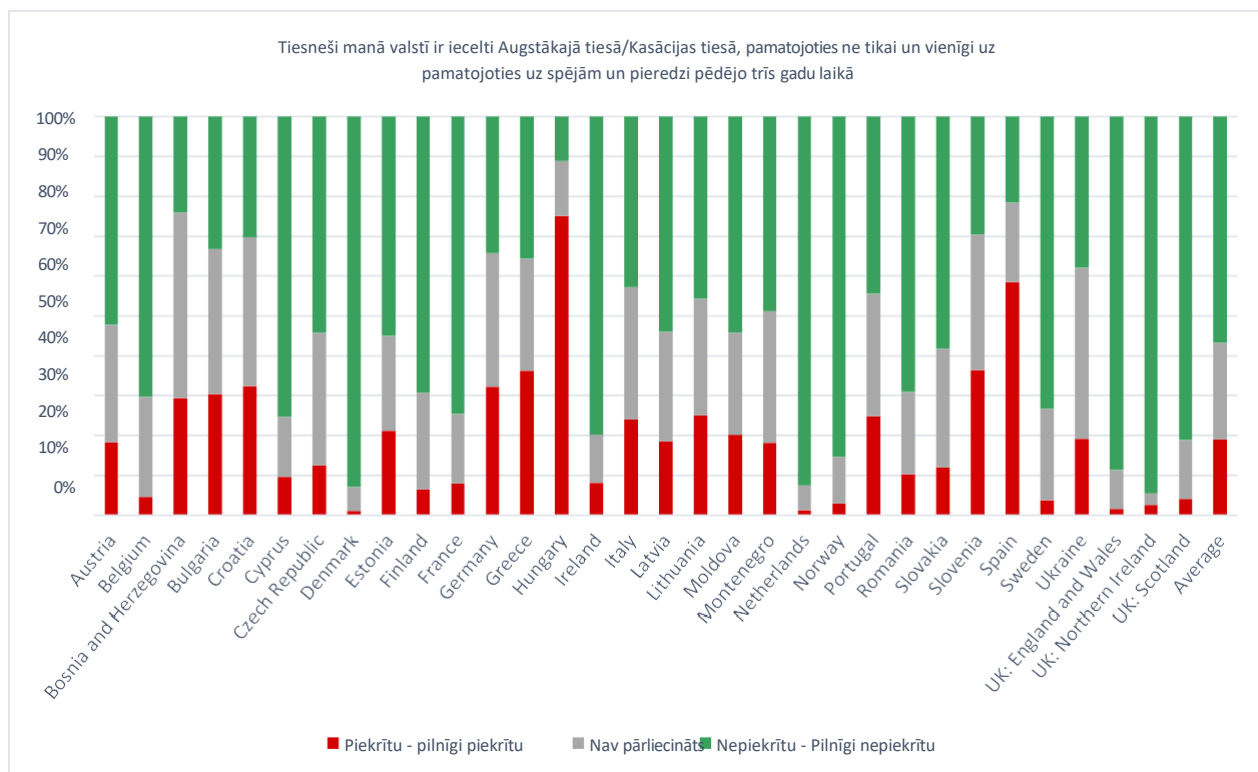
Arī tiesnešu paaugstināšana amatā pirmās instances un apelācijas tiesās saņem vairāk negatīvu atbilžu nekā pirmās iecelšanas (26. attēls). Vienīgi Dānija šajā jautājumā guvusi ļoti pozitīvu vērtējumu. Ungārija izceļas ar negatīvu atbildi, jo 57 % respondentu uzskata, ka paaugstināšana amatā nav balstīta tikai uz nopelniem, un vēl 21 % respondentu nav pārliecināti. Rezultāti liecina, ka paaugstināšanu amatā ir grūti organizēt tā, lai tā būtu balstīta tikai uz spējām un pieredzi un lai tiesneši to par tādu patiešām atzītu. Iepriekšējo aptauju komentāros ir norādīts, ka negatīvos viedokļos par paaugstināšanu amatā var dominēt vai tos pastiprināt tiesneši, kuri nav izvēlēti paaugstināšanai amatā. Lai gan neapmierinātai atbildei var būt nozīme, tā, visticamāk, ir būtiska jo īpaši gadījumos, kad procedūras netiek uzskatītas par pārredzamām un objektīvām, un tādējādi tā nemazina atbilžu nozīmīgumu.

Šajā ziņā situācija kopš iepriekšējās aptaujas nav pasliktinājusies. Tomēr rezultāti liecina, ka iecelšana amatā un paaugstināšana amatā joprojām ir galvenie jautājumi, kas jārisina gandrīz visās tiesu sistēmās. Kā jau minēts, valstu līmenī ir notikušas ievērojamas pārmaiņas.

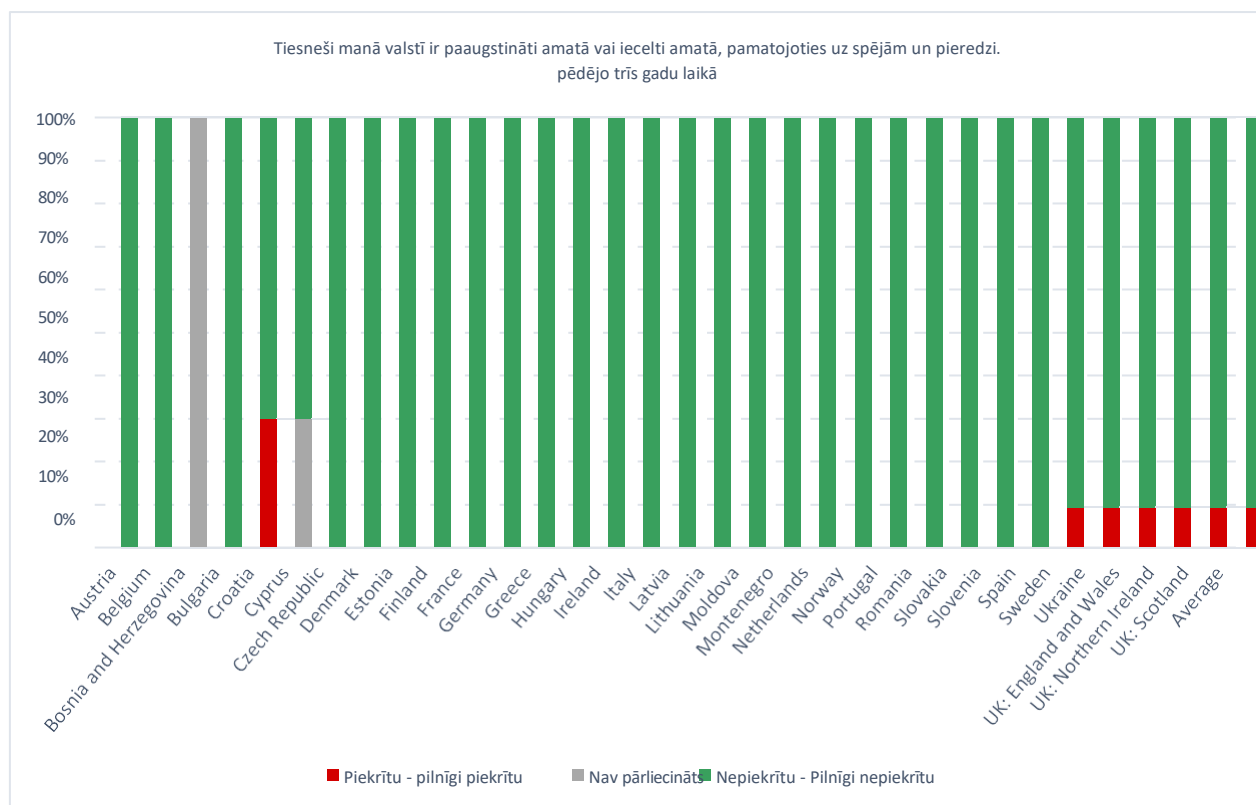
attēls Tiesnešu pirmā iecelšana amatā

Piezīme: 2022. gada aptaujas vidējais rādītājs: 16% 2025. gada aptaujas vidējais rādītājs: 17%

attēls Iecelšana augstākajā tiesā/kasācijas tiesā

Piezīme: 2022. gada aptaujas vidējais rādītājs: 20 % 2025. gada aptaujas vidējais rādītājs: 19%

attēls Tiesnešu paaugstināšana amatā

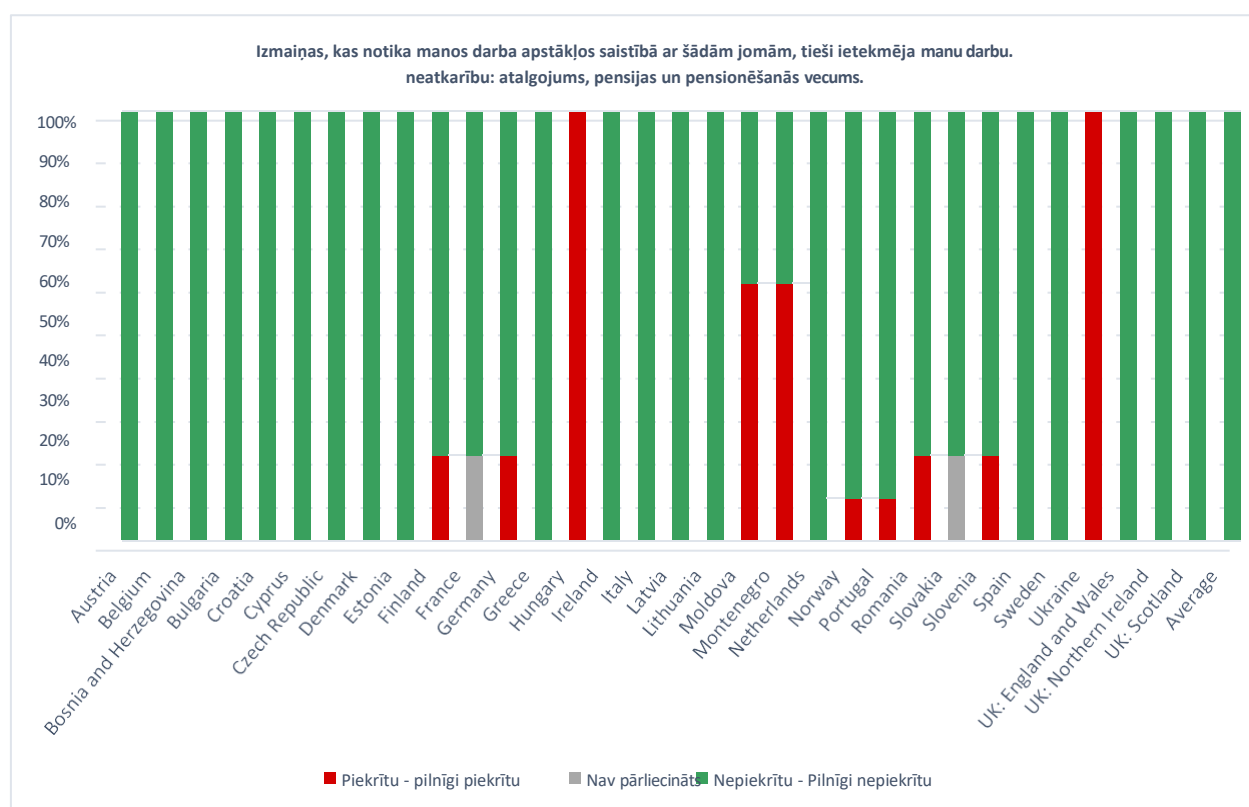
Piezīme: Vidējais apsekojums 2022: 21% Vidējais apsekojums 2025: 21%

9. Neatkarības aspekti: darba apstākļi

Tas, kā tiesneši spēj izskatīt lietas, ir atkarīgs arī no viņu darba apstākļiem. Tiesneši var būt pilnībā neatkarīgi iepriekš aprakstītajos aspektos, bet, ja viņiem, piemēram, trūkst laika, lai veiktu procedūras tā, kā viņi uzskata par nepieciešamu taisnīgai tiesvedībai, neatkarība ir ievērojami mazāka. Tāpēc aptaujā respondentiem tika lūgts izteikt savu viedokli par vairākiem aspektiem, kas saistīti ar iespējamām izmaiņām viņu darba apstākļos. Turpmākajos skaitļos aplūkoti seši aspekti: (1) atalgojums, pensijas un pensionēšanās vecums, (2) darba laiks, (3) lietu slodze, (4) tiesu resursi, (5) digitalizācija un (6) uzvedība darbā, tostarp seksuāla uzmākšanās un diskriminācija.

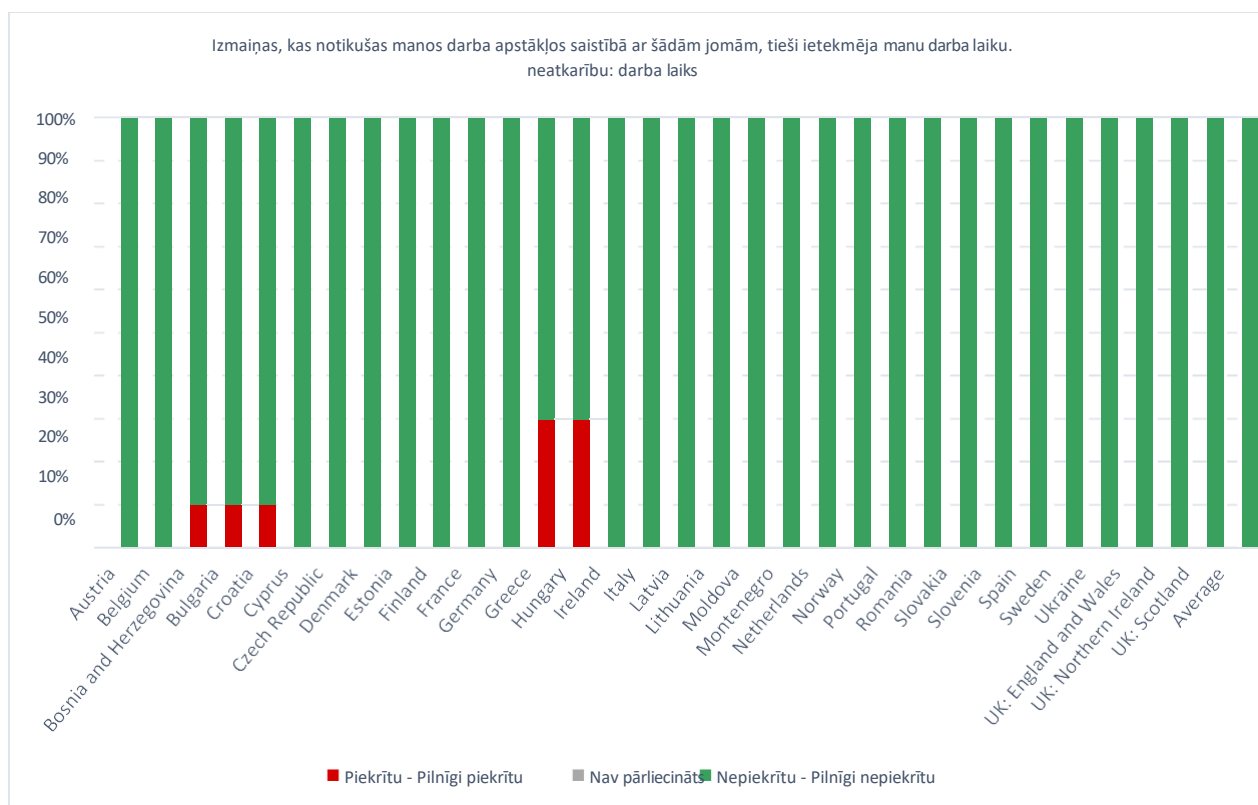
Atalgojums, pensijas un pensionēšanās vecums atšķiras pēc nozīmīguma, sākot no jautājuma, kas vispār nav aktuāls (Dānija, Nīderlande), līdz svarīgam jautājumam. Ungārija un Ukraina ir galējie gadījumi, kur attiecīgi 73 % un 69 % respondentu uzskata, ka tas ir faktors, kas ietekmē viņu neatkarību. Atalgojums ietekmē neatkarību arī citās tiesu sistēmās, un dažādās valstīs, tostarp Beļģijā, Igaunijā, Moldovā, Melnkalnē, Slovēnijā, Spānijā, Melnkalnē un Spānijā, šis faktors ir 40 % vai vairāk. Jāatzīmē, ka problēmas šajā jomā var ātri atrisināt, ja ir vēlšanās to darīt. Tā tas notika Lietuvā. Iepriekšējā aptaujā 61 % respondentu atbildēja, ka tas ietekmē viņu neatkarību. Pašreizējā aptaujā šis īpatsvars samazinājās līdz 17 %. Salīdzinājumā ar iepriekšējo aptauju konflikti šajā jomā pieaug. Vidēji visās valstīs to respondentu īpatsvars, kuru neatkarība ir negatīvi ietekmēta, ir palielinājies no 17 % līdz 21 %.

Darba laiks ir mazāk aktuāla problēma, bet ļoti svarīga tā ir Spānijā (51 %), kam seko Beļģija, Francija, Grieķija, Melnkalne un Portugāle.

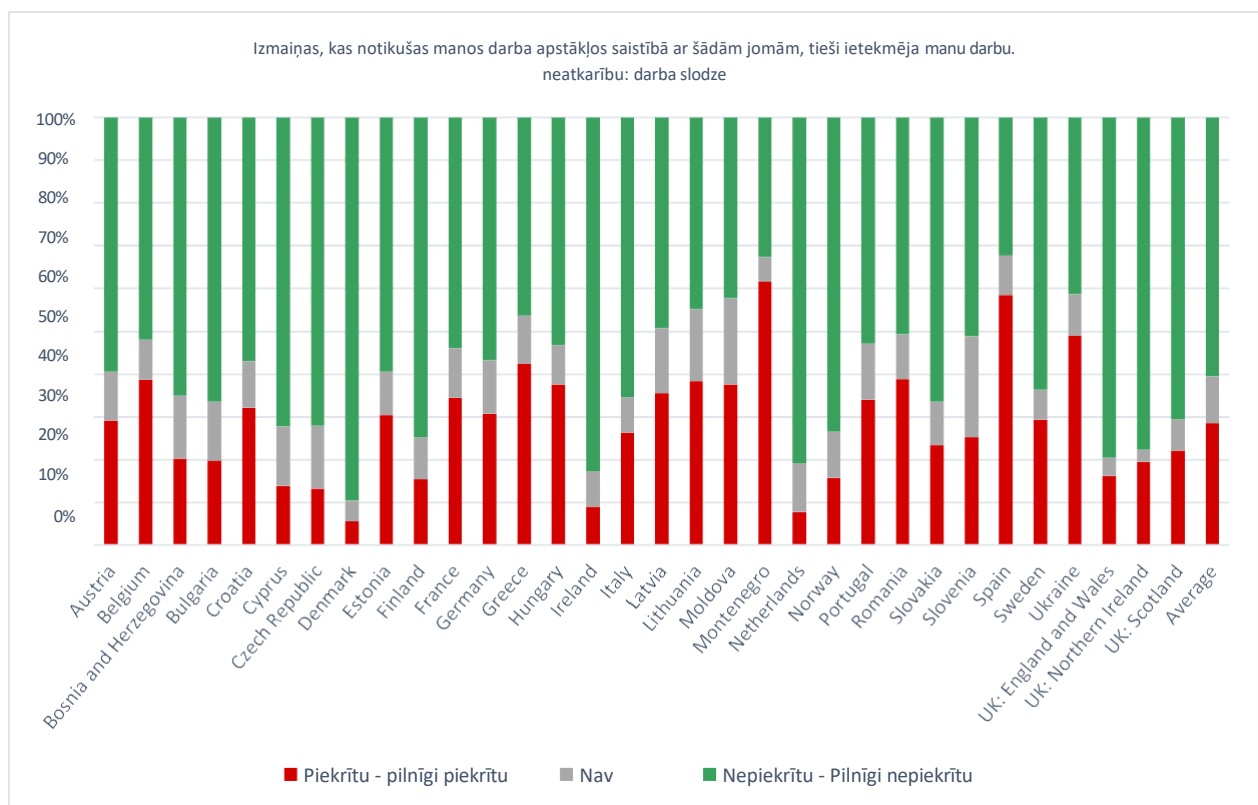
attēls Darba apstākļu izmaiņu ietekme uz neatkarību: atalgojums, pensija un pensionēšanās vecums

Piezīme: Vidējā aptauja 2022. gadā: 17 % Vidējā aptauja 2025. gadā: 21 %.

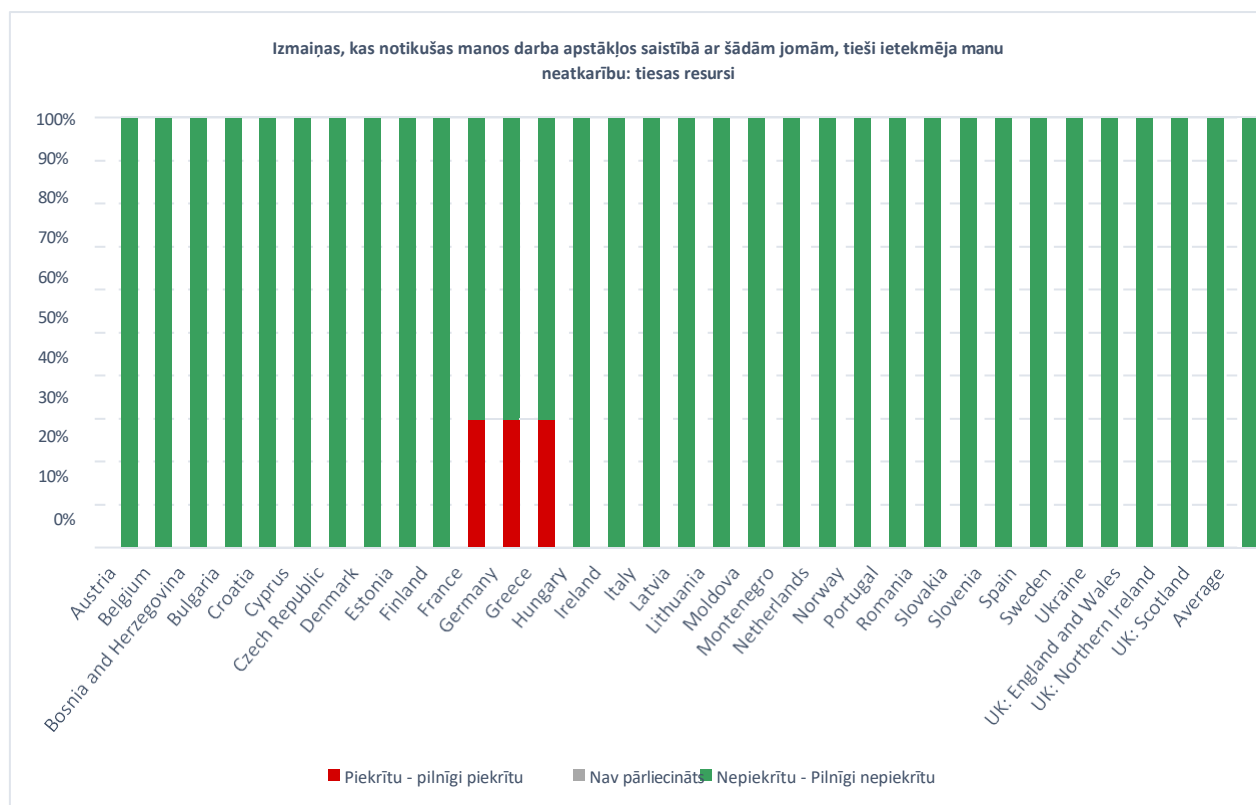
attēls Darba apstākļu izmaiņu ietekme uz neatkarību: darba laiks

Piezīme: 2022. gada aptaujas vidējais rādītājs: 13% 2025. gada aptaujas vidējais rādītājs: 17%

attēls Darba apstākļu izmaiņu ietekme uz neatkarību: lietu slodze

Piezīme: Vidējais apsekojums 2022. gadā: 22% Vidējais apsekojums 2025. gadā: 27%.

attēls Darba apstākļu maiņas ietekme uz neatkarību: tiesu resursi

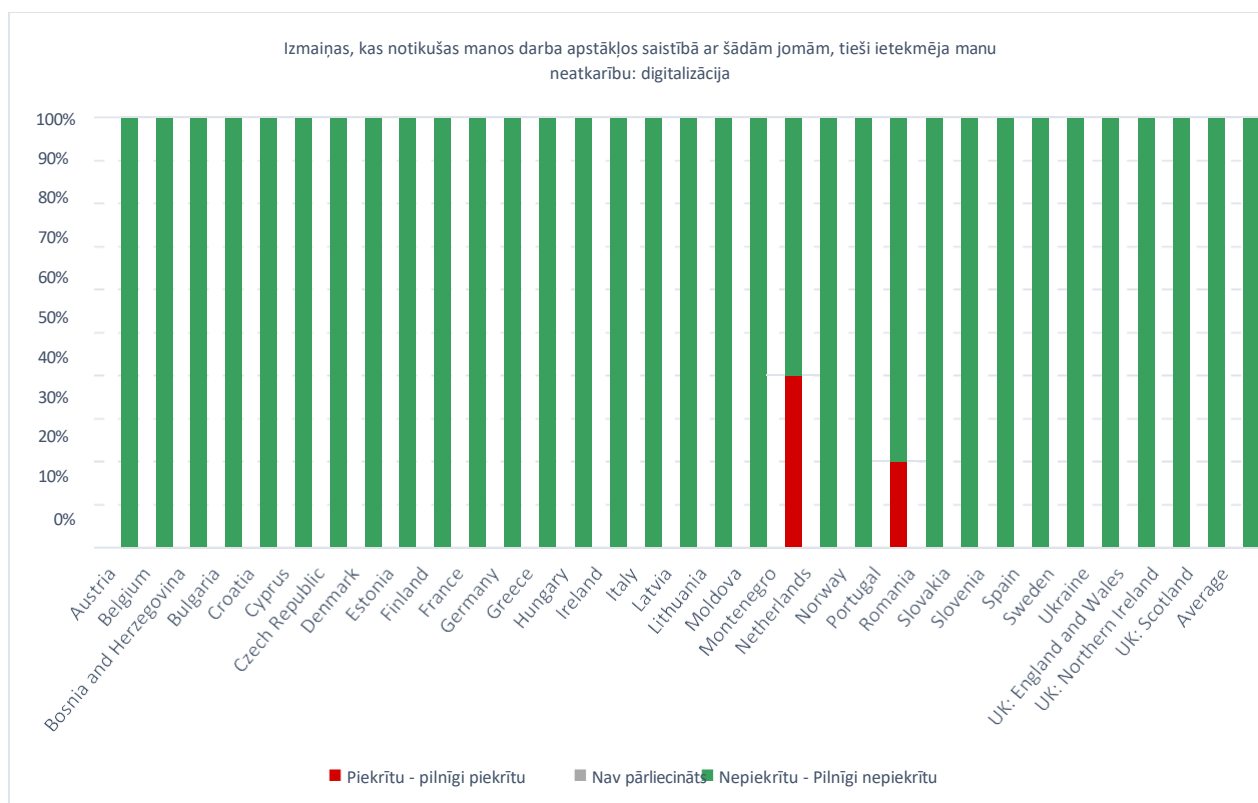
Piezīme: Vidējā aptauja 2022. gadā: 22% Vidējā aptauja 2025. gadā: 27%

Slodze ir būtiska problēma, kas ietekmē neatkarību daudzās valstīs. Vidēji visās tiesu sistēmās 28 % respondentu uzskata, ka tas tā ir. Tikai Dānijā, Īrijā un Nīderlandē to tā uzskata tikai daži tiesneši. Tiesu resursi ir cieši saistīts jautājums. Rezultāti ir ļoti līdzīgi. Arī šajā gadījumā situācija attiecībā uz tiesu noslodzi un tiesu resursiem kopš iepriekšējā pētījuma ir ievērojami pasliktinājusies.

Minētajā apsekojumā digitalizācija tika pievienota, reaģējot uz Kovid 19 pandēmiju. Tas ir mazāk svarīgs jautājums nekā atalgojums un darba slodze, tomēr joprojām ir svarīgs. Desmit tiesu iestādēs vairāk nekā 20 % respondentu uzskata, ka digitalizācija ietekmē viņu neatkarību. Tas var izrietēt no pieredzes ar lietojumprogrammām, ar kurām tiesnešiem nākas strādāt, kā arī no tiesu iestāžu nepietiekamas iesaistes digitalizācijas procesos, ko īsteno Tieslietu ministrijas.

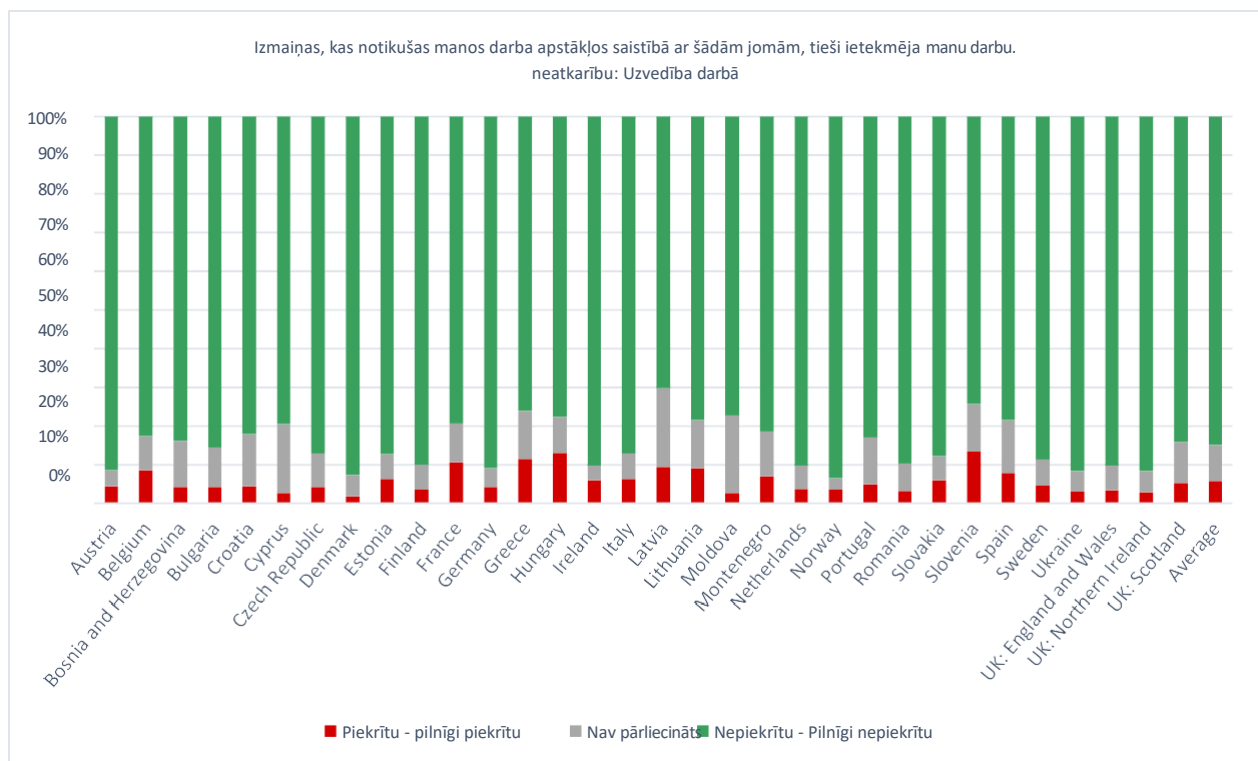
Visbeidzot, uzvedību darbā (tostarp seksuālo uzmākšanos un diskrimināciju) daudzi tiesneši neatzīst par neatkarību ietekmējošu faktoru. Tomēr tas tiek pieminēts, un dažās tiesu iestādēs tas ir svarīgs jautājums. Francijā, Grieķijā, Ungārijā un Slovēnijā vairāk nekā 10 % respondentu atbild, ka tas ietekmē viņu neatkarību.

To sešu faktoru relatīvo nozīmi, kas veido izmaiņas darba apstākļos, var apkopot, izmantojot vidējo rādītāju visās jūdicijās. Tas ļauj izveidot šādu secību: 27 % respondentu uzskata, ka lietu slodze un tiesu resursi ietekmē viņu neatkarību (22 % 2022. gadā), 21 % - atalgojumu, pensijas un pensionēšanās vecumu (17 % 2022. gadā), 17 % - darba laiku (13 % 2022. gadā), 16 % - digitalizāciju (15 % 2022. gadā) un 6 % - uzvedību darbā (7 % 2022. gadā). No apsekojuma nevar noteikt, vai un kā šie aspekti var akumulēties. Tomēr darba apstākļi ir liela problēma, un to kļūst aizvien vairāk.

attēls Darba apstākļu izmaiņu ietekme uz neatkarību: digitalizācija

Piezīme: Vidējais apsekojums 2022. gadā: 15% Vidējais apsekojums 2025. gadā: 16%

attēls Darba apstākļu izmaiņu ietekme uz neatkarību: uzvedība darbā, tostarp seksuāla uzmākšanās un diskriminācija

Piezīme: Vidējais apsekojums 2022. gadā: 7% Vidējais apsekojums 2025. gadā: 6%

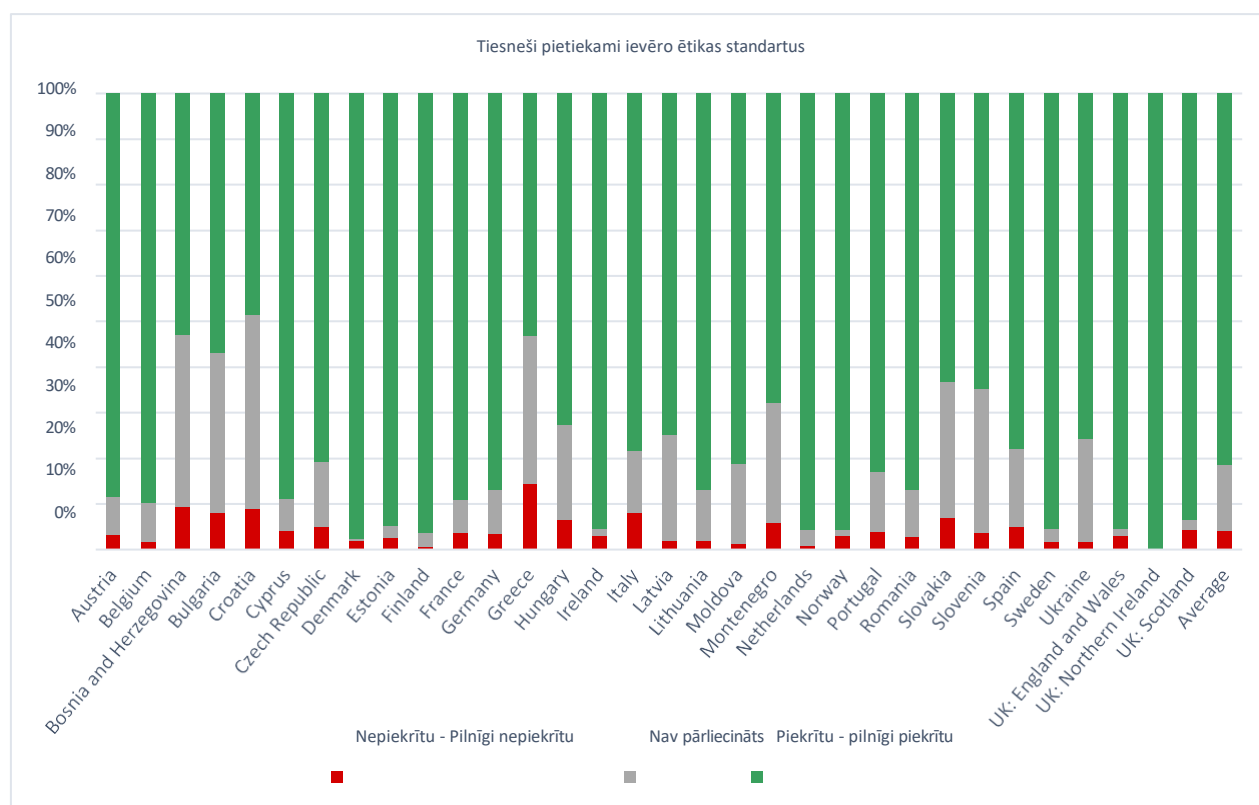
10. Atbildība

33., 34. un 35. attēlā aplūkoti daži svarīgi tiesu iestāžu pārskatatbildības aspekti. Apsekojumā iekļautie jautājumi ir tiesnešu ētikas standartu ievērošana un tas, cik lielā mērā tiesu iestādes risina tiesnešu pārkāpumu un tiesnešu korupcijas problēmas.

Attiecībā uz tiesnešu uzvedību atšķirības starp tiesu iestādēm ir salīdzinoši nelielas. Vidēji visās valstīs kopā tikai 4 % respondentu nepiekrīt apgalvojumam, ka tiesneši ievēro augstus ētikas standartus, bet Grieķijā šis rādītājs ir augsts (14 %). Salīdzinoši maz respondentu (vidēji 13 %) par to nav pārliecināti, taču dažās tiesu sistēmās nedrošība ir daudz lielāka (jo īpaši Bosnijā un Hercegovinā, Bulgārijā un Horvātijā).

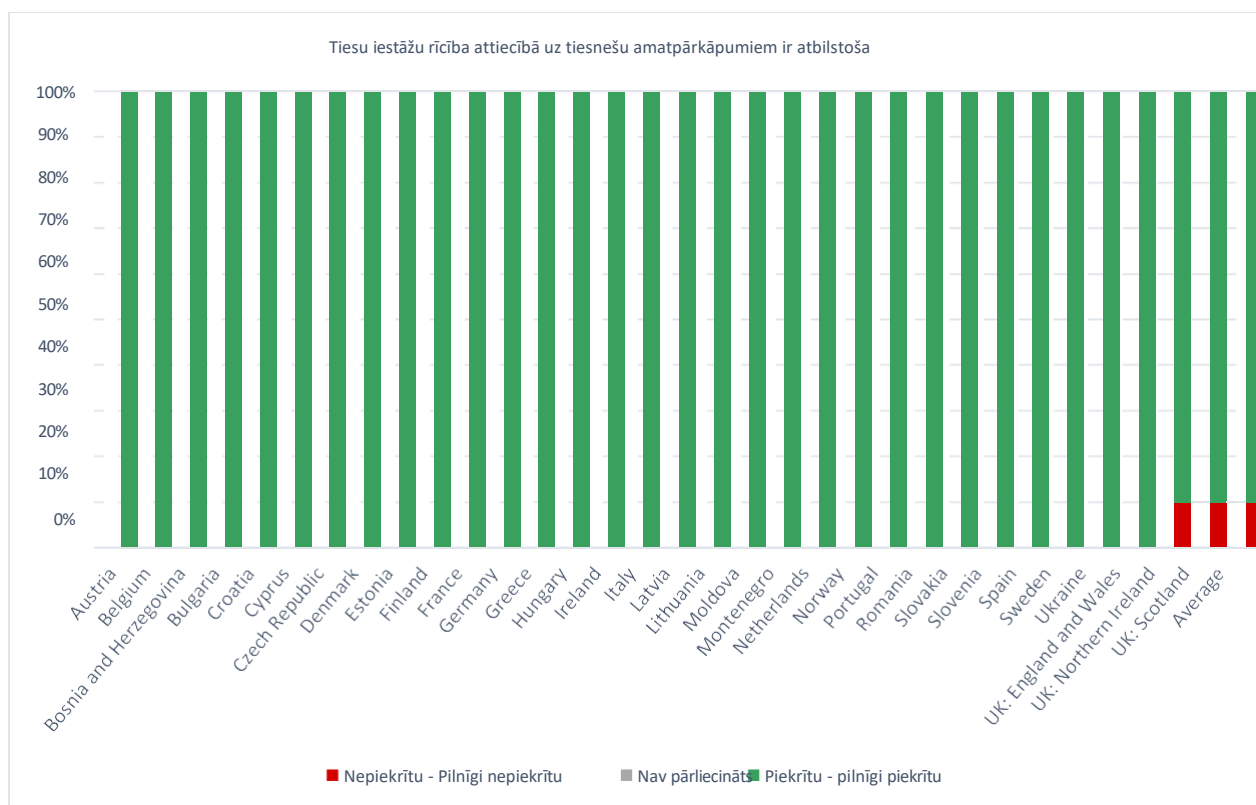
Attiecībā uz tiesu iestāžu darbību rezultāti ir negatīvāki, un tie ir daudz atšķirīgāki dažādās tiesu sistēmās. Attiecībā uz to, vai tiesu iestāžu pārkāpumi tiek pienācīgi risināti, vidēji visās tiesu sistēmās 11 % respondentu uzskata, ka tiesu iestādes šo jautājumu risina neefektīvi, bet daudz vairāk respondentu ir nedroši (25 %). Attiecībā uz korupcijas problēmu risināšanu vidējie rādītāji ir šādi: 8 % (korupcija netiek efektīvi risināta) un 26 % (nav pārliecināti).

Bosnijā un Hercegovinā, Bulgārijā, Horvātijā, Francijā, Grieķijā, Francijā, Horvātijā, Slovēnijā un Spānijā 20 % vai vairāk respondentu uzskata, ka iestādes nerīkojas pienācīgi, lai risinātu tiesu iestāžu pārkāpumus. Attiecībā uz korupcijas apkarošanas politikas efektivitāti vissliktākie rezultāti atkal ir Bosnijā un Hercegovinā, Bulgārijā un Horvātijā, kam seko Grieķija, Melnkalne un Slovākija.

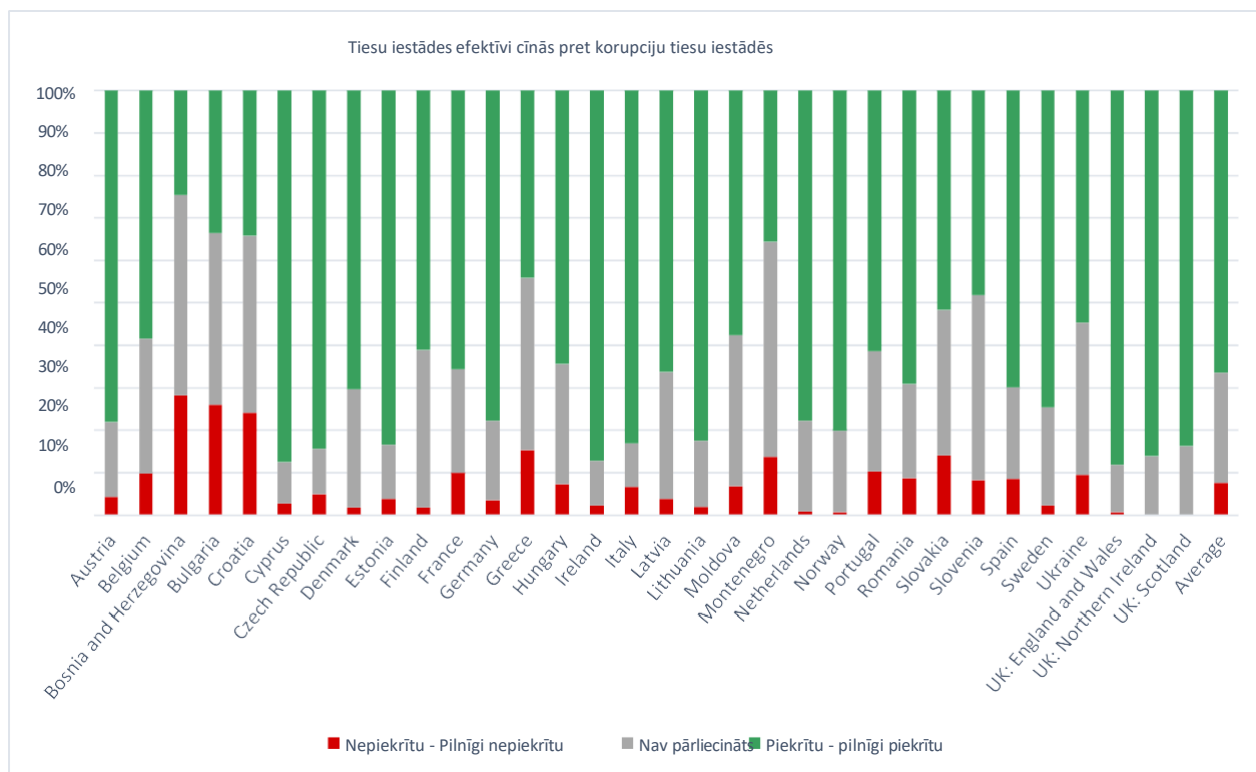
attēls Tiesnešu ētikas standartu ievērošana

Piezīme: 2022. gada aptaujas vidējais rādītājs: 5% 2025. gada aptaujas vidējais rādītājs: 4%

attēls Tiesu iestāžu rīcība saistībā ar tiesnešu pārkāpumiem

Piezīme: 2022. gada aptaujas vidējais rādītājs: **11%** 2025. gada aptaujas vidējais rādītājs: **11%**

35. attēls Tiesu iestāžu rīcība saistībā ar korupciju tieslietu jomā

Piezīme: Vidējā aptauja 2022. gadā: **7%** Vidējā aptauja 2025. gadā: **8%**

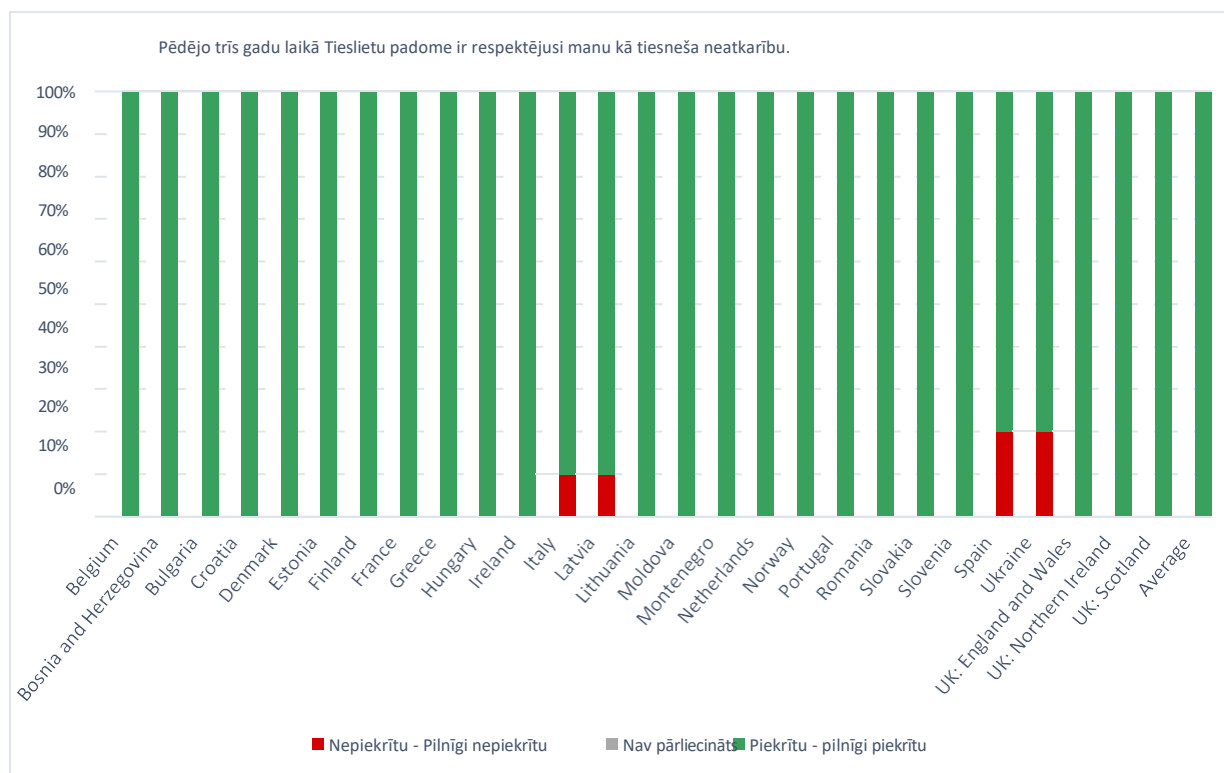
11. Uzskatāmā cieņa pret tiesu iestāžu neatkarību

Tiesnešu neatkarība ir svarīgs priekšnoteikums demokrātijai, kuras pamatā ir tiesiskums. Šādas sistēmas darbība ir ļoti atkarīga no efektīvas visu trīs valsts varu mijiedarbības un jo īpaši no to savstarpējās cieņas pret savu lomu. Attiecībā uz tiesu varu tā pirmām kārtām ir tiesu varas neatkarības ievērošana. Valsts varu mijiedarbību nevar nošķirt no pilsoņu viedokļa, jo viņi ir ne tikai vēlētāji, bet arī tiesas procesa dalībnieki. Ja pilsoņi augstu vērtē tiesas, parlamenta un valdības interesēs ir attiecīgi rīkoties un, piemēram, atturēties no tiesnešu kritizēšanas un tiesas lēmumu, kas ir pretrunā ar valdības interesēm, izpildes.¹³ Tāpat nevar atstāt novārtā tradicionālo plašsaziņas līdzekļu un aizvien vairāk arī sociālo mediju kā tiesu un pilsoņu starpnieku lomu. Šajā sadaļā ir sniegti rezultāti, kas iegūti, atbildot uz jautājumiem par tiesnešu uztveri par tiesu neatkarības ievērošanu no dažādu ieinteresēto personu puses. Šie priekšstati ir balstīti uz tiešu tiesnešu pieredzi tiesās vai, ja tieša mijiedarbība nenotiek, uz ieinteresēto personu uzvedības novērošanu ārpus tiesas. Šeit tiek izdalītas šādas ieinteresētās personas: tiesu iestādes, procesa puses un to juridiskie pārstāvji, kā arī citas valsts varas iestādes un (sociālie) plašsaziņas līdzekļi. Skatīti liecina, ka tiesneši jūtas visvairāk cienīti no tiesu iestāžu puses un pēc tam no tiesas lietotāju puses. Vismazāk pozitīvi un aizvien pozitīvāk tiesneši vērtē citas valsts varas iestādes un (sociālos) plašsaziņas līdzekļus. Šis iedalījums kategorijās sīkāk aplūkots 1. izcēlumā.

11.1 Tiesu iestādes

Tiesu iestādes šeit ir definētas kā tiesu pārvaldes iestādes, piemēram, tiesu vadība, tostarp tiesu priekšsēdētāji, Tieslietu padomes un augstākās tiesas, ko veido Augstākā tiesa un konstitucionālās tiesas. Ir iekļautas arī tiesnešu apvienības. - 40. attēlā sniegti rezultāti. Tiesnešu pieredze attiecībā uz neatkarību kopumā ir augsta. Tas jo īpaši attiecas uz augstākajām tiesām un mazākā mērā uz pārvaldes iestādēm. Tieslietu padomes tiek uzskatītas par mazāk cieņpilnām nekā pārējās iestādes, taču starp tiesu iestādēm ir lielas atšķirības, kas norāda uz to, ka padomes darbojas atšķirīgi. Ungārijā, Spānijā un Ukrainā 20 % vai vairāk respondentu uzskata, ka padomes neievēro neatkarību, savukārt citās tiesu sistēmās šis jautājums ir daudz mazāk aktuāls, ja vispār ir aktuāls. Vidēji tiesnešu pieredze ar tiesu vadību ir līdzīga, bet tiesu iestāžu vidū tā ir mazāka nekā padomju gadījumā. Attiecībā uz visām institūcijām, izņemot tiesnešu apvienības, Ungārija izceļas kā neatkarību mazāk respektējoša. Īpaši zems ir Augstākās tiesas novērtējums. Respondenti uzskata, ka Ungārijā ir samazinājusies cieņa pret neatkarību. Jo īpaši mazāk respondentu nekā 2022. gadā uzskata, ka viņu neatkarību respektē Tieslietu padome (no 72 % 2022. gadā līdz 59 % 2025. gadā) un Augstākā tiesa (no 76 % līdz 45 %).

¹³ Skatīt, piemēram, J.N. Krehbiel (2021), Public awareness and the behaviour of unpopular courts. British Journal of Political Science 51, 1601-1619.

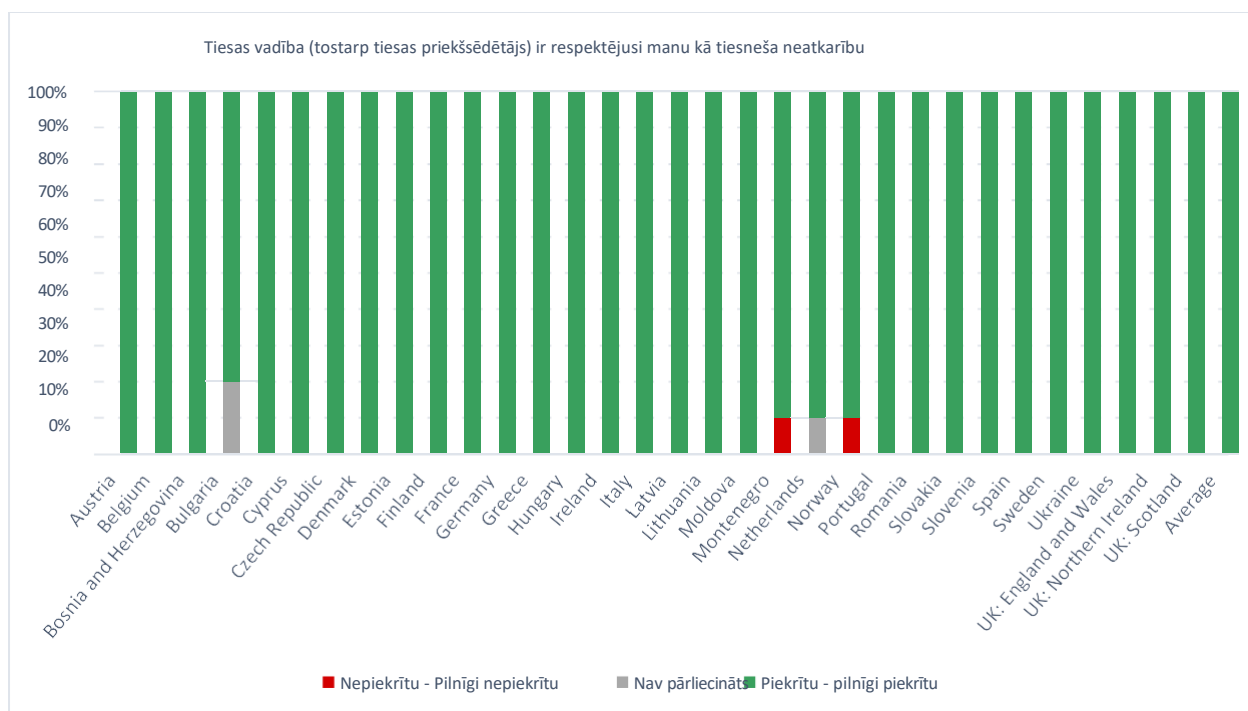
36. attēls Tiesu neatkarības ievērošana tiesu varas padomēs

Piezīme: Vidējā aptauja 2022. gadā: 8% Vidējā aptauja 2025. gadā: 8%

4. tabulā ir diferencētas atbildes par Grieķiju un Itāliju attiecībā uz abām padomēm šajās valstīs un sniegta šo padomju tiesu neatkarības ievērošana, kā to uztver vispārējās jurisdikcijas tiesu tiesneši un administratīvo tiesu tiesneši. Lai sniegtu perspektīvu, ir parādīta arī valdības uztverētā cieņa. Respondenti no administratīvajām tiesām uzskata, ka viņu padomes viņus respektē vairāk nekā respondenti no parastajām tiesām.

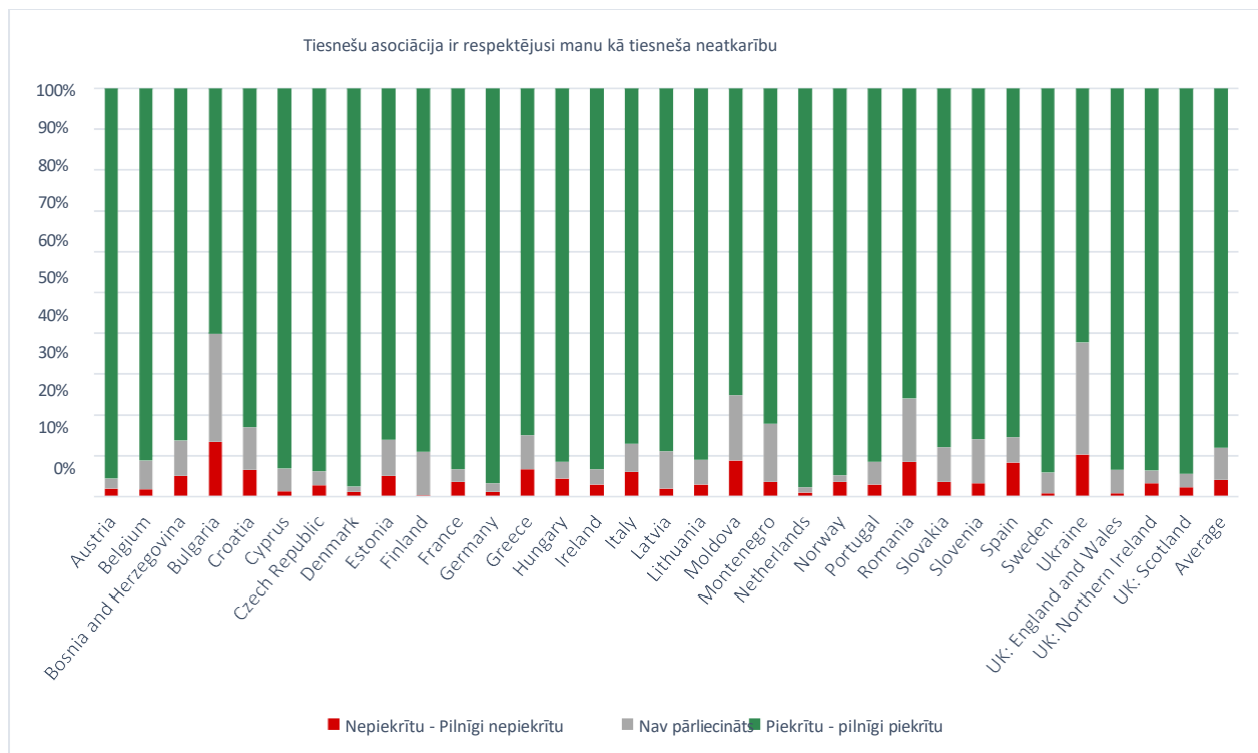
tabula Tiesu neatkarības ievērošana, kā to uztver attiecīgie respondenti (ierindas un administratīvie tiesneši), Grieķijas un Itālijas padomes un valdība, tiesnešu, kuri (ne)piekrīt vai nav pārliecināti par apgalvojumu, ka tiek ievērota tiesu neatkarība, procentuālā daļa no visiem tiesnešiem.

	Griece						Itāly					
	Augstākā civillietu un krimināllietu tiesu padome			Augstākā administratīvo tiesu padome			Consiglio Superiore della Magistratura			Consiglio di Presidenza della Giustizia Amministrativa		
	Piekrītu	Nav pārliecināts	Atsevišķi piekrītu	Piekrītu	Nav pārliecināts	Atsevišķi piekrītu	Piekrītu	Nav noteikti	Atsevišķi piekrītu	Piekrītu	Nav noteikti	Atsevišķi piekrītu
Padomes cieņa	67%	21%	12%	89%	7%	4%	79%	9%	12%	85%	8%	7%
Cieņa pēc valdība	38%	28%	35%	62%	23%	15%	27%	10%	62%	57%	15%	28%

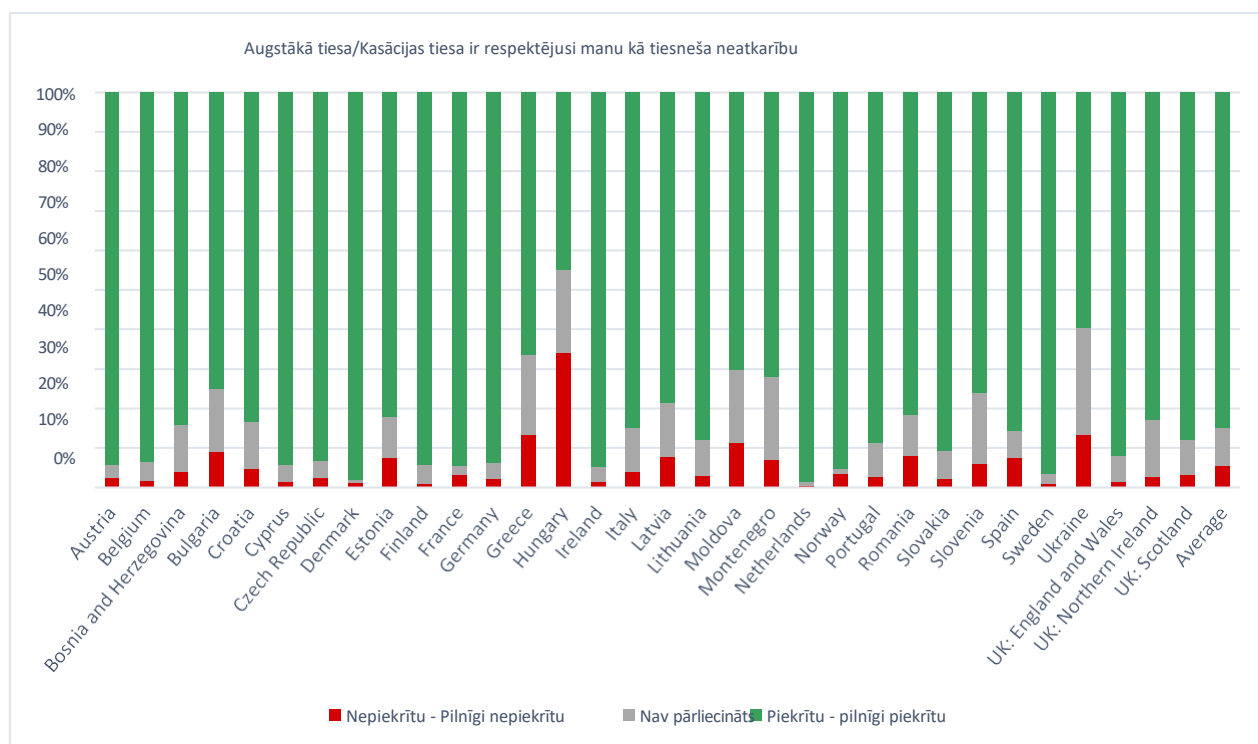
37. attēls Tiesu neatkarības ievērošana no tiesu vadības puses

Piezīme: Vidējais apsekojums 2022: 7% Vidējais apsekojums 2025: 8%

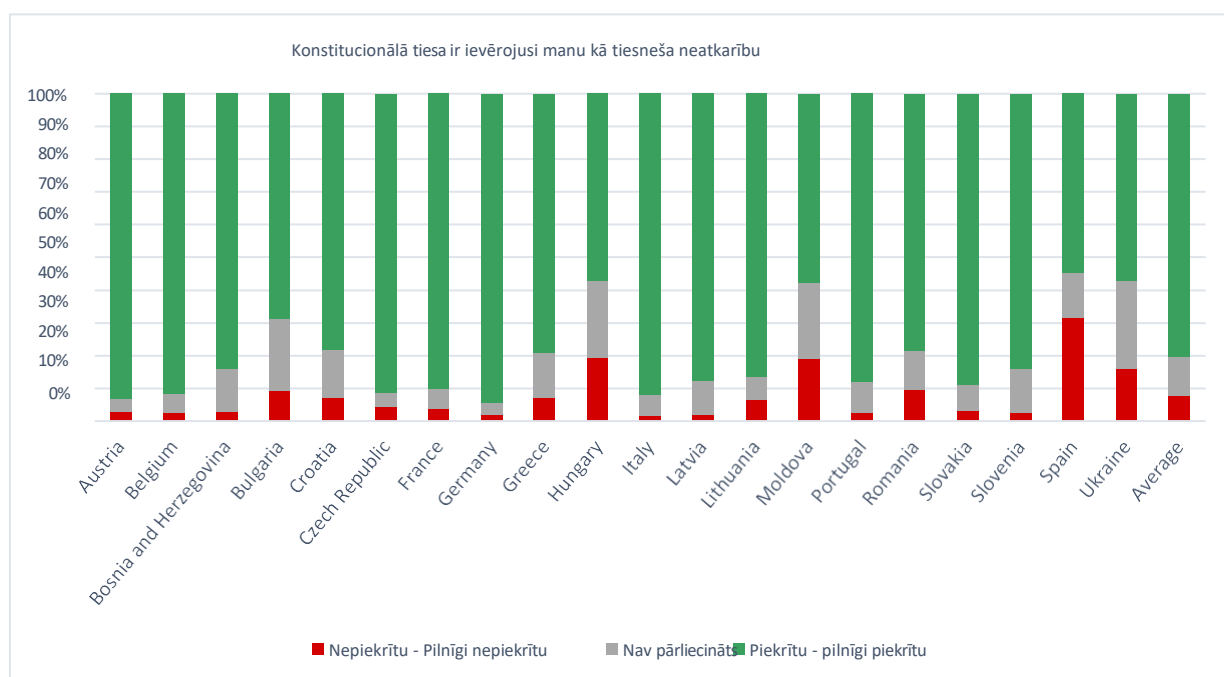
attēls Tiesnešu neatkarības ievērošana pēc tiesnešu asociācijām

Piezīme: Vidējais apsekojums 2022. gadā: 4% Vidējais apsekojums 2025. gadā: 4%

39. attēls Tiesu neatkarības ievērošana augstākajā tiesā/kasācijas tiesā

Piezīme: Vidējais apsekojums 2022. gadā: 4 % Vidējais apsekojums 2025. gadā: 5%

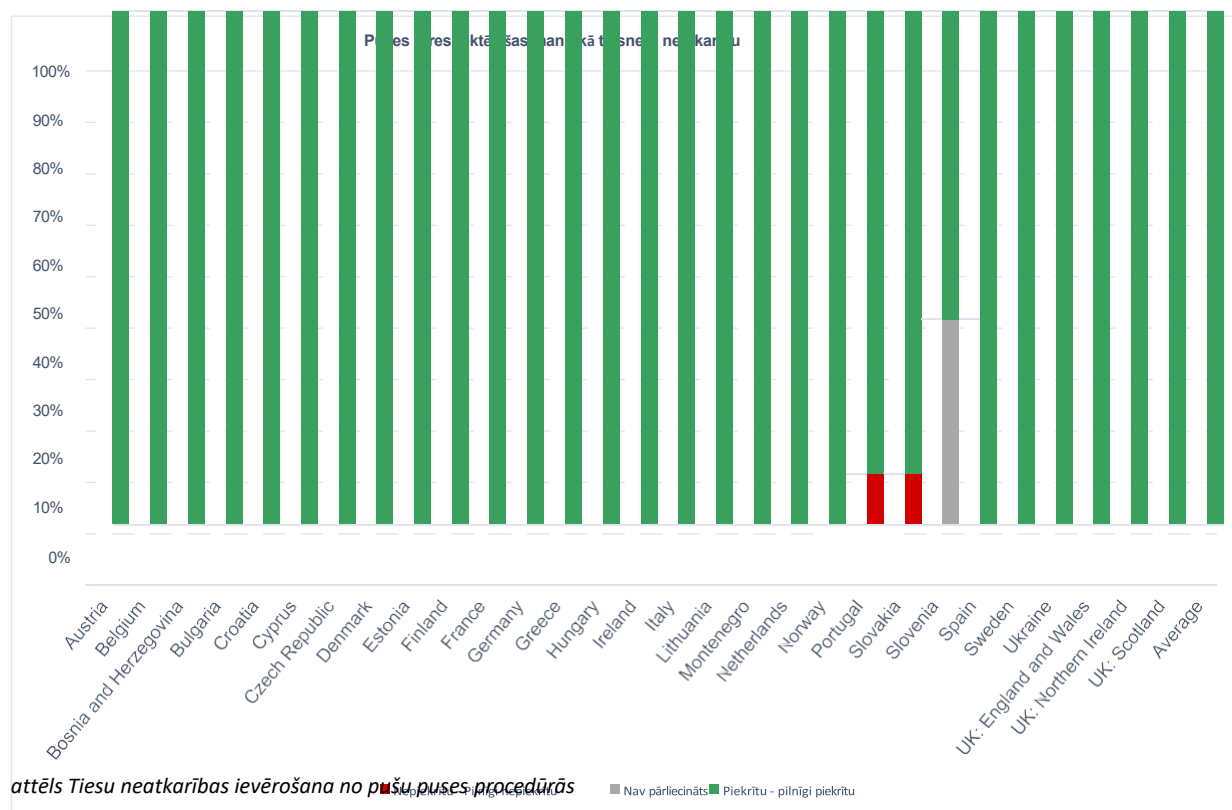

40. attēls Tiesu neatkarības ievērošana konstitucionālajā tiesā

Piezīme: 2022. gada aptaujas vidējais rādītājs: 4% 2025. gada aptaujas vidējais rādītājs: 7%

11.2 Puses un juridiskā pārstāvība

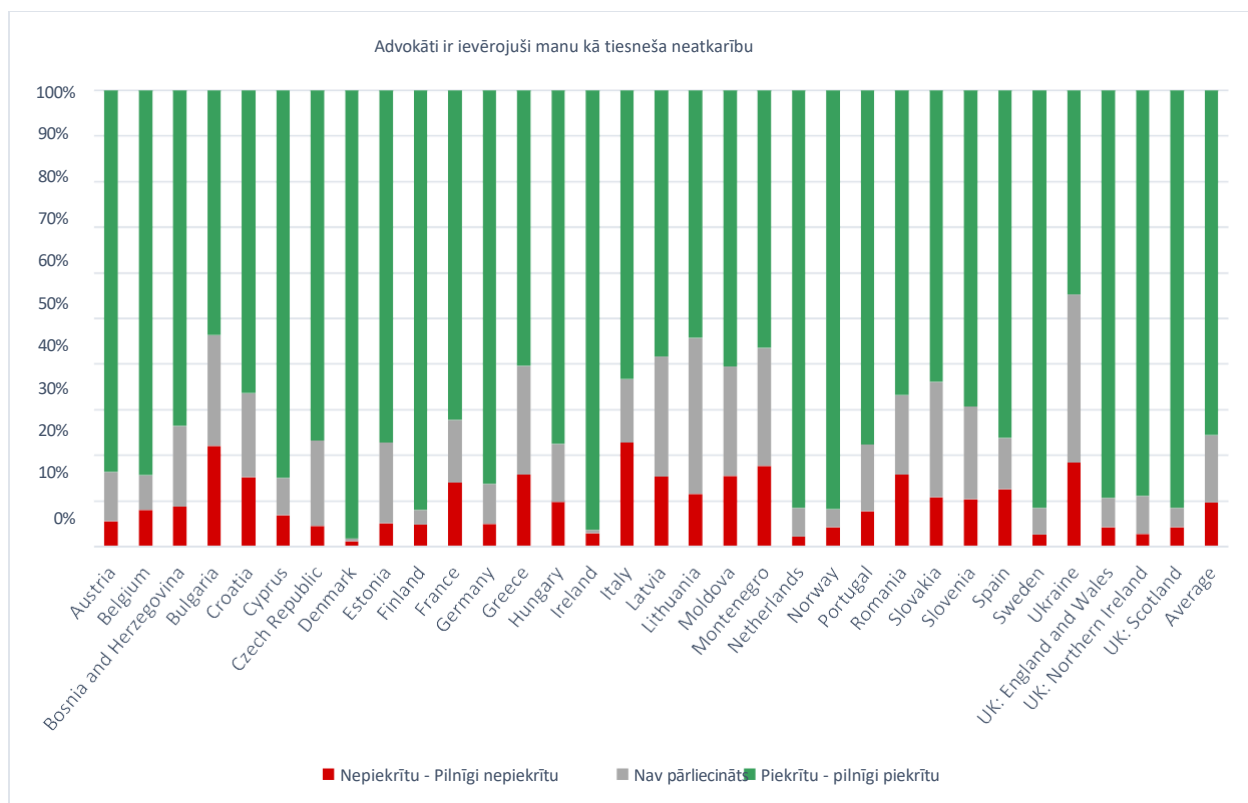
Šajā kategorijā ir iekļautas procesa puses, to advokāti un - attiecībā uz kriminālprocesu - prokurori (41., 42. un 43. attēls). Vidēji mazāk respondentu uzskata, ka puses ievēro viņu neatkarību, nekā advokāti, un advokāti ievēro viņu neatkarību, nekā prokurori. Īpaši tiek uzskatīts, ka prokurori respektē tiesnešu neatkarību. Skaitļi par pusēm un advokātiem liecina, ka salīdzinoši daudz respondentu aizpildīja, ka nav pārliecināti. Rezultātā, lai gan necieņa ir samērā neliela, neatkarības ievērošana arī nav pārliecinoša.

attēls Tiesu neatkarības ievērošana no pusju procedūrās

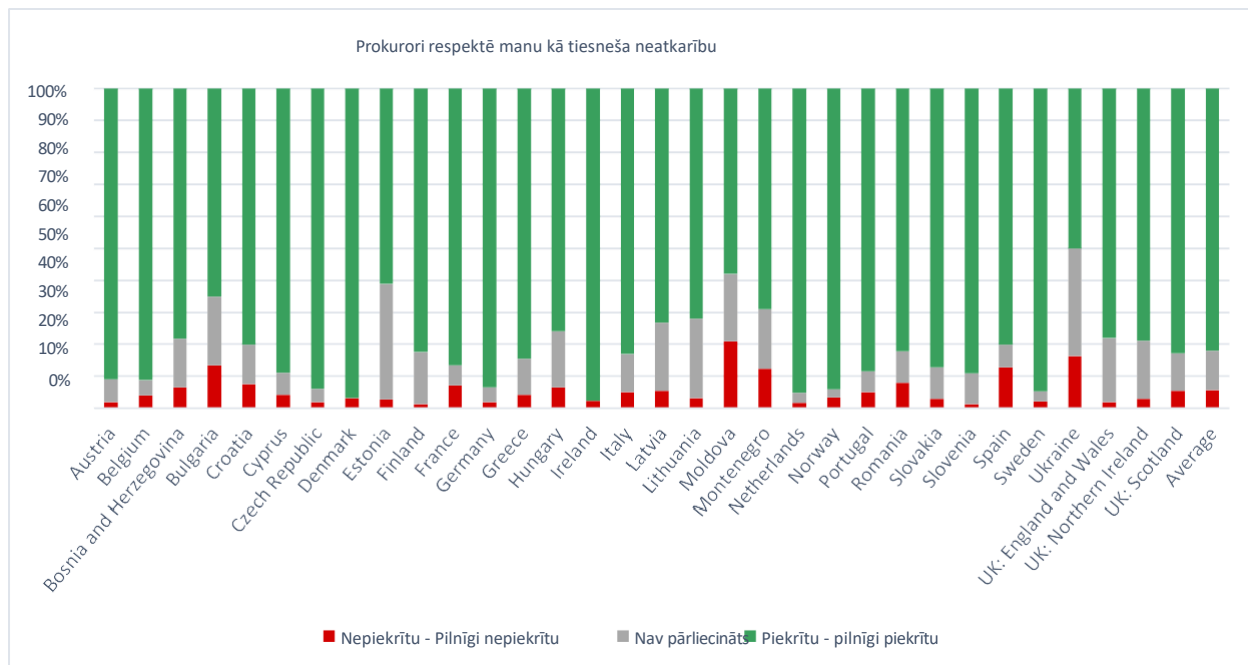
■ Nav pārliecināts ■ Piekrītu - pilnīgi piekrītu

Piezīme 1: Latvijā, Moldovā un Rumānijā trūkst datu, jo tulkojums ir atšķirīgs. Piezīme 2: Vidējais aptaujas rādītājs 2022. gadā: 11% Vidējais aptaujas rādītājs 2025. gadā: 11%

42. attēls Advokātu cieņa pret tiesu neatkarību

Piezīme: Vidējā aptauja 2022. gadā: 9% Vidējā aptauja 2025. gadā: 9%

43. attēls Prokuroru cieņa pret tiesu neatkarību

Piezīme: 2022. gada aptaujas vidējais rādītājs: 5% 2025. gada aptaujas vidējais rādītājs: 5%

11.3 Citas valsts varas iestādes un (sociālie) plašsaziņas līdzekļi

Nākamie četri skaitļi (44.-47. attēls) sniedz rezultātus par valdību, parlamentu, plašsaziņas līdzekļiem un sociālajiem plašsaziņas līdzekļiem. Tiesneši ir daudz mazāk pozitīvi noskaņoti attiecībā uz šo dalībnieku neatkarības ievērošanu nekā iepriekš minētie. Vidēji visās valstīs 51 % (56 % 2022. gadā) respondentu atbild, ka valdība respektē viņu neatkarību, un 29 % (25 % 2022. gadā) - ka ne. Šie rezultāti slēpj ļoti lielas atšķirības starp tiesu iestādēm. Skaitļi runā paši par sevi. Ukrainā tikai 10 % aptaujāto jūtas valdības cienīti, Slovēnijā - 18 %, bet Ungārijā šis īpatsvars samazinājās līdz 20 %. Zemais neatkarības respektēšanas līmenis nav raksturīgs tikai kādam konkrētam reģionam. Piemēram, Francijā tikai 37 %, Spānijā 30 % un Skotijā 34 % respondentu jūtas cienīti. Rezultāti attiecībā uz Parlamentu ir ļoti līdzīgi, bet tas pats attiecas uz plašsaziņas līdzekļiem.

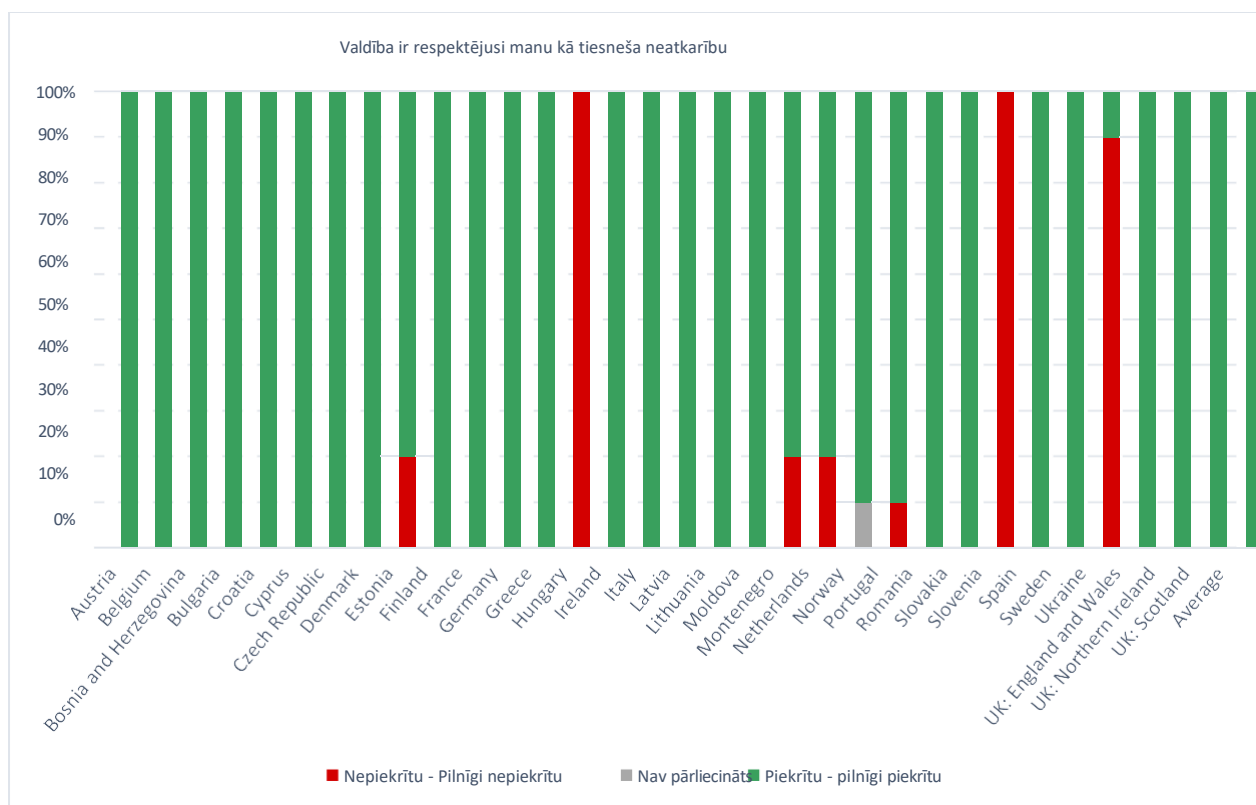
Attiecībā uz sociālajiem plašsaziņas līdzekļiem daudz vairāk respondentu nav pārliecināti par to ietekmi uz neatkarību. Procentuālais īpatsvars, kas neuzskata, ka sociālie plašsaziņas līdzekļi respektē viņu neatkarību, ir tāds pats kā plašsaziņas līdzekļiem (31 %) vidēji visās valstīs. Rezultātā vēl mazāk respondentu izjūt cieņu no sociālajiem plašsaziņas līdzekļiem (33 %) nekā no plašsaziņas līdzekļiem (46 %).

11.4 Atšķirības starp kategorijām

Respondentu skatījumā vislielākā cieņa pret neatkarību ir tiesu iestāžu vidū, tām seko partijas un to pārstāvji un ar lielu atstatumu - citas valsts varas iestādes un (sociālie) plašsaziņas līdzekļi.

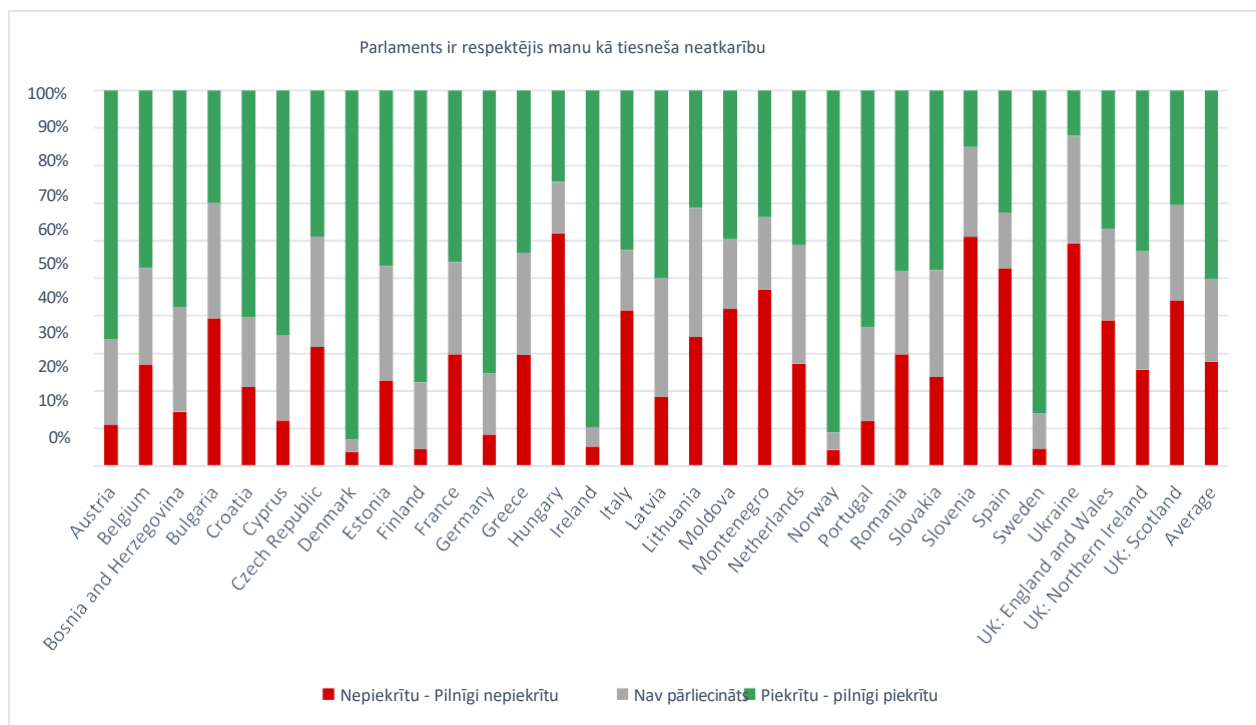
Pieņemot, kā tika norādīts arī iepriekšējā pētījumā, ka demokrātiskā valstī parlamenta un valdības attieksmi nosaka vai vismaz ietekmē tautas griba, teorētiski varētu sagaidīt, ka neatkarības ievērošana no partiju puses procedūrās daudz neatšķirsies no parlamenta un valdības puses. Tomēr bieži vien starp tām ir ļoti liela atšķirība, vismaz tiesnešu uztverē. Piemērs tiesu sistēmai, kur atšķirības ir nelielas, ir Dānija (98 % respondentu uzskata, ka partijas ievēro neatkarību procedūrās, un 92 % - valdība). Šie procenti ir ļoti augsti, pat salīdzinot ar citām Ziemeļvalstīm. Norvēģijā (84 % respondentu jūtas ievēroti no pušu puses procedūrās un 90 % no valdības puses) un Somijā 86 % un 77 %. Nīderlande liecina, ka pārmaiņas var notikt ātri. Iepriekšējā aptaujā 74 % tiesnešu uzskatīja, ka valdība respektē viņu neatkarību. Pašlaik tikai 51 % jūtas respektēti, savukārt tiesvedības pušu cieņa saglabājusies nemainīga (88 % 2022. gadā un 86 % 2025. gadā). Parlamentā jau iepriekš bija vērojama salīdzinoši zema cieņa, taču tā vēl vairāk samazinājās no 56 % līdz 41 %. Nīderlandes gadījumā, šķiet, nozīmīga loma ir bijusi 2023. gada parlamenta vēlēšanām. Arī citās tiesu sistēmās vērojamas lielas atšķirības. Piemēram, Francijā (71 %, 37 %), Spānijā (81 %, 30 %), Slovēnijā (60 %, 18 %) un Anglijā un Velsā (72 %, 38 %). Ungārijā rezultāti atšķiras ļoti lielā mērā (79 %, 20 %).

Šajā izcēlumā ir aplūkota dažādu dalībnieku izpratnes par neatkarības ievērošanu atbilstība. Šis ziņojums nav īstā vieta, lai pētītu šo atšķirību cēloņus, taču šķiet droši secināt, ka tiesu un politiskās "arēnas" ir diezgan atšķirīgas un ka tās ir jāsaskaņo. Ja pilsoņi kā procesu dalībnieki ievēro tiesu varas neatkarību, tad atsaucīgai valdībai būtu jādara tas pats.

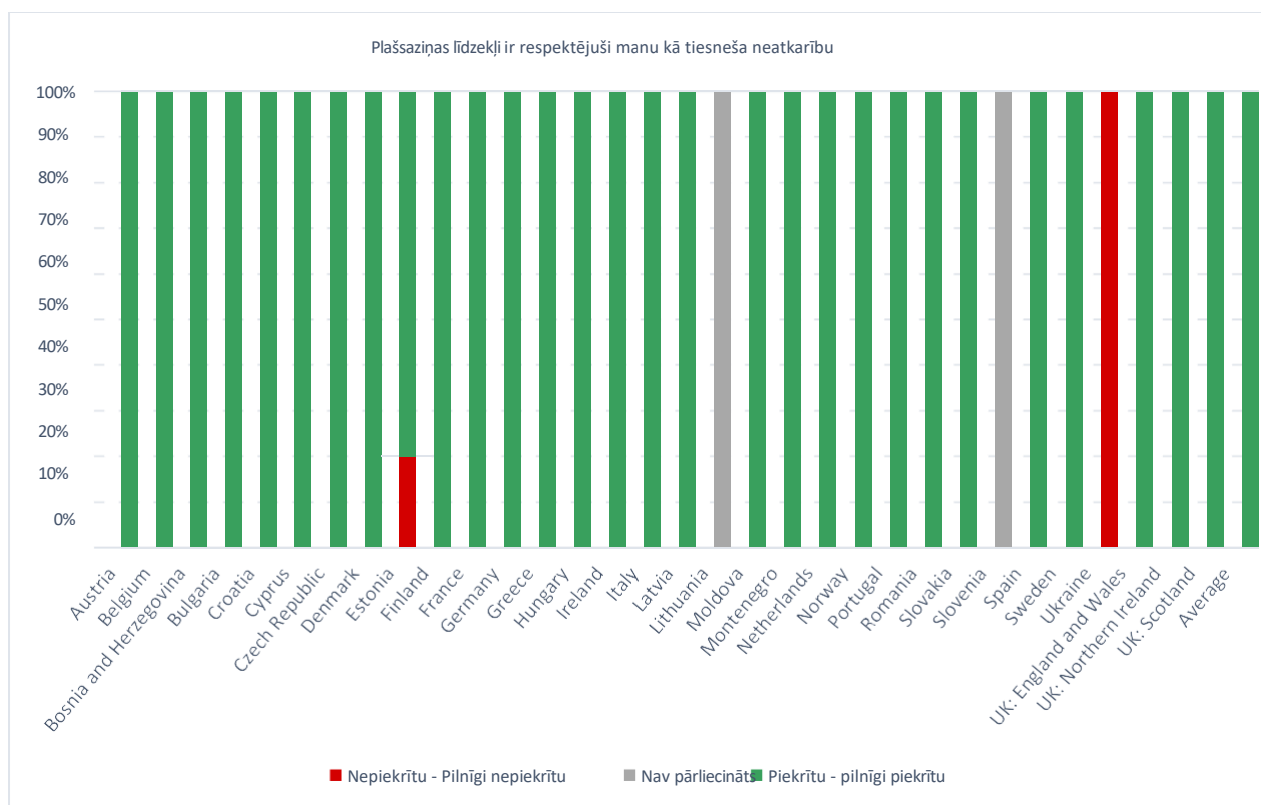
attēls Tiesu neatkarības ievērošana no valdības puses

Piezīme: Vidējā aptauja 2022: 25% Vidējā aptauja 2025: 27%

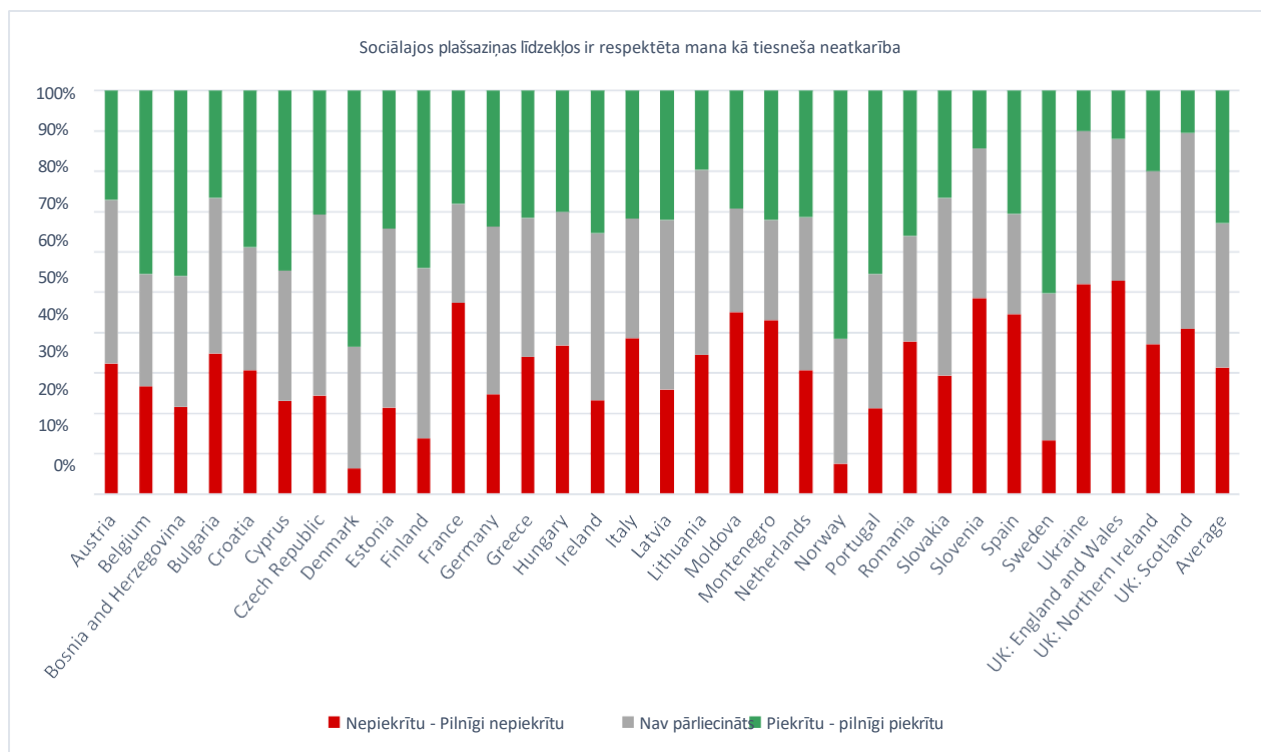
attēls 45. attēls Tiesu neatkarības ievērošana parlamentā

Piezīme: Vidējā aptauja 2022. gadā: 23% Vidējā aptauja 2025. gadā: 26%

attēls Tiesu neatkarības ievērošana plašsaziņas līdzekļos

Piezīme: Vidējā aptauja 2022. gadā: 28% Vidējā aptauja 2025. gadā: 29%

attēls Tiesu neatkarības ievērošana atkarībā no sociālajiem plašsaziņas līdzekļiem

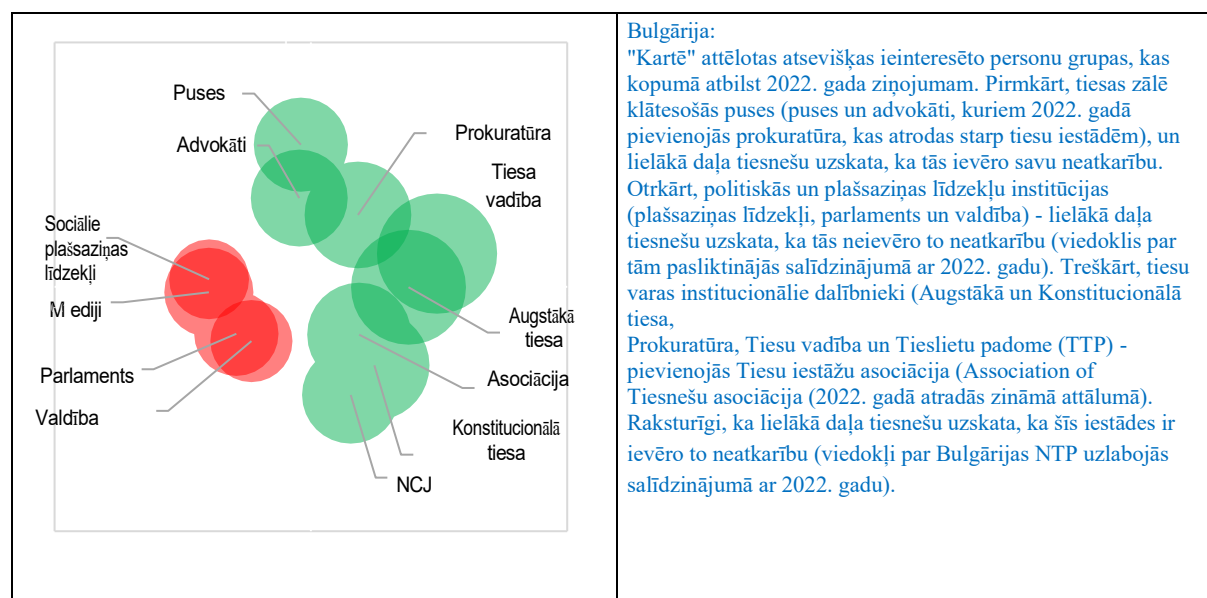
Piezīme: 2022. gada aptaujas vidējais rādītājs: 27% 2025. gada aptaujas vidējais rādītājs: 30%

IELIKT GROZĀ: "Cieņas" pret tiesu neatkarību kartēšana

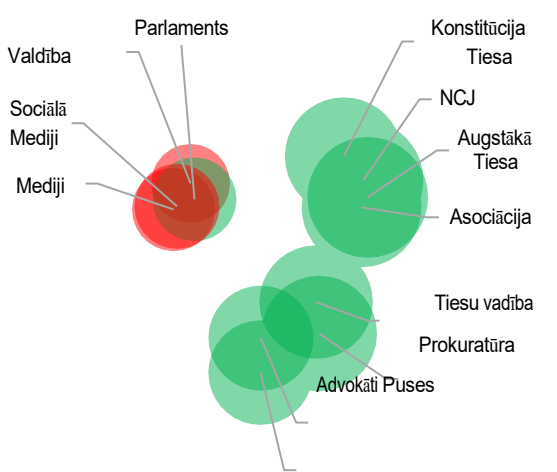
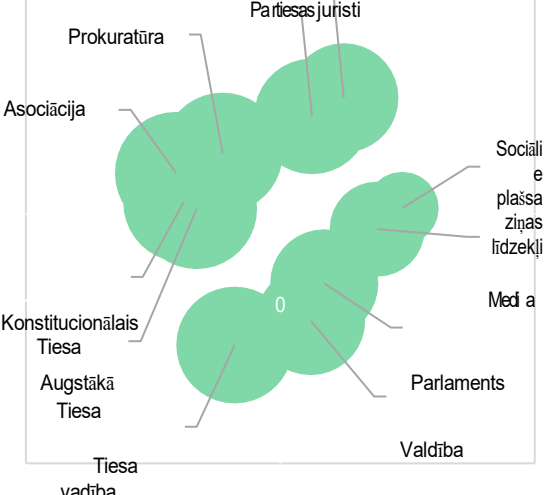
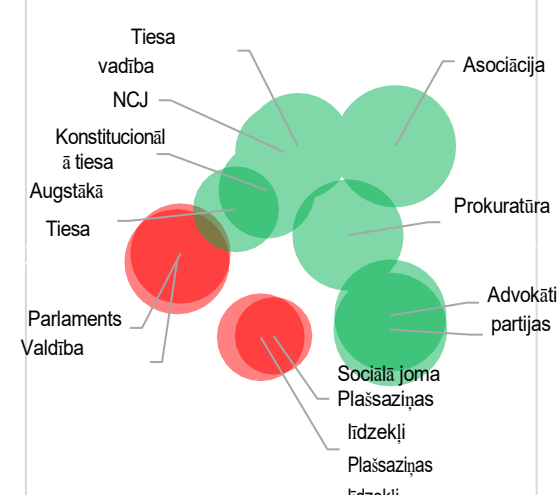
Apsekojums sniedz bagātīgus datus par to, kā tiesneši uztver to, kā dažādas ieinteresētās personas (grupas un iestādes) apsekojamajās valstīs "respektē" viņu neatkarību.¹⁴ Ziņojumā, kurā apkopoti 2022. gada ENCJ tiesnešu aptaujas rezultāti, tika izmantota datu dimensiju samazināšanas metode, ko sauc par galveno komponentu analīzi (Principal Components Analysis - PCA), lai izveidotu "kartes", kurās ieinteresētās personas sagrupētas atbilstoši atbildējušo tiesnešu uztverei. Šajā ielikumā ir atkārtota PCA analīze sešām 2022. gada ziņojumā aplūkotajām jurisdikcijām (Bulgārijai, Francijai, Vācijai, Ungārijai, Nīderlandei, Spānijai un Ungārijai), izmantojot 2025. gada apsekojumā iegūtos datus. Turklāt tajā ir iekļauta Ukraina un Norvēģija, aptverot dažādas institucionālās uzbūves, juridiskās tradīcijas un uztvertos draudus tiesu neatkarībai. Tā kā PCA ir tikai metode, kuras mērķis ir atklāt modeļus no datiem, iegūtie rezultāti prasa interpretāciju, kas varētu būt vairāk māksla nekā zinātne. Tomēr tas sniedz svarīgas zināšanas par tiesu neatkarības ievērošanas un apdraudējuma avotiem un to izmaiņām pēdējos gados.

Tāpat kā 2022. gadā, rezultāti ir apkopoti kā "kartes", kurās atspoguļotas dažādās aptaujā iekļautās ieinteresētās personas. Katras ieinteresētās personas atrašanās vieta tika noteikta, izmantojot PCA analīzi (sīkāku informāciju sk. 2. pielikumā). Ieinteresētās puses, kuras lielākā daļa tiesnešu vērtē kā tādas, kas "respektē" tiesu neatkarību, ir attēlotas ar zaļiem burbuļiem (burbuļa lielums apzīmē to tiesnešu īpatsvaru, kuri uzskata, ka iestāde "respektē" viņu neatkarību). Ieinteresētās puses, kuras lielākā daļa tiesnešu uzskata par tādām, kas "neievēro" tiesnešu neatkarību, ir attēlotas ar sarkaniem burbuļiem (burbuļa lielums apzīmē to tiesnešu daļu, kuri uzskata, ka iestāde "neievēro" neatkarību).

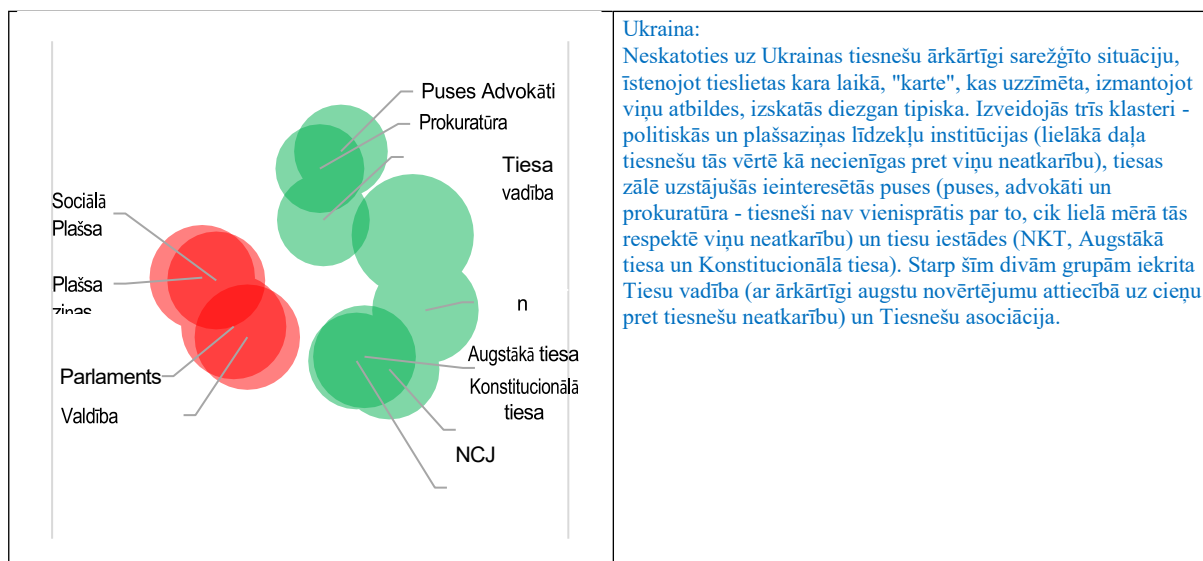
gada un 2025. gada "kartes", ko sagatavoja PCA, var atšķirties dažādos veidos. Dažas no tām ir tikai statistiski artefakti (visas "kartes" rotācija ar relatīvi stabilām iestāžu grupām - sk. Francijas un Nīderlandes piemēru), bet dažas atspoguļo izmaiņas atbildējušo tiesnešu uztverē (konkrētu iestāžu pārvietošanās no vienas apkaimes uz citu - sk. Ungārijas un Spānijas piemēru).

¹⁴Konkrēti, attiecīgais paziņojums ir formulēts šādi: "Pēdējo trīs gadu laikā es uzskatu, ka manu kā tiesneša neatkarību ir respektējušas", ar 12 ieinteresēto pušu pamatsarakstu: Tiesnešu asociācija; Konstitucionālā tiesa; Tieslietu padome; Tiesu vadība, tostarp tiesas priekšsēdētājs; valdība; juristi; plašsaziņas līdzekļi (t.i., prese, televīzija vai radio); parlaments; partijas; prokuratūra; sociālie mediji (piemēram, Facebook, X vai LinkedIn); Augstākā tiesa.

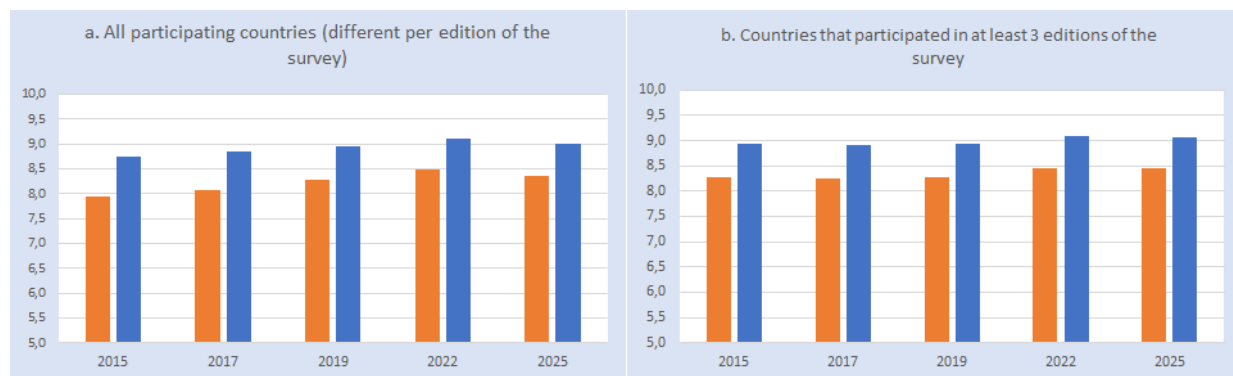
	Francija: Arī Francijas gadījumā "karte" atklāj skaidrus klasterus, un vispārējais modelis ir līdzīgs kā 2022. gadā, lai gan tas ir pagriezts gar vertikālo asi. Pirmkārt, tiesas zālē klātesošās ieinteresētās personas (puses, advokāti, prokuratūra) un tiesas vadība. Otrkārt, tiesu iestādes (Konstitucionālā tiesa, Augstākā tiesa, Ntiesa, Tiesnešu asociācija). Lielākā daļa tiesnešu uzskata, ka tās ievēro tiesnešu neatkarību. Trešā grupa ir politiskās un plašsaziņas līdzekļu iestādes. Jāatzīmē, ka, lai gan lielākā daļa tiesnešu uzskata, ka plašsaziņas līdzekļi, sociālie plašsaziņas līdzekļi un valdība neievēro to neatkarību, pretēji ir ar parlamentu (2022. gadā lielākā daļa tiesnešu uzskatīja, ka parlaments neievēro to neatkarību).
	Vācija: "Karte" attēlo ieinteresēto pušu konstelāciju, kas kaut kādā veidā līdzinās 2022. gadam (lai gan pagriezta gar vertikālo asi). Tie, kas ir tieši saistīti ar iztiesāšanu, var tikt klasificēti kā grupa, kurā prokuratūra atrodas starp pusēm un advokātiem un tiesu iestādēm (tostarp tiesnešu asociāciju). Svarīgi ir tas, ka lielākā daļa tiesnešu visas tās vērtē kā respektējošas savu neatkarību. Tiesu vadība ir attālinājusies no šīs grupas (salīdzinājumā ar 2022. gadu) un ir tuvu politiskajiem dalībniekiem (parlamentam un valdībai). Zināmā attālumā no politiskajiem aktoriem atrodas plašsaziņas līdzekļi un sociālie mediji. Jāatzīmē, ka lielākā daļa tiesnešu arī šo iestāžu grupu vērtē kā respektējošu savu neatkarību (visvairāk pesimistu ir ap Sociālajiem medijiem).
	Ungārija: Salīdzinājumā ar 2022. gadu Ungārijas tiesnešu atbildēs izveidotajā "kartē" notikušas būtiskas izmaiņas. NCJ - 2022. gadā atradās tuvu Tiesnešu asociācijai un attālināti no citiem tiesu sistēmas dalībniekiem - pārcēlās uz Tiesu vadības, Augstākās tiesas un Konstitucionālās tiesas pusi. Pēdējās divas iestādes atrodas tuvu valdībai un parlamentam. Abas - pretēji 2022. gada apsekojumam - lielākā daļa tiesnešu uzskata par tādām, kurās netiek ievērota to neatkarība. Tiesnešu asociācija saglabāja zināmu distanci. Prokuratūra izvietojusies starp tiesu iestādēm un partijām un advokātiem. Plašsaziņas līdzekļi atrodas starp pusēm, kas uzstājas tiesas zālē, un politiskajiem dalībniekiem, un tāpat kā 2022. gadā lielākā daļa atbildējušo tiesnešu tos vērtēja kā tādus, kas neievēro savu neatkarību.

	Nīderlande: Neraugoties uz rotāciju, 2025. gada Nīderlandes "karte" lielā mērā līdzinās 2022. gada kartei. Vispirms tajā ir sagrupētas ieinteresētās personas, kas parādās tiesas zālē (pusēs, advokāti un apsūdzība). Augstākā tiesa ir daļa no šīs grupas. Otrkārt, NKI, Tiesu vadība un Tiesnešu asociācija un, treškārt, - atkal zināmā attālumā - plašsaziņas līdzekļi un politiskās iestādes. Tāpat kā Vācijas gadījumā, lielākā daļa tiesnešu visas ieinteresētās personas vērtē kā respektējošas attiecībā uz viņu neatkarību, bet vislielāko skepsi izrāda pret sociālajiem plašsaziņas līdzekļiem. Respondenti uzskata, ka politisko dalībnieku izrādītā cieņa sarūk.
	Norvēģija: "Kartē" attēlots liels dažādu institūciju kopums - tostarp ieinteresētās puses, kas uzstājas tiesas zālē (pusēs, advokāti, prokuratūra), tiesu iestādes (Augstākā tiesa, Tiesnešu asociācija), kā arī politiskās institūcijas (parlaments un valdība) un plašsaziņas līdzekļi. Ntiesu un tiesu vadība atrodas zināmā attālumā. Arī pretēji citām analizētajām jurisdikcijām sociālie plašsaziņas līdzekļi izrādījās ievērojami attālināti no tradicionālajiem plašsaziņas līdzekļiem. Svarīgi, ka, tāpat kā Vācijas un Nīderlandes gadījumā, lielākā daļa tiesnešu visas ieinteresētās puses vērtē kā respektējošas viņu neatkarību (ar ārkārtīgi labiem plašsaziņas līdzekļu un sociālo plašsaziņas līdzekļu vērtējumiem).
	Spānija: Salīdzinājumā ar 2022. gadu "kartē", kas tika izveidota, izmantojot Spānijas tiesnešu atbildes, notika būtiskas izmaiņas. Pirmkārt, lielākā daļa tiesnešu vērtē, ka politisko un plašsaziņas līdzekļu institūciju kopums neievēro to neatkarību (2022. gadā tā bija tikai attiecībā uz plašsaziņas līdzekļiem). Otrkārt, Konstitucionālā tiesa pārgāja no tiesu iestāžu grupas uz politisko un plašsaziņas līdzekļu grupu. Lai gan lielākā daļa tiesnešu to vērtē kā respektējošu pret savu neatkarību, pret Satversmes tiesu ir vairāk skepticisma salīdzinājumā ar citām tiesu iestādēm un tiesu zālē esošajām ieinteresētajām pusēm. Citas iesaistītās puses saglabāja līdzīgas pozīcijas kā 2022. gadā, un lielākā daļa tiesnešu tās novērtēja kā cieņpilnas pret savu neatkarību.

12. Tiesu neatkarības izmaiņas laika gaitā

Tā kā apsekojums ir veikts piecas reizes, kopš 2015. gada var salīdzināt tiesu neatkarību laika gaitā. 48.a attēlā parādīts vidējais rādītājs visās valstīs, kas piedalījās aptaujā, savukārt 48.b attēlā vidējais rādītājs attiecas tikai uz tām tiesu iestādēm, kuras aptaujā piedalījās vismaz trīs reizes. Apsekojumā 2015. gadā bija zemāka līdzdalība (tiesu iestāžu skaits un tiesnešu skaits) nekā turpmākajos apsekojumos. Tādējādi 48.b attēls sniedz precīzāku ieskatu. Vidējo rādītāju izmaiņas ir salīdzinoši nelielas. Abos attēlos redzams, ka, pēc atbildējušo tiesnešu domām, ir apstājusies pakāpeniskā, augšupejošā neatkarības novērtējuma tendence.

attēls Visu tiesnešu neatkarība (oranžā krāsā) un personiskā neatkarība (zilā krāsā), skala 0 - 10, tiesnešu vidējais rādītājs.

49. attēlā sniegti neatkarības rādītāji pa tiesu iestādēm. Tā kā ne visas valstis piedalījās katrā aptaujā, datus ir nepilnības. Rezultāti parāda atšķirīgus modeļus. Šeit aplūkots tikai visu tiesu sistēmas tiesnešu neatkarības uztvere. Dažās tiesu sistēmās, piemēram, Ziemeļvalstīs, Austrijā un Nīderlandē (šajā aptaujā bija vērojams neliels kritums), ir stabils un augsts neatkarības līmenis. Stabilitāte zemā līmenī kopš pirmās dalības 2019. gadā vērojama Bosnijā un Hercegovinā, savukārt arī Itālijā vērojamas nelielas izmaiņas.

Citās tiesu sistēmās vērojami pakāpeniski uzlabojumi. Spānijā vērojams konsekvents pakāpenisks pieaugums no zema 6,6 ballu līmeņa 2015. gadā līdz 8,0 ballu līmenim 2025. gadā. Līdzīga attīstība notika Francijā, lai gan īsākā laika posmā (no 7,6 punktiem 2017. gadā līdz 8,5 punktiem 2025. gadā). Neņemot vērā 2022. gada Slovērijas apsekojumu, kurā bija ļoti zems atbilstošs īpatsvars, Slovērijas neatkarības rādītājs palielinājās no 6,7 punktiem 2015. gadā līdz 8,2 punktiem 2025. gadā. Anglijā un Velsā, Vācijā un Īrijā ir vērojamas lēnākas augšupejošās tendences no jau augsta sākuma līmeņa. Lēnas augšupvērstas tendences vērojamas arī Bulgārijā, Horvātijā un Igaunijā.

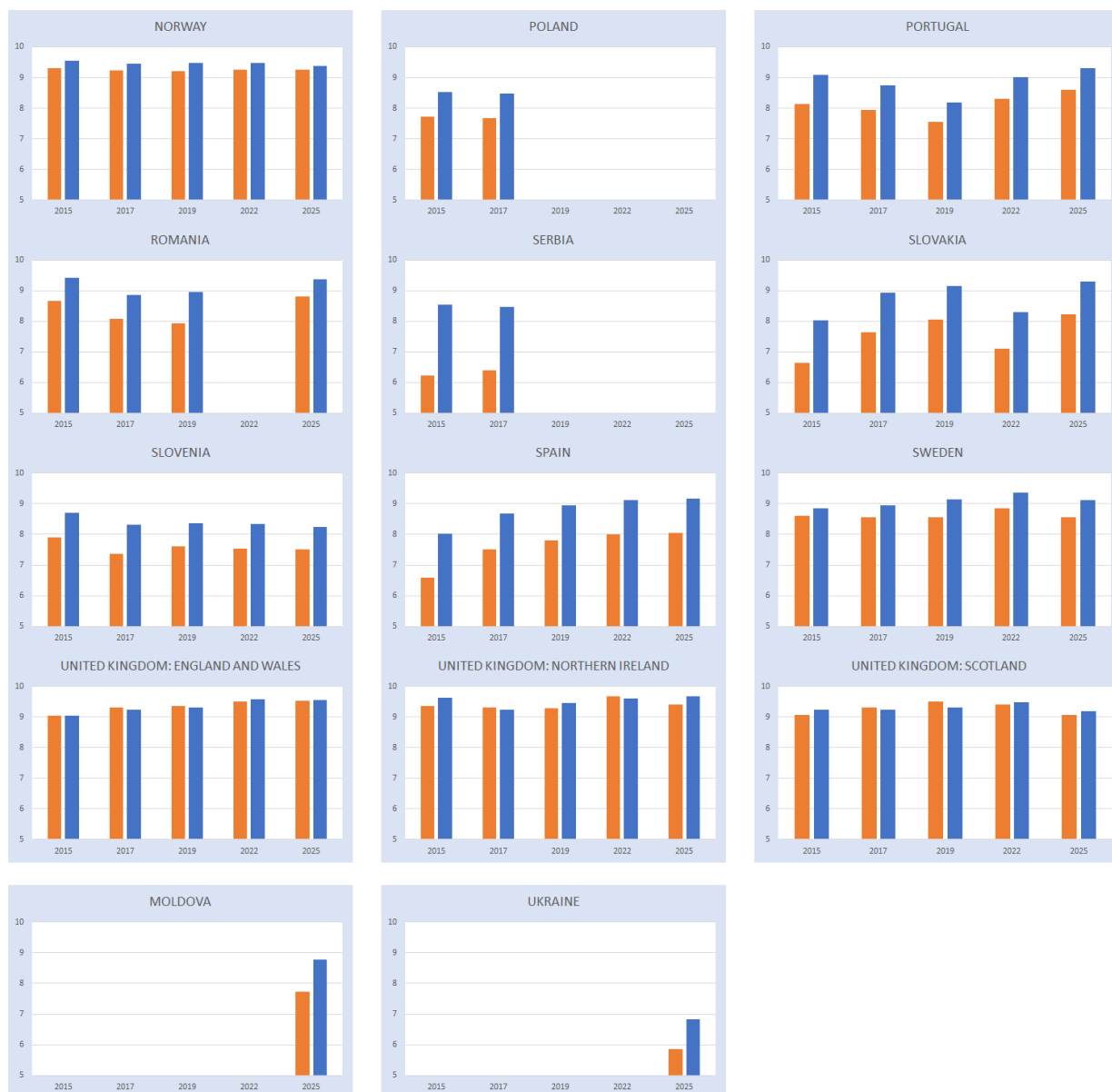
Citās tiesu iestādēs konsekvence ir mazāka. Kā piemēru var minēt Portugāli, kur vērtējums samazinājās no 8,1 balles 2015. gadā līdz 7,5 ballēm 2019. gadā un kopš tā laika pieauga līdz 8,6 ballēm 2025. gadā. Līdzīga tendence vērojama arī Rumānijā: līdz 2019. gadam kritums no 8,7 līdz 7,9 un pieaugums līdz 8,8 2025. gadā. Pēc daudzu gadu garumā nepietiekami labiem rādītājiem būtisks rādītāja uzlabojums ir noticis Lietuvā - no 7,5 2022. gadā līdz 8,3 2025. gadā un Latvijā - no 7,2 2019. gadā līdz 7,8 2025. gadā.

Ungārijā apsekojumā piedalās kopš 2019. gada. Pēc sākotnējā pieauguma 2025. gadā notika straujš neatkarības rādītāja kritums (no 8,1 līdz 7,0). Tas atbilst negatīvajām norisēm citās aptaujas atbildēs. Melnkalne piedalījās visos apsekojumos. Kopš 2019. gada rādītājs samazinās, un tagad tas ir 6,8 punkti. Grieķija apsekojumā piedalās kopš 2019. gada. ¹⁵Grieķijas rādītājs pēdējā laikā ir samazinājies no 8,2 līdz 7,6 punktiem. Slovēnijas rādītājs, šķiet, samazinās ļoti pakāpeniski - no 7,9 punktiem 2015. gadā līdz 7,5 punktiem 2025. gadā.

¹⁵ Grieķijā administratīvo tiesu tiesneši ziņoja par nedaudz mazāku kritumu nekā pārējie tiesneši (no 8,4 līdz 8,1 salīdzinājumā ar 7,9 līdz 7,4, nekoriģējot abu tiesnešu grupu dalības atšķirības).

49. attēls Visu tiesnešu neatkarība (oranžā krāsā) un personiskā neatkarība (zilā krāsā), skala 0 - 10, vidēji katrai tiesu sistēmai

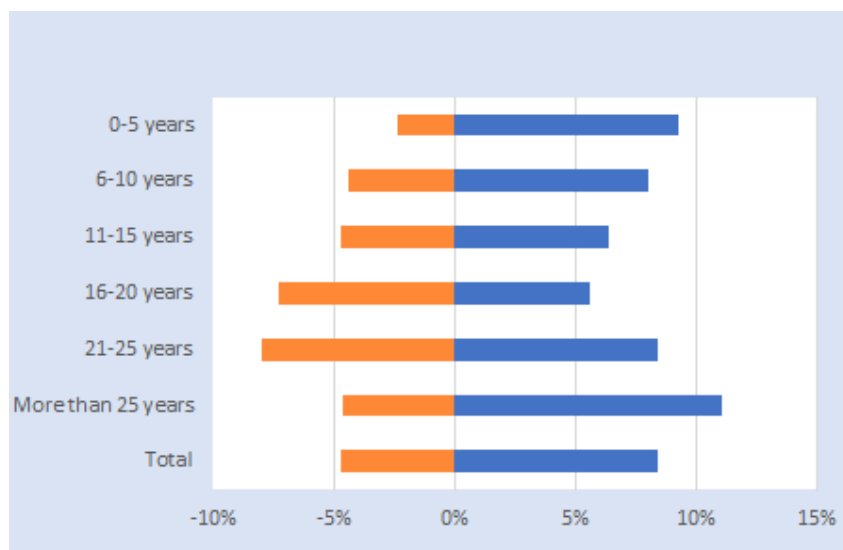

attēls Visu tiesnešu neatkarība (oranžā krāsā) un personiskā neatkarība (zilā krāsā), skala 0 - 10, vidēji katrai tiesu sistēmai

Var secināt, ka lielākajā daļā tiesu iestāžu neatkarības uztvere kopš apsekojuma sākuma ir saglabājusies augsta vai uzlabojusies. Tomēr dažās tiesu iestādēs respondenti saskata kritumu. Tas acīmredzami attiecas uz Ungāriju, bet arī Melnkalnē un Grieķijā un mazākā mērā Slovēnijā.

Raugoties no ilgākas perspektīvas, aptaujā tiesnešiem tika jautāts, vai viņu neatkarība ir palielinājusies vai samazinājusies, kopš viņi ir sākuši strādāt par tiesnešiem. Šīs atbildes var jēgpilni apvienot ar tiesnešu pieredzes gadiem (sk. turpmāk 53. attēlu). Rezultāti par visiem tiesnešiem kopā parādīti 50. attēlā. Tajā ir norādīta to respondentu procentuālā daļa, kuri pieredzējuši lielu savas neatkarības uzlabošanos vai lielu samazināšanos, iedalot pēc pieredzes gadiem. Tas nozīmē, ka šajā attēlā nav redzami respondenti, kas piedzīvojuši nelielas izmaiņas vai nav piedzīvojuši nekādas izmaiņas. Neatkarības pakāpeniska uzlabošanās kopš 2015. gada ir redzama to tiesnešu pieredzē, kuri iecelti pēdējo desmit gadu laikā. Tiesneši, kuri amatā stājušies pirms vairāk nekā 25 gadiem, ziņo par (neto) spēcīgu neatkarības uzlabošanos. Pieredze

tiesnešu, kuri iecelti amatā starpposmā, liecina, ka neatkarības attīstība nav lineāra. Kopumā rezultāti ir gandrīz tādi paši kā iepriekšējā apsekojumā.

50. attēls Neatkarības izmaiņas kopš stāšanās tiesneša amatā atkarībā no tiesneša darba pieredzes gadiem; vidējais rādītājs no visām tiesu iestādēm. To respondentu procentuālā daļa, kuri norāda, ka viņu neatkarība ir uzlabojusies vai ievērojami samazinājusies.

attēls sniedz rezultātus par katru tiesu iestādi atsevišķi. 51. attēlā sniegti rezultāti par katru tiesu iestādi atsevišķi. Valsts līmenī lielākā daļa tiesu iestāžu uzrāda vislielākos uzlabojumus gan tiesnešiem ar visilgāko, gan visīsāko pieredzi. Ievērojamam skaitam tiesu iestāžu rezultāti atšķiras no iepriekšējā apsekojuma rezultātiem. Lielākajā daļā tiesu iestāžu ir vērojamas pārmaiņas uz labo pusi saskaņā ar šo mērīšanas veidu tādā nozīmē, ka (daudz) vairāk respondentu ziņo, ka to neatkarība ir būtiski palielinājusies, nekā to, kas ziņo, ka tā ir būtiski samazinājusies. Neto negatīva tendence vērojama Beļģijā, Ungārijā, Melnkalnē, Nīderlandē, Slovēnijā, Spānijā, Ukrainā, Ungārijā un Ziemeļīrijā, pretēji iepriekšējā pētījumā konstatētajam par lielāko daļu no šīm valstīm.

Lielās atšķirības starp šo un iepriekšējo aptauju liecina, ka respondentu vērtējumu lielā mērā ietekmē nesenā pieredze. Ļoti iespējams, ka tas noved pie tā, ka tiek pārspīlēti uzsvērti nesenā pozitīvā vai negatīvā pieredze. Tas ir jautājums turpmākai izpētei, jo īpaši valsts līmenī. Tāpēc šis pasākums nav jāskata atsevišķi, bet gan kopā ar iepriekš minētajiem pasākumiem. Lielāka nozīme būtu jāpiešķir iepriekš minēto apsekojumu salīdzinājumam.

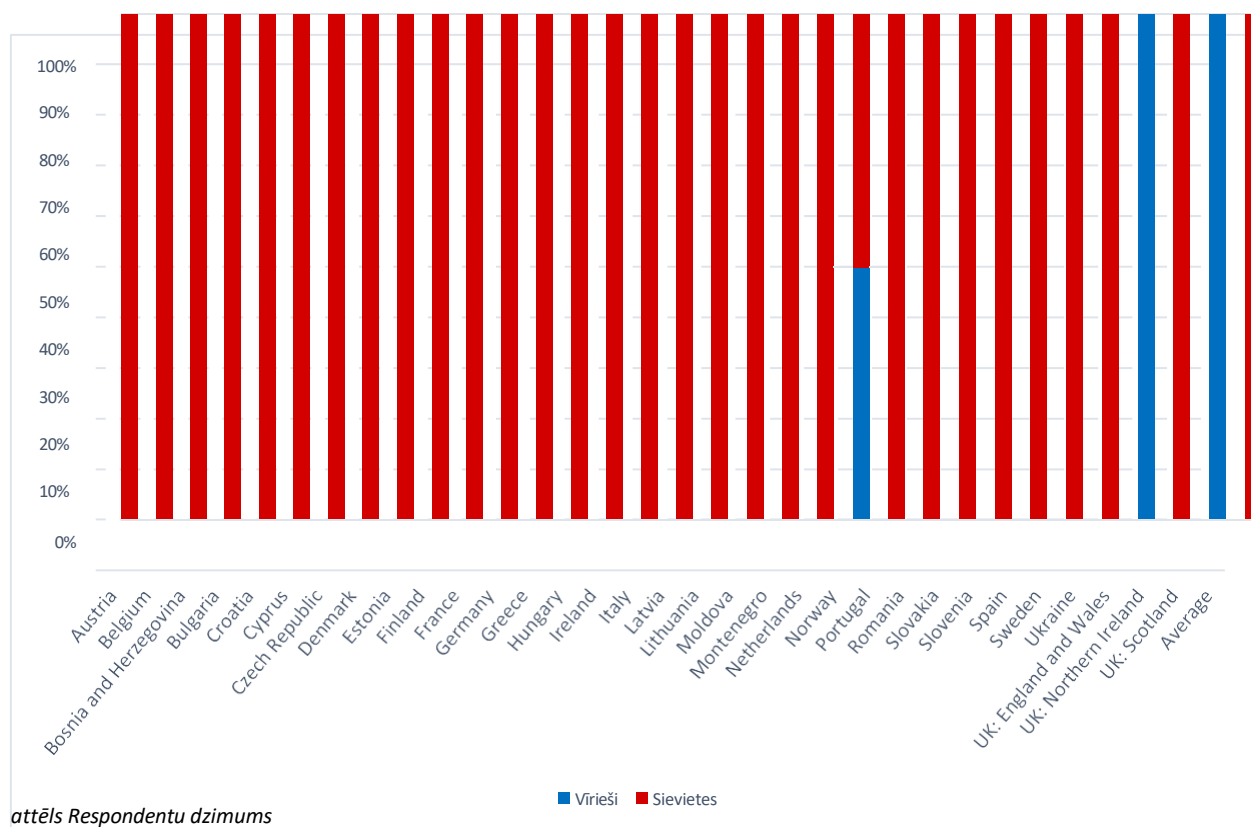
attēls Neatkarības izmaiņas kopš tiesneša amata sākšanas atkarībā no tiesneša darba pieredzes gadiem katrā tiesu iestādē, respondentu procentuālā daļa, kuri norāda, ka viņu neatkarība ir uzlabojusies vai ievērojami samazinājusies.

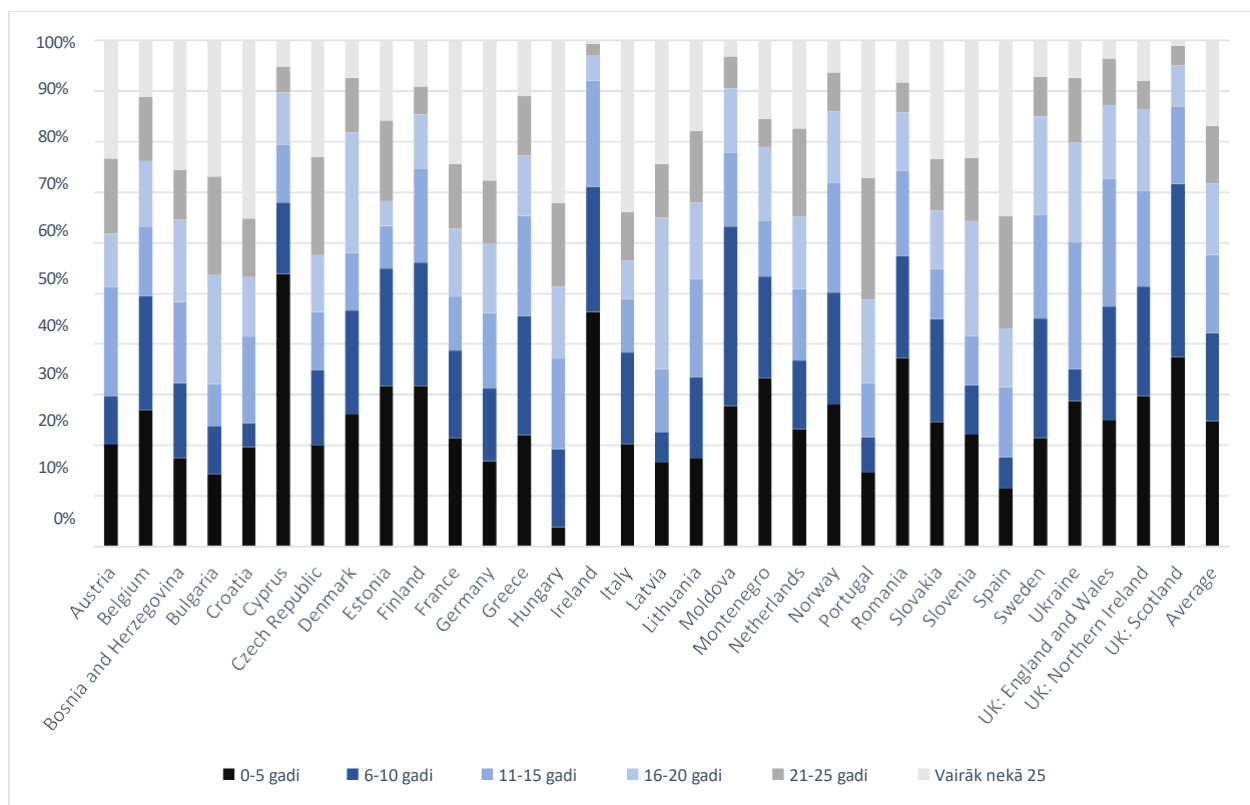
attēls Neatkarības izmaiņas kopš stāšanās tiesneša amatā atkarībā no tiesneša darba pieredzes gadiem katrā tiesu iestādē, procentuālā daļa respondentu, kuri norāda, ka viņu neatkarība ir uzlabojusies vai ievērojami samazinājusies.

13. respondentu raksturojums

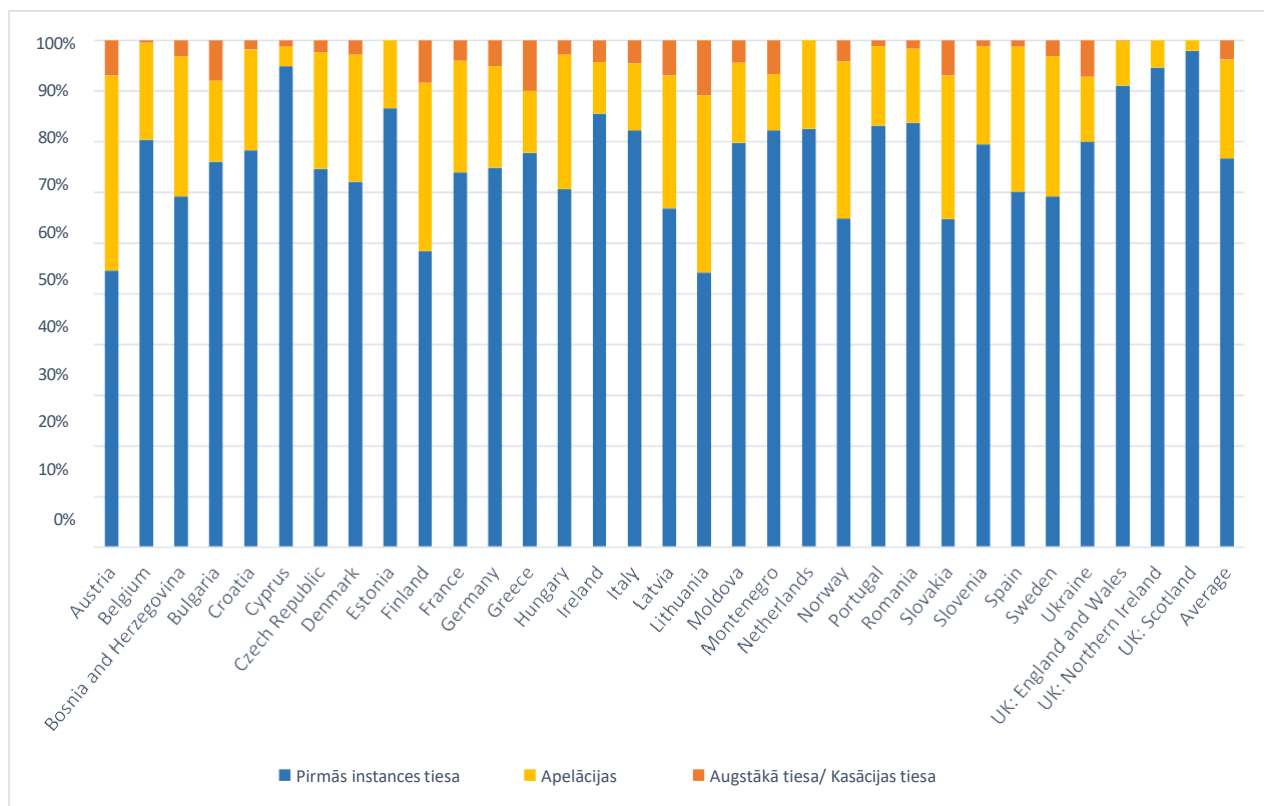
Aptaujā bija iekļauti daži jautājumi par respondentu personiskajām un profesionālajām īpašībām. Iepriekšējās aptaujas liecina, ka tiesneši ir viendabīga grupa un ka līdz ar to atšķirības viņu atbildēs parasti ir nelielas un nebūtiskas. *Skaitļi no 52. līdz 56. punktam runā paši par sevi.*

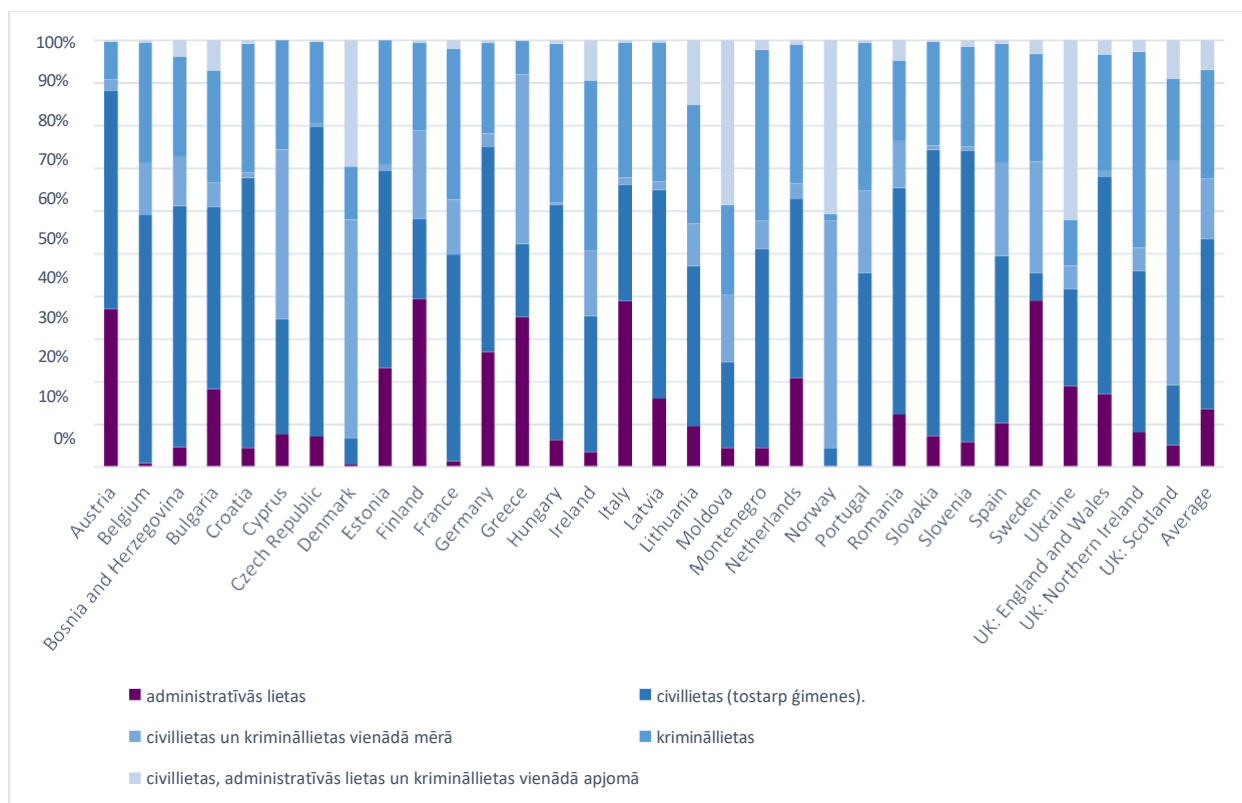
Piezīme: 19 respondenti atbildēja "norādīt citādi" un 261 - "nevēlos atbildēt uz šo jautājumu".

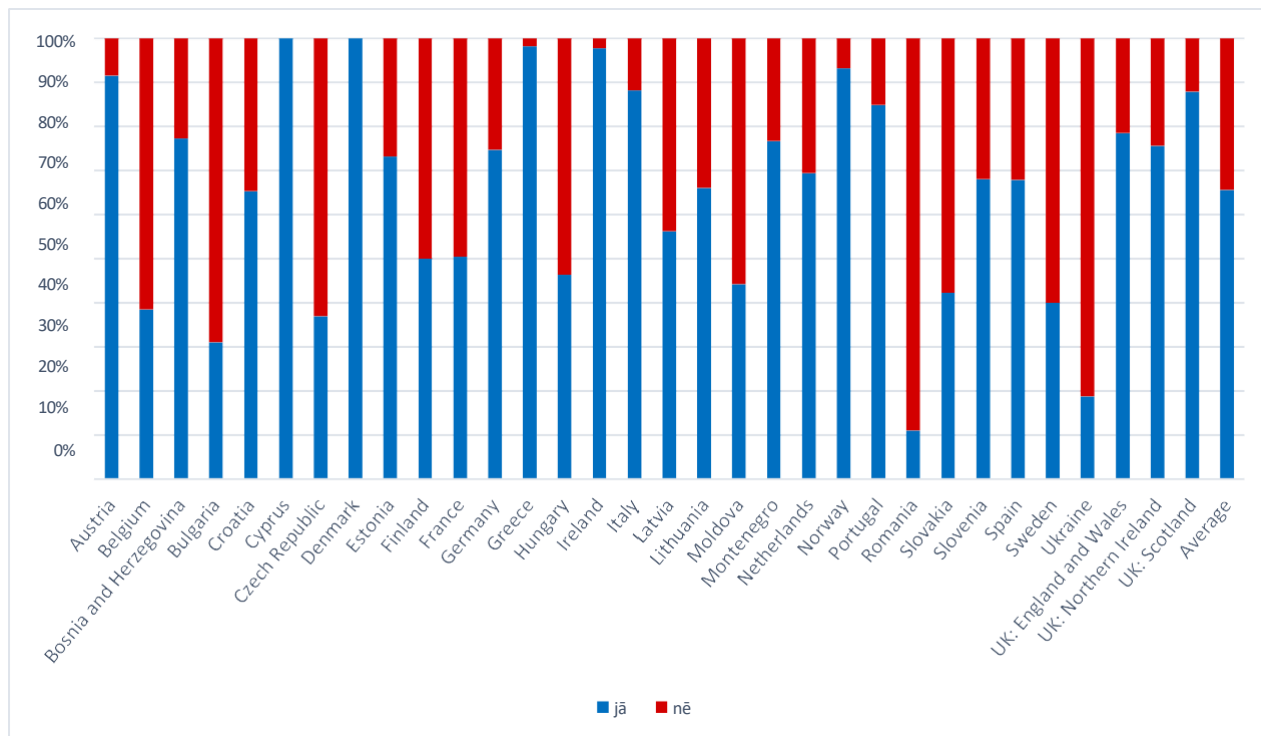
attēls 53. attēls Respondentu darba stāžs tieslietu jomā

attēls Respondenti pēc tiesas veida

attēls Respondenti pēc lietu veida, kuras tie galvenokārt izskata

56. attēls Respondenti pēc dalības tiesnešu asociācijā

Iepriekš minētie skaitļi liecina, ka starp tiesnešiem pastāv atšķirības respondentu grupu līdzdalības rādītājos. Visspilgtākās atšķirības vērojamas izskatāmo lietu veidos (55. attēls), kas skaidrojamas ar sistemātiskām atšķirībām specializācijas pakāpē tiesību jomās. Dānijā un Norvēģijā gandrīz visi

tiesneši izskata visu veidu lietas, bet arī Somijā, Zviedrijā, Grieķijā, Īrijā un dažās Apvienotās Karalistes daļās daudzi tiesneši ir vispārēji lietpratēji, savukārt citās tiesu sistēmās lielākā daļa tiesnešu izskata noteikta veida lietas. Lielas atšķirības pastāv arī attiecībā uz administratīvajām tiesībām. Visbeidzot, valstīs atšķiras tiesnešu apvienību loma.

Tas, vai ir pievienotā vērtība sniegt rezultātus pa raksturlielumu kategorijām, nevis kopsummām, un/vai svērt kopsummas ar kategoriju līdzdalības rādītājiem, ir atkarīgs no atšķirībām starp raksturlielumu kategoriju rezultātiem. Pielikumā ir sniegti rezultāti pa raksturlielumiem attiecībā uz personiskās neatkarības un tiesnešu neatkarības vērtējumiem kopumā. Tabulās redzams, ka atšķirības ir nelielas. Iepriekšējā apsekojumā tas tika apspriests un tika sniegti statistisko testu rezultāti. Tāpat kā tagad, tika konstatētas nelielas atšķirības, kas kopumā nebija būtiskas, un tika sniegti tikai nesvērti rezultāti visiem tiesnešiem kopā. Šajā ziņojumā ir izmantota tāda pati pieeja.

14. Secinājumi

Apsekojumā piedalījās lielākā daļa Eiropas tiesu iestāžu un daudzi tiesneši. Pirmo reizi aptaujā piedalījās Ukraina un Moldova. Ņemot vērā tiesu sistēmas decentralizēto raksturu, ir jāpieliek lielas pūles, lai apsekojums nonāktu visu tiesnešu uzmanības lokā. Tas, cik veiksmīgi tas izdodas, lielā mērā ietekmē atbilžu skaitu. Lielākā daļa tiesu iestāžu bija veiksmīgi sasniegušas tiesnešus. Aptauja sniedz padziļinātu ieskatu par to, kā visu iesaistīto tiesu iestāžu tiesneši uztver savu neatkarību, pamatojoties uz viņu, bieži vien ilgstošo, pieredzi. Jāatzīmē, ka katrā tiesu iestādē respondentiem kopumā ir līdzīgi uzskati neatkarīgi no viņu personiskajām un profesionālajām īpašībām.

Ziņojumā ir sniegti aptaujas rezultāti bez turpmākas kvantitatīvas analīzes. Izņēmums ir tiesnešu uzskati par to, kā tiesneši ievēro neatkarību no dažādu iesaistīto pušu puses. Iedaļā 11. iedaļā ir iekļauta "attāluma" analīze starp šiem dalībniekiem, kas ļauj izveidot trīs klasterus:

(1) tiesu iestādes, (2) procesa dalībnieki, tostarp advokāti un prokurori, un (3) citas valsts varas iestādes un (sociālie) plašsaziņas līdzekļi. Pēc respondentu domām, tiesu iestādes ļoti respektē tiesu neatkarību, puses - mazāk, bet citas valsts varas iestādes un plašsaziņas līdzekļi - ievērojami mazāk. Šis dalījums atspoguļojas daudzās atbildēs uz aptaujas jautājumiem.

Galvenie secinājumi ir šādi:

1. Tiesneši kopumā pozitīvi vērtē savu neatkarību. Desmit ballu skalā tiesneši savas valsts tiesnešu neatkarību vērtē vidēji no 5,9 līdz 9,8 ballēm, un viszemākais vērtējums ir Ukrainai, kam seko Melnkalne (6,8), Ungārija (7,0), Bulgārija un Bosnija un Hercegovina (abas 7,1). Desmit tiesu iestāžu vērtējums ir 9 punkti vai augstāks. Respondenti savu personīgo neatkarību vērtē vēl augstāk: no 6,8 līdz 9,9. Atbilstoši pozitīvajam neatkarības novērtējumam tikai nedaudzi tiesneši ziņo par neatbilstošu spiedienu, lai ietekmētu tiesnešu lēmumus.
2. Kopš 2015. gada, kad notika pirmā aptauja, neatkarība ir pakāpeniski uzlabojusies vidēji visiem tiesnešiem kopā. Tomēr šajā apsekojumā šī tendence apstājas, jo atkarībā no kritērija vidējais rādītājs visās valstīs kopš iepriekšējā apsekojuma ir palicis nemainīgs vai nedaudz samazinājies. Pamatojoties uz to tiesnešu pieredzi, kuri strādā jau daudzus gadus, neatkarība ir uzlabojusies ilgākā laika posmā.
3. Izvērtējot tiesu iestādes atsevišķi, lielākajā daļā no tām neatkarības uztvere kopš pirmā apsekojuma ir saglabājusies augsta vai uzlabojusies. Tomēr dažās tiesu iestādēs respondenti saskata kritumu. Tas attiecas uz Ungāriju, kas pirmo reizi piedalījās 2019. gadā, bet arī Melnkalnē un Grieķijā (galvenokārt civillietu un krimināllietu tiesās) bija vērojams samazinājums, un mazākā mērā - Slovēnijā. Bosnijā un Hercegovinā neatkarības rādītājs ir stabils un zemā līmenī.

4. Tiesneši tiesu iestāžu padomju neatkarību katrā valstī vērtē vidēji no 3,4 līdz 9,7 ballēm. Spānijas un Bulgārijas padomēm ir piešķirti ļoti zemi vērtējumi, savukārt Ungārijas, Ukrainas un Hercegovinas padomēm ir zems vērtējums. Rezultāti virs 8 punktiem ir Somijā, Īrijā, Rumānijā un Apvienotajā Karalistē. Ar padomes pastāvēšanu nepietiek, lai garantētu tiesu neatkarību. Tas lielā mērā ir atkarīgs no kārtības, piemēram, attiecībā uz padomes locekļu iecelšanu, kā arī no tā, kā viņi darbojas pēc ievēlēšanas vai iecelšanas par padomes locekļiem.
5. Joprojām pastāv jautājumi, kas tika izvirzīti iepriekšējos apsekojumos. Daudzās tiesu iestādēs tiesneši ir kritiski noskaņoti attiecībā uz lēmumiem par cilvēkresursiem, kas saistīti ar tiesnešiem, un jo īpaši par iecelšanu amatā un paaugstināšanu amatā. Pēc respondentu domām, arī iecelšana amatā Augstākajā tiesā/Kasācijas tiesā joprojām ir problemātiska dažādās valstīs.
6. Korupcija joprojām ir problēma vairākās tiesu iestādēs. Plašākā tiesu iestāžu lokā tiek uzskatīts, ka tiesu iestādes nedara pietiekami daudz, lai novērstu tiesnešu pārkāpumus un korupciju.
7. Tiesu vadība, tostarp tiesu priekšsēdētāji, parasti necenšas ietekmēt tiesas lēmumu saturu. Tomēr daži tiesneši izjūt tiesu vadības nepiemērotu spiedienu ievērot savlaicīguma standartus, un vēl vairāk tiesnešu izjūt nepiemērotu spiedienu saistībā ar ražošanas mērķiem.
8. Spriedze starp tiesu varu un citām valsts varām arī nav jauns jautājums, taču grūtības daudzējādā ziņā ir pieaugušas. Apsekojumā īpaši uzsvērts: 1) ir palielinājies to tiesu lēmumu, kas ir pretrunā valdības interesēm, neizpildes trūkums no valdību puses, 2) darba apstākļi arvien vairāk kļūst par draudu neatkarībai, jo īpaši tiesnešu zema/novēlotais atalgojums un lielā darba slodze/nepietiekamie tiesu resursi, un 3) daudzās valstīs, pēc respondentu domām, liela un arvien pieaugoša problēma ir tiesu neatkarības neievērošana no valdības un parlamenta puses.
9. Lielākajā daļā tiesu iestāžu tiesneši izjūt neatbilstošu spiedienu no (sociālajiem) plašsaziņas līdzekļiem lietu līmenī. Daudzi no viņiem uzskata, ka (sociālie) plašsaziņas līdzekļi neievēro viņu neatkarību.
10. Aptaujā pirmo reizi tika aplūkots iebiedēšana un draudi, kā arī reāli uzbrukumi tiesnešiem. Pusē tiesu iestāžu vairāk nekā 10 % tiesnešu piedzīvo iebiedēšanu vai draudus. Šīs tiesu sistēmas ir dažādas - no Apvienotās Karalistes, jo īpaši Ziemeļīrijas, līdz Norvēģijai, Ungārijai un Ukrainai. Lai gan draudi gandrīz nenotiek regulāri, gadījuma rakstura gadījumi ir diezgan izplatīti. Fiziski uzbrukumi tiesnešiem ir reti sastopami.

Lielākā daļa Eiropas tiesnešu pozitīvi vērtē savu neatkarību, taču viņi norāda uz jautājumiem, kas negatīvi ietekmē viņu neatkarību. Dažas no šīm problēmām ir lietu līmenī, citas - sistēmas līmenī, piemēram, iecelšana amatā. Apsekojums sniedz daudz ieskatu par tiesu sistēmas darbību valsts līmenī. Tieslietu padomēm un citām pārvaldes struktūrām ir jāanalizē rezultāti attiecībā uz savām tiesu iestādēm un jārisina jautājumi, kurus izvirzījuši respondenti. Lai gan padomes ir atkarīgas no citām valsts varas iestādēm likumdošanas uzlabošanas un atbilstošu resursu nodrošināšanas, tiesu iestādes un jo īpaši padomes daudzas problēmas var risināt pašas. Tomēr problēmas ar citām valsts varām pieaug, un ir nepieciešams vairāk respektēt neatkarību.

Lielākā daļa aptaujā izvirzīto jautājumu nav jauni, un to risināšanai nepieciešama augstāka prioritāte. Turklāt jāmeklē vai jāturpina dialogs ar citām valsts varām un arī ar plašsaziņas līdzekļiem, lai veicinātu labāku izpratni par tiesu neatkarības nozīmi sabiedrības un tās ekonomikas funkcionēšanā. Vienlaikus ir ieteicams palielināt tiesnešu un tiesu varas pārvaldes iestāžu noturību pieaugošas spriedzes un draudu apstākļos. Aptaujas datu kopa ir pieejama pēc pieprasījuma.

Table A1 Independence score all judges by characteristic, with a minimum of 30 respondents per judiciary

Table A1 Independence score all judges by characteristic, with a minimum of 30 respondents per judiciary																								
Gender		Judicial experience										Type of court			Type of cases			Member of Judges Association						
Country	Female	Male	0-5 years		6-10 years		11-15 years		16-20 years		21-25 years		Over 25 years		Court of first instance		Appeal court	Supreme Court/ Cassation	civil (including family)	criminal	civil and criminal in equal measure	civil, administrative and criminal in equal measure	Yes	No
			years	years	years	years	years	years	years	years	years	years	years	years	years	years								
Austria	9.0	8.9	8.8	8.9	8.9	9.0	9.1	9.1	9.1	9.0	8.9	9.2	8.8	9.1	9.2	-	-	-	-	-	-	9.0	8.6	
Belgium	8.4	8.7	8.6	8.4	8.6	8.5	8.4	8.6	8.5	8.5	8.7	-	-	-	-	8.5	8.5	8.5	-	-	-	8.5	8.5	
Bosnia and Herzegovina	7.0	7.1	6.7	7.3	7.1	7.3	7.0	7.1	7.0	7.2	7.2	7.1	7.1	7.1	7.2	-	-	-	-	-	-	7.1	6.9	
Bulgaria	7.1	7.1	7.1	7.4	6.7	7.0	7.2	7.0	7.1	6.9	6.9	7.4	7.3	7.0	6.9	-	-	-	-	-	-	7.1	7.1	
Croatia	7.4	7.7	7.0	-	7.7	7.5	7.4	7.8	7.4	7.9	-	-	-	-	7.6	7.3	-	-	-	-	-	7.9	6.8	
Cyprus	9.1	9.3	9.3	-	-	-	-	-	9.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9.2	-	
Czech Republic	8.9	8.6	-	-	-	-	-	8.8	8.6	8.9	-	-	-	-	8.6	-	-	-	-	-	-	8.9	8.6	
Denmark	9.8	9.9	9.9	9.9	-	9.7	-	-	9.8	9.9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9.9	9.8	-	
Estonia	8.9	-	-	-	-	-	-	-	8.9	-	-	-	-	-	8.8	-	-	-	-	-	-	9.1	-	
Finland	9.3	9.4	9.2	9.2	9.5	9.6	-	-	9.3	9.3	-	-	9.4	9.4	9.2	9.4	-	-	-	-	-	9.3	9.4	
France	8.4	8.5	8.5	8.5	8.4	8.3	8.5	8.5	8.4	8.5	8.5	8.9	-	-	8.4	8.5	8.3	8.8	-	-	-	8.4	8.5	
Germany	8.9	8.7	8.6	8.6	8.7	8.8	8.9	8.9	8.7	9.0	9.0	9.0	8.7	8.8	8.8	8.7	-	-	-	-	-	8.8	8.7	
Greece	7.6	7.7	7.5	7.5	7.6	7.9	7.7	7.9	7.6	7.8	7.8	7.9	8.1	7.5	6.9	7.5	-	-	-	-	-	7.6	-	
Hungary	7.0	7.2	6.9	7.2	6.9	7.0	6.9	7.0	6.9	7.2	-	-	7.1	6.9	7.2	-	-	-	-	-	-	6.9	7.1	
Ireland	9.7	9.4	9.7	9.3	-	-	-	-	9.5	-	-	-	-	-	9.5	9.7	-	-	-	-	-	9.6	-	
Italy	8.4	8.3	8.2	8.5	8.1	8.3	8.6	8.5	8.4	8.5	-	-	8.6	8.3	8.2	-	-	-	-	-	-	8.4	8.4	
Latvia	7.8	7.6	8.4	-	-	7.8	-	7.7	7.6	8.0	8.0	-	8.2	7.6	7.8	-	-	-	-	-	-	8.1	7.3	
Lithuania	8.3	8.5	7.8	8.1	8.8	8.1	-	8.5	8.0	8.7	-	-	-	8.2	9.0	-	-	-	-	-	-	8.5	8.0	
Moldova	7.8	7.7	8.1	7.6	-	-	-	-	7.6	-	-	-	-	-	7.6	-	-	-	-	-	-	7.7	7.4	
Montenegro	7.1	6.3	6.4	-	-	-	-	-	7.0	-	-	-	-	6.7	6.9	-	-	-	-	-	-	6.9	-	
Netherlands	9.0	9.0	8.9	9.2	8.9	9.0	9.2	9.2	9.0	9.1	-	-	8.9	9.1	9.0	-	-	-	-	-	-	9.0	9.1	
Norway	9.3	9.2	9.2	9.3	9.2	9.1	-	-	9.2	9.3	-	-	-	-	-	-	-	9.2	-	-	-	9.3	-	
Portugal	8.6	8.7	8.3	8.5	8.6	8.7	8.6	8.6	8.6	8.7	-	-	-	8.6	8.6	8.6	-	-	-	-	-	8.6	8.3	
Romania	8.8	8.8	8.5	8.8	9.0	9.0	9.2	9.2	8.7	9.2	-	-	9.1	8.7	8.8	8.8	-	-	-	-	-	8.8	8.8	
Slovakia	8.5	8.0	8.1	8.2	8.4	8.2	8.4	8.3	8.2	8.3	8.3	8.2	8.1	8.3	7.9	-	-	-	-	-	-	8.3	8.2	
Slovenia	7.5	7.5	7.2	-	-	7.1	-	8.2	7.3	8.1	-	-	-	7.4	8.1	-	-	-	-	-	-	7.5	7.5	
Spain	8.1	8.1	7.9	7.8	8.0	8.1	8.1	8.1	8.0	8.2	-	-	7.9	8.2	8.1	7.8	-	-	-	-	-	8.0	8.1	
Sweden	8.6	8.5	8.7	8.6	8.5	8.2	8.8	8.7	8.5	8.5	-	-	8.4	8.7	8.6	8.6	-	-	-	-	-	8.6	8.5	
Ukraine	5.9	5.8	5.4	-	5.6	5.4	6.8	-	5.6	7.1	-	-	6.1	6.4	5.4	-	-	-	-	-	-	5.6	5.9	
United Kingdom: England and Wales	9.5	9.6	9.5	9.5	9.5	9.5	9.4	-	9.5	9.6	-	-	9.4	9.5	9.5	-	-	-	-	-	-	9.6	9.4	
United Kingdom: Northern Ireland	-	-	-	-	-	-	-	-	9.4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
United Kingdom: Scotland	8.9	9.2	9.0	-	-	-	-	-	9.1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9.1	-	
Country average	8.3	8.3	8.2	8.5	8.2	8.2	8.2	8.3	8.3	8.5	8.5	8.4	8.3	8.2	8.1	8.2	8.1	8.6	8.2	8.4	8.1	8.4	8.1	

Table A2 My independence score by characteristic, with a minimum of 30 respondents per judiciary

Table A2 My independence score by characteristic, with a minimum of 30 respondents per judiciary																				Gender		Judicial experience						Type of court					Type of cases					Member of Judges Association	
Country	Female		Male		0-5 years		6-10 years		11-15 years		16-20 years		21-25 years		Over 25 years		Court of first instance		Appeal court		Supreme Court/ Cassation		administrative cases		(including family) cases		criminal cases		civil and criminal cases in equal measure		civil, administrative and criminal cases in equal measure		Yes	No					
Austria	9.4	9.2	9.3	9.1	9.3	9.2	9.5	9.4	9.5	9.3	9.2	9.1	9.3	9.2	9.8	9.6	9.4	9.6	-	-	-	-	9.2	9.2	9.4	9.6	-	-	9.4	8.9	9.4	8.9							
Belgium	9.0	9.3	9.1	9.0	9.2	9.1	9.0	9.3	9.0	9.3	9.0	9.3	9.0	9.3	-	-	9.1	8.9	9.2	-	-	-	-	-	9.1	8.9	9.2	-	9.2	9.0	9.2	9.0							
Bosnia and Herzegovina	8.6	8.5	8.5	8.6	8.7	8.8	8.5	8.8	8.5	8.6	8.7	8.8	8.5	8.6	-	-	8.6	8.7	8.4	-	-	-	-	-	8.6	8.7	8.4	-	8.6	8.4	8.6	8.4							
Bulgaria	9.0	8.8	9.1	9.2	8.5	8.7	9.0	8.8	8.9	8.8	8.9	9.0	8.8	8.9	8.9	8.8	9.2	8.8	-	-	-	8.9	9.2	9.2	8.7	8.8	-	9.4	8.8	8.9	8.9								
Croatia	8.5	8.7	8.3	-	-	8.9	8.5	8.1	8.8	8.5	8.9	8.5	8.8	8.5	8.9	-	-	8.7	8.4	-	-	-	-	-	8.7	8.4	-	-	8.8	8.2	8.8	8.2							
Cyprus	9.7	9.5	9.7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9.6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9.6	-	9.6	-							
Czech Republic	9.4	9.0	-	-	-	-	-	-	9.2	9.1	9.3	-	-	-	-	-	9.1	-	-	-	-	-	-	-	9.1	-	-	-	9.4	8.9	9.4	8.9							
Denmark	9.8	9.9	9.9	10.0	-	-	9.7	-	-	9.9	9.9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9.9	9.9	-	-							
Estonia	9.1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9.1	-	-	-	-	-	-	-	8.8	-	-	-	9.3	-	9.3	-							
Finland	9.4	9.6	9.3	9.5	9.6	9.6	-	-	-	9.5	9.5	-	-	-	-	-	9.5	9.2	9.7	-	-	-	9.6	9.5	9.5	9.2	9.7	-	9.5	9.5	9.5	9.5							
France	9.2	9.2	9.0	9.1	9.2	9.2	9.3	9.3	9.3	9.1	9.3	9.3	9.3	9.3	9.5	-	9.2	9.2	9.1	9.3	9.5	-	-	9.2	9.2	9.2	9.1	9.4	9.1	9.3	9.1								
Germany	9.1	9.0	8.8	8.8	9.0	9.2	9.1	9.2	9.0	9.2	9.0	9.2	9.1	9.2	9.3	9.2	9.0	9.1	9.0	8.9	-	9.3	9.0	9.0	9.1	9.0	8.9	-	9.1	8.9	9.1	8.9							
Greece	8.6	8.6	8.2	8.5	8.4	8.9	8.7	9.0	8.4	8.9	8.7	9.0	8.4	8.9	9.1	8.3	8.0	8.4	8.0	8.3	-	9.1	9.0	9.0	8.4	8.0	8.3	-	8.5	-	8.5	-							
Hungary	8.5	8.4	8.4	8.6	8.4	8.5	8.3	8.4	8.4	8.4	8.7	8.3	8.4	8.4	-	-	8.4	8.3	8.6	-	-	-	8.3	8.3	8.3	8.6	-	-	8.4	8.5	8.4	8.5							
Ireland	9.8	9.6	9.7	9.7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9.7	-	-	-	-	-	-	-	9.7	9.7	-	-	9.7	-	9.7	-							
Italy	9.3	9.3	9.2	9.3	8.8	9.0	9.5	9.4	9.3	9.2	9.5	9.4	9.3	9.2	-	-	9.4	9.2	9.0	-	-	-	9.5	9.2	9.2	9.0	-	-	9.2	9.4	9.2	9.4							
Latvia	8.3	7.8	8.7	-	-	8.2	-	8.1	7.9	8.6	-	8.1	7.9	8.6	-	-	8.0	8.1	-	-	-	-	8.9	8.9	8.0	8.1	-	-	8.5	7.8	8.5	7.8							
Lithuania	8.9	9.0	8.8	8.5	9.3	8.5	-	9.2	8.7	9.1	-	9.2	8.7	9.1	-	-	8.9	9.5	-	-	-	-	-	8.9	8.9	9.5	-	8.8	9.1	8.7	9.1	8.7							
Moldova	8.9	8.6	9.2	8.6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8.6	-	-	-	-	-	-	-	-	8.8	-	8.8	8.4	9.1	8.4	9.1							
Montenegro	8.2	7.7	7.5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8.2	-	-	-	-	-	-	-	7.9	7.9	-	-	8.0	-	-	-							
Netherlands	9.3	9.3	9.0	9.5	9.2	9.4	9.4	9.5	9.3	9.5	-	-	-	-	-	-	9.4	9.3	-	-	-	-	9.2	9.4	9.4	9.3	-	-	9.3	9.4	9.4	9.4							
Norway	9.4	9.4	9.2	9.3	9.4	9.4	-	-	9.3	9.5	-	-	-	9.3	9.5	-	9.3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9.3	9.4	9.4	-	-							
Portugal	9.4	9.3	9.1	9.0	9.3	9.3	9.4	9.4	9.3	9.5	-	-	9.4	9.3	9.5	-	9.4	9.3	9.4	9.2	-	-	9.6	9.3	9.3	9.4	-	9.3	9.1	9.3	9.1								
Romania	9.4	9.3	9.2	9.4	9.5	9.5	9.7	9.6	9.3	9.6	-	-	9.6	9.3	9.6	-	9.6	9.3	9.3	9.4	-	-	9.6	9.3	9.3	9.3	-	9.5	9.5	9.4	9.4								
Slovakia	9.4	9.2	9.3	9.4	9.3	9.3	9.2	9.2	9.3	9.3	9.2	9.2	9.2	9.3	9.3	9.3	9.2	9.5	9.3	9.3	9.3	9.3	9.5	9.5	9.3	9.3	-	9.3	9.3	9.3	9.3								
Slovenia	8.2	8.2	7.9	-	-	-	7.9	-	-	-	-	8.7	8.0	9.0	-	-	8.2	8.7	-	-	-	-	-	-	8.2	8.7	-	-	8.2	8.3	8.2	8.3							
Spain	9.3	9.2	8.9	8.8	9.2	9.2	9.2	9.3	9.1	9.4	-	-	9.3	9.1	9.4	-	9.3	9.2	9.3	8.9	-	-	9.3	9.2	9.2	9.3	-	9.2	9.2	9.2	9.2								
Sweden	9.2	9.1	9.1	9.2	9.1	8.9	9.3	9.3	9.1	9.0	-	-	9.1	9.0	9.0	-	9.1	9.3	9.0	9.2	-	-	9.1	9.3	9.3	9.0	9.2	-	9.1	9.2	9.1	9.2							
Ukraine	6.8	6.9	6.4	-	6.7	6.3	7.6	-	6.6	7.9	-	-	6.6	7.9	-	-	7.1	6.0	-	-	-	-	7.1	7.1	7.1	6.0	-	6.8	6.8	6.8	6.8	6.8							
United Kingdom: England and Wales	9.5	9.6	9.6	9.6	9.5	9.6	9.4	-	9.5	9.7	-	-	9.5	9.7	-	-	9.4	9.6	-	-	-	-	9.4	9.6	9.6	9.6	-	-	9.6	9.5	9.6	9.5							
United Kingdom: Northern Ireland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-							
United Kingdom: Scotland	9.0	9.3	9.1	-	-	-	-	-	-	9.2	-	-	-	9.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9.2	-	-	-							
Country average	9.0	9.0	8.9	9.1	9.0	8.9	9.0	9.1	9.0	8.9	9.0	9.1	9.0	9.2	9.3	9.1	9.1	8.9	8.9	9.3	9.1	9.1	9.1	9.1	8.9	8.9	9.0	9.0	9.2	9.0	8.9	8.9							

pielikums Tiesnešu neatkarības "cieņas" kartēšana

pielikums Tiesu neatkarības "cieņas" kartēšana

Šā papildinājuma mērķis ir izklāstīt metodoloģiju, kas ir ielikumā iekļauto "karšu" pamatā: Kartēšana tiesu neatkarības "ievērošana".

Dati

Sākumpunkts ir datu apraksts. Dati sastāv no individuāla līmeņa atbildēm uz paziņojumu: "*Es uzskatu, ka pēdējo trīs gadu laikā manu kā tiesneša neatkarību ir respektējuši*". Respondentiem tika sniegts 12 ieinteresēto pušu pamatsaraksts: tostarp valsts iestādes (gan tiesu iestādes, piemēram, Augstākā tiesa un Konstitucionālā tiesa, gan ārpus tiesu iestādes, piemēram, prokuratūra, parlaments un valdība), plašsaziņas līdzekļi (tradicionālie un sabiedriskie) un tādas grupas kā partijas un advokāti, kas uzstājas tiesās.¹⁶ Lai ņemtu vērā atšķirības Apsekojumā iekļauto valstu institucionālajā uzbūvē, tika pievienota atbilde "nav" (piemēram, Tieslietu padome Vācijā vai Konstitucionālā tiesa Nīderlandē un Norvēģijā). Atbildes tika pārveidotas skaitliskā skalā, piekrišanu kodējot kā pozitīvas vērtības, nepiekrišanu - kā negatīvas vērtības, bet atbildi "nezinu" - kā neitrālu⁽¹⁷⁾ diemžēl PCA datu prasību dēļ (varēja piemērot tikai tās atbildes, kas aptver visas ieinteresētās puses) ievērojams novērojumu skaits tika izslēgts.

Rezultātā analīze tika veikta tikai par valstīm, kurās ir pietiekami liels izmantojamu novērojumu skaits. Kopējais atbilžu skaits, kā arī to atbilžu skaits, kas aptver visas attiecīgajā jurisdikcijā piemērojamās ieinteresētās personas (tādējādi izmantojamās PCA), ir norādīts 1. tabulā. To tiesnešu procentuālais īpatsvars, kuri uzskata, ka konkrētas ieinteresētās personas "ievēro" vai "neievēro" viņu neatkarību, visā apsekojuma izlasē un apakšizlasē, ko izmantoja PCA, izrādījās aptuveni vienāds. Tādējādi zaudētie novērojumi neievieša sistēmisku neobjektivitāti.

tabula. PCA analīzei izmantoto novērojumu skaits		
	Kopējais atbilžu skaits	PCA izmantojamie novērojumi
Bulgārija	528	432
Francija	2121	1632
Vācija	3369	2553
Ungārija	1031	968
Nīderlande	670	341
Norvēģija	313	271
Spānija	1113	783
Ukraina	431	334
Avots: Pašu apkopojums		

Metode

Principal Components Analysis (PCA) sintezē informāciju no liela mainīgo kopuma mazākā tā saukto galveno komponentu kopumā. Tādējādi tā samazina lieko informāciju (piemēram, līdzīgi uztvertu iestāžu individuālo novērtējumu virkni tikai vienā kopsummā) vai atklāj kādu nenovērojamu (latentu) faktoru (piemēram, personības iezīmi, kas atklājas no jautājumu baterijas pētījumā).

¹⁶ Pilns saraksts - sākotnējā secībā - ietver: Tiesnešu asociācija; Konstitucionālā tiesa; Tieslietu padome; Tiesu vadība t.sk. tiesas priekšsēdētājs; valdība; juristi; plašsaziņas līdzekļi (t.i., prese, televīzija vai radio); parlaments; partijas; prokuratūra; sociālie mediji (piemēram, Facebook, Twitter vai LinkedIn); Augstākā tiesa.

¹⁷ T.i., pilnīgi piekriņ (+2), piekriņ (+1), nav pārliecināts (0), nepiekrīt (-1), pilnīgi nepiekrīt (-2).

personības tests). To darot, PCA algoritms aprēķina tā sauktās faktoru slodzes. Tās norāda, kā konkrētais mainīgais¹⁸ietekmē turpmākos galvenos komponentus (jo lielāka ir slodzes absolūtā vērtība, jo lielāku daļu mainīgā variācijas izskaidro konkrētais komponents). Izmantojot faktoru slodzes divās izvēlētajās komponentēs, analizējamās mainīgos var attēlot telpā, ko nosaka šīs divas komponentes (t. i., komponentes nosaka vertikālo un horizontālo asi, un mainīgos attēlo kā punktus izkliedes diagrammā).

Tā kā PCA ir tikai datu dimensionalitātes samazināšanas metode, iegūtās komponentes (un faktoru slodzes) neatspoguļo neko vairāk kā no datiem iegūtos modeļus. Lai komponentiem piešķirtu jēgu (piešķirtu vertikālajai un horizontālajai asij apzīmējumus), tie ir jāinterpretē, kas dažkārt ir sarežģīti un rada zināmu subjektivitāti.

Rezultāti

Visās izvēlētajās valstīs, veicot atbilžu uz apgalvojumu¹⁹analīzi, atklājās, ka pirmā galvenā komponente izskaidro gandrīz pusi no kopējās dispersijas (Norvēģijas gadījumā - 72 %, sk. 2. tabulu), un visām ieinteresētajām personām ir līdzīgas slodzes. Tas, savukārt, norāda uz to, ka pastāv kāda nenovērojama individuāla līmeņa īpašība, kas saistīta ar to, kā konkrētais respondents kopumā uztver "cieņu" pret savu neatkarību.

Tomēr otrais un trešais komponents, kas kopā izskaidro vēl ceturtdaļu no kopējās dispersijas, ļāva skaidri diferencēt ieinteresētās personas. Tādējādi tika piemērotas attiecīgās faktoru slodzes, lai uzzīmētu "kartes", kas attēlotas ielikumā.

tabula: Pirmās trīs galvenās komponentes (PK) izskaidroto kopējās dispersijas procentuālā daļa.			
	PC1	PC2 (horizontālā ass uz "kartes")	PC3 (vertikālā ass uz "kartes")
Bulgārija	58%	12%	7%
Francija	48%	19%	7%
Vācija	53%	13%	6%
Ungārija	45%	12%	10%
Nīderlande	46%	15%	9%
Norvēģija	72%	8%	5%
Spānija	51%	16%	8%
Ukraina	40%	15%	13%
Avots: Pašu apkopojums			

Interpretācija

Viens no veidiem, kā interpretēt PCA rezultātus, ir izpētīt dažādu ieinteresēto personu faktoru slodzes turpmākajos galvenajos komponentos. Zinot, kurš mainīgais dod vislielāko ieguldījumu konkrētajā komponentē (ar pozitīvu vai negatīvu zīmi), var mēģināt jēgpilni apzīmēt komponenti. Tad divas komponentes varētu izmantot kā asis uz iesniegtajām "kartēm". Piemēram, horizontālo asi varētu interpretēt kā ieinteresēto personu sakārtošanu no ārpustiesas uz tiesu sistēmas dalībniekiem, savukārt vertikālo asi varētu interpretēt kā virzību no tiesas zāles uz tiesu sistēmu kopumā. Tomēr šāda stāstu veidošana joprojām ir vairāk māksla nekā zinātne. Pirmkārt, tas ievieš būtisku subjektivitāti. Otrkārt, tā kā analīze tiek veikta katrai valstij atsevišķi, tās rezultāts

¹⁸ No sākotnējā lielā datu kopuma.

¹⁹ Citiem vārdiem sakot, 12 mainīgie lielumi, no kuriem katrs atspoguļo tiesnešu individuālās atbildes, novērtējot konkrētās ieinteresētās personas "cieņu" pret savu neatkarību, ar individuālām atbildēm, kas kodētas +2,+1,0,-1,-2 skalā. Ja konkrētā valstī konkrētā institūcija nepastāv (Tieslietu padome Vācijā un Konstitucionālā tiesa Nīderlandē un Norvēģijā), tika analizēti 11 mainīgie.

Arī marķējumi dažādās valstīs var atšķirties. Šeit mēs apzināti atturējamies no asu interpretācijas un marķēšanas (vai pat attēlošanas) uz iesniegtajām kartēm. Tā vietā mēs koncentrējamies tikai uz konkrētu ieinteresēto personu izvietojumu un novērtējumu - to attālumu vai tuvumu, kā arī uz to, vai tās veido klasterus, kurus varētu izskaidrot, izmantojot konkrētai valstij raksturīgās zināšanas.

pielikums Apsekojuma rezultāti tabulās

Kopējais neatkarības uzskats

1. jautājums Profesionālo tiesnešu neatkarība manā valstī tiek vērtēta skalā no 0 līdz 10 (kur 0 nozīmē "vispār nav neatkarīgs", bet 10 - "visaugstākā iespējamā neatkarības pakāpe"):

	Response	Average	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Austria	583	9,0	0%	0%	0%	0%	0%	1%	1%	4%	18%	42%	34%
Belgium	437	8,5	0%	0%	0%	0%	0%	1%	3%	11%	24%	43%	16%
Bosnia and Herzegovina	306	7,1	2%	1%	2%	2%	3%	12%	6%	20%	29%	15%	8%
Bulgaria	500	7,1	1%	0%	1%	2%	4%	16%	9%	17%	22%	16%	10%
Croatia	361	7,5	1%	1%	1%	3%	3%	10%	6%	16%	20%	19%	19%
Cyprus	72	9,2	0%	1%	0%	0%	0%	3%	0%	6%	1%	33%	56%
Czech Republic	169	8,7	1%	1%	2%	1%	0%	2%	2%	4%	16%	39%	34%
Denmark	163	9,8	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	1%	14%	85%
Estonia	79	8,9	1%	0%	0%	0%	0%	0%	3%	1%	22%	35%	38%
Finland	283	9,3	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	2%	10%	39%	49%
France	1.934	8,5	0%	0%	0%	0%	1%	2%	3%	11%	29%	37%	18%
Germany	3.112	8,8	0%	0%	0%	0%	0%	1%	2%	6%	20%	41%	28%
Greece	802	7,6	0%	0%	1%	2%	2%	6%	7%	19%	29%	22%	11%
Hungary	985	7,0	1%	1%	3%	5%	5%	11%	8%	18%	22%	14%	13%
Ireland	133	9,6	0%	0%	0%	0%	0%	2%	1%	1%	5%	23%	70%
Italy	560	8,4	0%	0%	0%	0%	1%	3%	4%	13%	27%	29%	23%
Latvia	212	7,8	0%	1%	1%	1%	1%	7%	2%	17%	31%	28%	9%
Lithuania	200	8,3	0%	0%	0%	2%	1%	4%	3%	12%	27%	29%	23%
Moldova	148	7,7	2%	0%	1%	3%	1%	12%	3%	15%	17%	19%	27%
Montenegro	87	6,8	0%	2%	5%	2%	5%	18%	3%	20%	21%	13%	11%
Netherlands	651	9,0	0%	0%	0%	0%	0%	0%	1%	3%	14%	51%	30%
Norway	301	9,3	0%	0%	0%	0%	1%	1%	1%	2%	13%	32%	51%
Portugal	968	8,6	1%	0%	0%	0%	0%	2%	3%	8%	26%	33%	27%
Romania	1.242	8,8	0%	0%	0%	0%	0%	2%	2%	9%	22%	25%	39%
Slovakia	509	8,2	0%	0%	1%	1%	0%	5%	3%	14%	29%	24%	23%
Slovenia	171	7,5	0%	1%	1%	2%	2%	10%	6%	16%	35%	20%	8%
Spain	1.035	8,0	1%	0%	1%	1%	1%	5%	4%	14%	29%	28%	17%
Sweden	491	8,5	0%	0%	0%	1%	0%	3%	2%	8%	25%	35%	25%
Ukraine	372	5,9	2%	3%	5%	8%	6%	22%	11%	16%	17%	5%	5%
UK: England and Wales	673	9,5	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	2%	6%	25%	66%
UK: Northern Ireland	36	9,4	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	3%	11%	28%	58%
UK: Scotland	93	9,1	0%	0%	0%	0%	1%	2%	1%	4%	14%	30%	47%
Average	-	8,4	0%	0%	1%	1%	1%	5%	3%	10%	20%	28%	31%

Q2 Es kā tiesnesis vērtēju sevi skalā no 0 līdz 10 (kur 0 nozīmē "vispār nav neatkarīgs", bet 10 - "visaugstākā iespējamā neatkarības pakāpe"):

	Response	Average	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Austria	583	9,3	0%	0%	0%	0%	0%	1%	1%	2%	10%	29%	56%
Belgium	437	9,1	0%	0%	0%	0%	1%	2%	0%	4%	16%	29%	48%
Bosnia and Herzegovina	306	8,6	1%	1%	1%	1%	1%	5%	1%	6%	18%	16%	48%
Bulgaria	500	8,9	2%	1%	0%	1%	1%	3%	2%	5%	11%	20%	55%
Croatia	361	8,6	1%	1%	1%	2%	1%	4%	3%	7%	12%	14%	53%
Cyprus	72	9,6	0%	0%	0%	0%	0%	1%	1%	1%	1%	17%	78%
Czech Republic	169	9,1	1%	0%	1%	0%	0%	2%	2%	1%	9%	27%	57%
Denmark	163	9,9	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	1%	11%	88%
Estonia	79	9,2	1%	0%	0%	0%	0%	1%	3%	3%	10%	22%	61%
Finland	283	9,5	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	1%	7%	29%	62%
France	1.934	9,2	0%	0%	0%	0%	0%	1%	1%	4%	14%	29%	50%
Germany	3.112	9,0	0%	0%	0%	0%	0%	1%	2%	4%	13%	34%	45%
Greece	802	8,5	1%	0%	1%	1%	1%	3%	4%	8%	17%	24%	40%
Hungary	985	8,4	1%	1%	2%	2%	1%	5%	4%	7%	14%	20%	45%
Ireland	133	9,7	0%	0%	0%	0%	1%	0%	0%	2%	3%	16%	79%
Italy	560	9,3	0%	0%	0%	0%	0%	1%	1%	5%	11%	20%	61%
Latvia	212	8,2	0%	1%	0%	1%	1%	6%	5%	7%	24%	29%	25%
Lithuania	200	8,9	0%	0%	0%	1%	1%	4%	2%	4%	15%	31%	44%
Moldova	148	8,8	1%	0%	1%	1%	1%	6%	2%	4%	10%	17%	56%
Montenegro	87	8,0	0%	2%	1%	2%	3%	11%	2%	7%	17%	9%	44%
Netherlands	651	9,3	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	2%	10%	36%	51%
Norway	301	9,4	0%	0%	0%	0%	1%	0%	0%	1%	9%	28%	59%
Portugal	968	9,3	1%	0%	0%	0%	0%	1%	1%	3%	11%	22%	61%
Romania	1.242	9,4	0%	0%	0%	0%	0%	1%	1%	3%	11%	19%	65%
Slovakia	509	9,3	0%	0%	0%	0%	0%	1%	1%	4%	12%	16%	64%
Slovenia	171	8,3	1%	1%	0%	3%	1%	6%	3%	9%	20%	28%	29%
Spain	1.035	9,2	1%	0%	0%	0%	1%	2%	2%	4%	10%	19%	62%
Sweden	491	9,1	0%	0%	0%	0%	0%	1%	1%	4%	14%	29%	50%
Ukraine	372	6,8	2%	3%	3%	6%	3%	16%	4%	14%	16%	16%	17%
UK: England and Wales	673	9,6	0%	0%	0%	0%	0%	1%	1%	1%	6%	19%	72%
UK: Northern Ireland	36	9,7	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	3%	6%	14%	78%
UK: Scotland	93	9,2	0%	0%	0%	0%	0%	1%	2%	6%	10%	29%	52%
Average	-	9,0	0%	0%	0%	1%	1%	3%	2%	4%	11%	22%	55%

Q3 Atbildiet tikai tad, ja jūsu valstī pastāv Tieslietu padome: (kur 0 nozīmē "vispār nav neatkarīga", bet 10 - "visaugstākā iespējamā neatkarības pakāpe"). Tieslietu padome manā valstī ir:

	Response	Average	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Austria *	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Belgium	427	6,5	2%	2%	2%	4%	5%	18%	12%	20%	20%	10%	6%
Bosnia and Herzegovina	275	5,5	8%	8%	6%	5%	5%	16%	5%	13%	15%	7%	11%
Bulgaria	481	4,0	20%	12%	8%	7%	5%	19%	5%	4%	7%	6%	7%
Croatia	360	5,8	8%	9%	5%	3%	5%	17%	6%	9%	11%	9%	18%
Cyprus *	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Czech Republic *	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Denmark	160	7,3	1%	1%	1%	4%	1%	16%	9%	9%	23%	20%	15%
Estonia	78	7,1	1%	4%	1%	3%	3%	14%	6%	17%	19%	15%	17%
Finland	269	8,6	0%	0%	0%	1%	0%	6%	2%	9%	19%	28%	35%
France	1 930	7,9	0%	1%	1%	1%	2%	7%	8%	16%	21%	22%	21%
Germany *	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Greece	794	6,5	5%	3%	4%	4%	5%	12%	10%	12%	15%	14%	14%
Hungary	971	5,5	7%	6%	5%	7%	6%	19%	9%	12%	12%	7%	10%
Ireland	130	9,5	0%	0%	0%	0%	1%	2%	1%	2%	8%	12%	74%
Italy	557	6,9	1%	2%	1%	3%	5%	13%	14%	20%	20%	10%	12%
Latvia	210	7,1	2%	2%	0%	4%	4%	9%	10%	16%	26%	20%	8%
Lithuania	199	7,8	1%	1%	2%	1%	2%	13%	4%	10%	25%	19%	25%
Moldova	148	7,0	7%	1%	4%	3%	3%	11%	5%	5%	14%	19%	28%
Montenegro	85	6,0	5%	2%	5%	8%	4%	22%	6%	13%	18%	4%	14%
Netherlands	633	6,5	1%	1%	2%	5%	5%	16%	14%	22%	19%	10%	5%
Norway	296	7,6	0%	1%	1%	1%	3%	10%	7%	17%	23%	22%	15%
Portugal	963	7,5	1%	1%	1%	1%	2%	10%	9%	14%	22%	15%	22%
Romania	1 238	8,3	1%	1%	1%	1%	1%	7%	5%	9%	15%	16%	43%
Slovakia	508	6,7	3%	3%	2%	6%	3%	19%	8%	11%	15%	13%	18%
Slovenia	171	6,9	0%	4%	2%	4%	5%	10%	8%	16%	28%	15%	8%
Spain	1 023	3,4	20%	11%	11%	10%	9%	17%	8%	7%	4%	2%	2%
Sweden *	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ukraine	367	5,3	4%	8%	7%	7%	7%	22%	7%	11%	13%	5%	7%
UK: England and Wales	341	9,3	1%	0%	0%	0%	0%	2%	1%	3%	7%	14%	72%
UK: Northern Ireland	23	9,7	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	4%	26%	70%
UK: Scotland	36	8,6	0%	0%	3%	6%	0%	0%	8%	3%	11%	17%	53%
Average **	-	7,0	4%	3%	3%	4%	3%	12%	7%	11%	16%	14%	23%
*) country has no Council for the Judiciary													
**) only including countries that have a Council for the Judiciary													

Q4 Atbildiet tikai tad, ja jūsu valstī ir Tieslietu padome: Es uzskatu, ka manā valstī Tieslietu padomei ir piemēroti mehānismi un procedūras, lai aizstāvētu tiesu varu.
tiesu neatkarību efektīvi

	Response	Agree - Strongly agree	Not sure	Disagree - Strongly disagree
Austria *	-	-	-	-
Belgium	427	35%	38%	27%
Bosnia and Herzegovina	277	35%	39%	26%
Bulgaria	486	42%	28%	30%
Croatia	357	47%	31%	22%
Cyprus *	-	-	-	-
Czech Republic *	-	-	-	-
Denmark	162	51%	41%	8%
Estonia	77	36%	26%	38%
Finland	276	57%	32%	11%
France	1.922	56%	23%	21%
Germany *	-	-	-	-
Greece	787	37%	35%	27%
Hungary	948	25%	25%	50%
Ireland	130	78%	15%	8%
Italy	557	57%	15%	28%
Latvia	210	49%	38%	14%
Lithuania	199	49%	33%	18%
Moldova	144	76%	15%	8%
Montenegro	86	43%	30%	27%
Netherlands	638	24%	39%	37%
Norway	298	43%	42%	15%
Portugal	965	57%	22%	21%
Romania	1.235	63%	20%	17%
Slovakia	472	47%	34%	18%
Slovenia	170	37%	42%	21%
Spain	1.028	20%	22%	58%
Sweden *	-	-	-	-
Ukraine	359	36%	34%	30%
UK: England and Wales	350	57%	31%	12%
UK: Northern Ireland	23	57%	22%	22%
UK: Scotland	36	61%	22%	17%
Average **	-	47%	29%	23%
*) country has no Council for the Judiciary				
**) only including countries that have a Council for the Judiciary				

Neatkarības aspekti: spriedumu izpilde

Q5 Uzskatu, ka pēdējo trīs gadu laikā manā valstī parasti tika izpildīti/izpildīti spriedumi, kas bija pretrunā valdības interesēm.

	Response	Agree - Strongly agree	Not sure	Disagree - Strongly disagree
Austria	585	73%	18%	9%
Belgium	438	24%	32%	45%
Bosnia and Herzegovina	306	25%	56%	19%
Bulgaria	502	6%	46%	48%
Croatia	361	36%	36%	28%
Cyprus	72	31%	35%	35%
Czech Republic	282	39%	32%	29%
Denmark	165	74%	19%	7%
Estonia	79	58%	30%	11%
Finland	284	67%	25%	9%
France	1.940	52%	31%	17%
Germany	3.118	69%	13%	18%
Greece	805	19%	43%	39%
Hungary	990	27%	43%	30%
Ireland	133	76%	9%	15%
Italy	561	24%	21%	55%
Latvia	212	28%	57%	15%
Lithuania	201	23%	33%	44%
Moldova	148	20%	47%	32%
Montenegro	87	40%	41%	18%
Netherlands	652	58%	28%	13%
Norway	303	77%	14%	10%
Portugal	971	31%	46%	23%
Romania	1.244	39%	36%	25%
Slovakia	527	25%	58%	17%
Slovenia	171	22%	37%	40%
Spain	1.040	28%	24%	49%
Sweden	491	78%	12%	10%
Ukraine	374	15%	45%	40%
UK: England and Wales	675	73%	15%	12%
UK: Northern Ireland	36	56%	28%	17%
UK: Scotland	94	61%	24%	15%
Average	-	43%	32%	25%

Neatkarības aspekti: Eiropas Savienības ietekme

Q6 Uzskatu, ka tiesu varas neatkarību manā valstī stiprina dalība Eiropas Savienībā, izredzes kļūt par Eiropas Savienības dalībvalsti vai dalība EEZ.

	Response	Agree - Strongly agree	Not sure	Disagree - Strongly disagree
Austria	584	66%	24%	10%
Belgium	438	53%	36%	10%
Bosnia and Herzegovina	304	57%	35%	8%
Bulgaria	493	52%	29%	19%
Croatia	358	68%	22%	10%
Cyprus	72	61%	31%	8%
Czech Republic	280	71%	20%	9%
Denmark	164	37%	54%	9%
Estonia	79	80%	15%	5%
Finland	283	37%	45%	18%
France	1.937	71%	18%	12%
Germany	3.099	55%	30%	14%
Greece	795	53%	33%	14%
Hungary	988	63%	20%	17%
Ireland	133	83%	11%	6%
Italy	561	70%	15%	14%
Latvia	211	76%	19%	5%
Lithuania	201	80%	14%	6%
Moldova	148	47%	28%	25%
Montenegro	87	55%	34%	10%
Netherlands	649	75%	20%	5%
Norway	303	43%	45%	12%
Portugal	950	65%	25%	10%
Romania	1.239	83%	11%	5%
Slovakia	527	74%	18%	8%
Slovenia	170	44%	35%	21%
Spain	1.040	65%	19%	15%
Sweden	490	54%	40%	6%
Ukraine	360	44%	33%	23%
UK: England and Wales *	625	28%	41%	31%
UK: Northern Ireland *	35	51%	23%	26%
UK: Scotland *	94	41%	35%	23%
Average **	-	62%	27%	12%
*) country is not part of the EU or the EEA				
**) excluding UK				

Neatkarības aspekti: ar lietu saistīts ārējais spiediens

Q7 Pēdējo trīs gadu laikā uz mani ir izdarīts neatbilstošs spiediens, lai es pieņemtu lēmumu kādā lietā vai lietas daļā noteiktā veidā.

	Response	Regularly	Occasionally	Very rarely	Not sure	Disagree - Strongly disagree
Austria	604	1%	1%	1%	1%	96%
Belgium	458	2%	2%	4%	4%	89%
Bosnia and Herzegovina	324	1%	3%	2%	4%	90%
Bulgaria	525	0%	3%	5%	5%	87%
Croatia	376	1%	5%	3%	4%	87%
Cyprus	74	1%	1%	3%	0%	95%
Czech Republic	292	0%	1%	2%	2%	95%
Denmark	170	0%	0%	2%	1%	97%
Estonia	82	2%	1%	1%	1%	94%
Finland	303	0%	1%	7%	1%	91%
France	2.096	1%	3%	5%	3%	88%
Germany	3.317	1%	2%	2%	2%	94%
Greece	861	1%	3%	3%	4%	88%
Hungary	1.027	1%	2%	3%	4%	90%
Ireland	137	0%	0%	0%	1%	99%
Italy	609	0%	3%	2%	2%	92%
Latvia	217	0%	6%	3%	12%	79%
Lithuania	210	0%	1%	4%	4%	90%
Moldova	157	0%	3%	0%	1%	96%
Montenegro	89	1%	0%	0%	7%	92%
Netherlands	664	0%	1%	1%	1%	97%
Norway	309	0%	1%	1%	2%	95%
Portugal	1.004	1%	2%	1%	2%	94%
Romania	1.329	0%	0%	0%	1%	98%
Slovakia	630	1%	2%	4%	2%	91%
Slovenia	182	1%	1%	1%	7%	90%
Spain	1.099	1%	4%	3%	5%	87%
Sweden	511	0%	2%	4%	4%	90%
Ukraine	413	1%	4%	6%	8%	81%
UK: England and Wales	694	0%	1%	2%	2%	95%
UK: Northern Ireland	37	3%	8%	3%	0%	86%
UK: Scotland	98	2%	4%	1%	6%	87%
Average	-	0,76%	2%	2%	3%	91%

Q8 Uzskatu, ka manā valstī pēdējo trīs gadu laikā atsevišķi tiesneši ir pieņēmuši kukuļus (saņēmuši naudu) vai iesaistījušies citos korupcijas veidos (pieņēmuši nemonētāras dāvanas vai labvēlību) kā pamudinājumu pieņemt lēmumu lietā(-ās) noteiktā veidā.

	Response	Regularly	Occasionally	Very rarely	Not sure	Disagree - Strongly disagree
Austria	602	0%	0%	1%	11%	88%
Belgium	456	0%	2%	1%	16%	80%
Bosnia and Herzegovina	323	3%	9%	4%	54%	29%
Bulgaria	522	7%	15%	3%	46%	29%
Croatia	375	2%	10%	14%	46%	29%
Cyprus	73	0%	3%	0%	7%	90%
Czech Republic	292	0%	2%	3%	14%	80%
Denmark	170	0%	0%	1%	1%	99%
Estonia	82	0%	1%	0%	10%	89%
Finland	300	0%	1%	0%	2%	97%
France	2,079	0%	2%	5%	10%	84%
Germany	3,296	0%	1%	3%	11%	85%
Greece	857	3%	12%	3%	39%	43%
Hungary	1,024	1%	10%	6%	30%	52%
Ireland	137	0%	0%	0%	1%	99%
Italy	601	1%	8%	8%	35%	48%
Latvia	217	0%	5%	1%	35%	59%
Lithuania	207	0%	2%	4%	40%	54%
Moldova	156	2%	8%	4%	40%	46%
Montenegro	89	1%	3%	0%	29%	66%
Netherlands	663	0%	0%	0%	2%	98%
Norway	309	0%	0%	0%	2%	97%
Portugal	998	1%	4%	6%	19%	69%
Romania	1,319	0%	3%	5%	27%	64%
Slovakia	622	1%	7%	3%	38%	51%
Slovenia	181	1%	5%	4%	21%	69%
Spain	1,094	2%	5%	2%	16%	75%
Sweden	511	0%	0%	0%	7%	93%
Ukraine	405	2%	17%	20%	47%	14%
UK: England and Wales	692	0%	1%	0%	1%	98%
UK: Northern Ireland	37	0%	0%	3%	0%	97%
UK: Scotland	97	0%	1%	2%	1%	96%
Average	-	0,9%	4,3%	3,4%	20,6%	70,8%

Q9 Manuprāt, pēdējo trīs gadu laikā lietas tiesnešiem ir bijušas sadalītas citādi, nevis saskaņā ar noteiktajiem noteikumiem vai procedūrām, lai ietekmētu konkrētās lietas iznākumu.

	Response	Agree - Strongly agree	Not sure	Disagree - Strongly disagree
Austria	591	2%	8%	90%
Belgium	446	4%	13%	83%
Bosnia and Herzegovina	320	11%	33%	56%
Bulgaria	514	7%	20%	73%
Croatia	371	7%	22%	71%
Cyprus	73	1%	5%	93%
Czech Republic	288	2%	5%	93%
Denmark	168	0%	1%	99%
Estonia	80	4%	14%	83%
Finland	292	2%	6%	91%
France	2.031	8%	9%	83%
Germany	3.198	2%	5%	92%
Greece	833	17%	33%	49%
Hungary	1.014	30%	25%	45%
Ireland	134	1%	1%	98%
Italy	583	6%	14%	80%
Latvia	215	5%	25%	70%
Lithuania	204	5%	14%	80%
Moldova	153	5%	18%	77%
Montenegro	88	7%	23%	70%
Netherlands	660	3%	9%	88%
Norway	308	2%	5%	93%
Portugal	986	8%	16%	77%
Romania	1.295	2%	9%	89%
Slovakia	607	3%	10%	87%
Slovenia	176	6%	17%	77%
Spain	1.074	22%	20%	58%
Sweden	505	5%	8%	87%
Ukraine	385	5%	14%	82%
UK: England and Wales	683	2%	3%	95%
UK: Northern Ireland	37	3%	3%	95%
UK: Scotland	95	4%	8%	87%
Average	-	6%	13%	81%

Q10 Pēdējo trīs gadu laikā manus lēmumus vai rīcību ir tieši ietekmējusi prasība vai prasības draudi par personisko atbildību.

	Response	Agree - Strongly agree	Not sure	Disagree - Strongly disagree
Austria	591	6%	5%	89%
Belgium	446	2%	2%	96%
Bosnia and Herzegovina	320	9%	6%	85%
Bulgaria	514	6%	6%	88%
Croatia	371	4%	3%	93%
Cyprus	73	1%	1%	97%
Czech Republic	288	1%	2%	97%
Denmark	168	0%	0%	100%
Estonia	80	4%	1%	95%
Finland	292	7%	2%	91%
France	2.031	2%	2%	95%
Germany	3.198	4%	2%	94%
Greece	833	1%	2%	97%
Hungary	1.014	16%	6%	78%
Ireland	134	1%	0%	99%
Italy	583	10%	8%	82%
Latvia	215	11%	6%	83%
Lithuania	204	1%	2%	96%
Moldova	153	6%	7%	87%
Montenegro	88	13%	7%	81%
Netherlands	660	0%	0%	99%
Norway	308	0%	1%	99%
Portugal	986	1%	2%	97%
Romania	1.295	2%	2%	96%
Slovakia	607	3%	2%	94%
Slovenia	176	2%	6%	92%
Spain	1.074	10%	5%	85%
Sweden	505	2%	2%	97%
Ukraine	385	7%	10%	83%
UK: England and Wales	683	0%	0%	99%
UK: Northern Ireland	37	0%	0%	100%
UK: Scotland	95	3%	1%	96%
Average	-	4%	3%	93%

Q11 Es uzskatu, ka manā valstī atsevišķu tiesnešu lēmumus vai rīcību pēdējo divu gadu laikā ir neatbilstoši ietekmējuši faktiskie, plašsaziņas līdzekļu (t. i., preses, televīzijas vai radio) darbības vai paredzamās darbības.

	Response	Agree - Strongly agree	Not sure	Disagree - Strongly disagree
Austria	591	14%	27%	59%
Belgium	446	13%	24%	62%
Bosnia and Herzegovina	320	31%	44%	25%
Bulgaria	514	32%	35%	34%
Croatia	371	51%	26%	24%
Cyprus	73	8%	25%	67%
Czech Republic	288	8%	24%	68%
Denmark	168	0%	3%	97%
Estonia	80	14%	24%	63%
Finland	292	4%	15%	80%
France	2.031	19%	23%	58%
Germany	3.198	12%	29%	59%
Greece	833	40%	33%	27%
Hungary	1.014	38%	30%	32%
Ireland	134	4%	13%	83%
Italy	583	30%	24%	46%
Latvia	215	27%	38%	36%
Lithuania	204	23%	38%	40%
Moldova	153	25%	31%	44%
Montenegro	88	33%	41%	26%
Netherlands	660	3%	19%	78%
Norway	308	6%	20%	74%
Portugal	986	24%	25%	51%
Romania	1.295	11%	24%	65%
Slovakia	607	47%	23%	30%
Slovenia	176	13%	30%	57%
Spain	1.074	24%	21%	55%
Sweden	505	6%	26%	68%
Ukraine	385	48%	37%	16%
UK: England and Wales	683	7%	16%	77%
UK: Northern Ireland	37	5%	19%	76%
UK: Scotland	95	6%	23%	71%
Average	-	20%	26%	55%

Q12 Uzskatu, ka manā valstī pēdējo trīs gadu laikā atsevišķu tiesnešu lēmumus vai rīcību ir neatbilstoši ietekmējuši faktiskie vai paredzamie ieraksti sociālajos plašsaziņas līdzekļos (piemēram, Facebook, X vai LinkedIn).

	Response	Agree - Strongly agree	Not sure	Disagree - Strongly disagree
Austria	591	9%	28%	63%
Belgium	446	10%	25%	65%
Bosnia and Herzegovina	320	24%	44%	32%
Bulgaria	514	18%	41%	40%
Croatia	371	33%	34%	33%
Cyprus	73	4%	29%	67%
Czech Republic	288	3%	20%	76%
Denmark	168	0%	5%	95%
Estonia	80	10%	19%	71%
Finland	292	4%	19%	77%
France	2.031	11%	22%	67%
Germany	3.198	8%	28%	64%
Greece	833	26%	36%	38%
Hungary	1.014	24%	33%	43%
Ireland	134	2%	13%	85%
Italy	583	20%	26%	54%
Latvia	215	14%	35%	50%
Lithuania	204	10%	33%	57%
Moldova	153	16%	31%	53%
Montenegro	88	15%	41%	44%
Netherlands	660	2%	19%	78%
Norway	308	4%	14%	82%
Portugal	986	12%	28%	60%
Romania	1.295	7%	21%	72%
Slovakia	607	34%	27%	39%
Slovenia	176	7%	23%	69%
Spain	1.074	16%	23%	61%
Sweden	505	5%	26%	70%
Ukraine	385	40%	41%	19%
UK: England and Wales	683	5%	15%	80%
UK: Northern Ireland	37	5%	14%	81%
UK: Scotland	95	2%	23%	75%
Average	-	13%	26%	61%

Q13. Vai pēdējo trīs gadu laikā, pildot tiesneša pienākumus, esmu bijis pakļauts iebiedēšanai un/vai draudiem no tiesas lietotāju vai citu personu ārpus tiesas puses.

	Response	Regularly	Occasionally	Very rarely	No
Austria	591	1%	6%	28%	65%
Belgium	446	1%	7%	23%	69%
Bosnia and Herzegovina	320	1%	6%	15%	78%
Bulgaria	514	0%	3%	15%	82%
Croatia	371	1%	10%	19%	71%
Cyprus	73	1%	3%	4%	92%
Czech Republic	288	1%	3%	15%	81%
Denmark	168	0%	2%	13%	85%
Estonia	80	1%	10%	38%	51%
Finland	292	0%	4%	32%	64%
France	2.031	0%	12%	34%	54%
Germany	3.198	1%	8%	28%	64%
Greece	833	1%	5%	12%	82%
Hungary	1.014	1%	12%	20%	68%
Ireland	134	1%	10%	28%	61%
Italy	583	0%	5%	10%	84%
Latvia	215	1%	8%	14%	77%
Lithuania	204	1%	11%	23%	65%
Moldova	153	3%	12%	29%	56%
Montenegro	88	0%	13%	14%	74%
Netherlands	660	0%	7%	23%	70%
Norway	308	1%	10%	29%	60%
Portugal	986	0%	7%	14%	78%
Romania	1.295	0%	3%	14%	83%
Slovakia	607	2%	6%	17%	76%
Slovenia	176	2%	15%	38%	45%
Spain	1.074	1%	10%	19%	70%
Sweden	505	0%	4%	35%	61%
Ukraine	385	3%	15%	26%	56%
UK: England and Wales	683	2%	15%	26%	57%
UK: Northern Ireland	37	3%	19%	41%	38%
UK: Scotland	95	0%	19%	17%	64%
Average	-	1%	9%	22%	68%

Q14 Pēdējo trīs gadu laikā, pildot tiesneša pienākumus, tiesas lietotāji vai citas personas ārpus tiesas ir fiziski uzbrukuši man.

	Response	Regularly	Occasionally	Very rarely	No
Austria	591	0%	0%	1%	99%
Belgium	446	0%	0%	3%	96%
Bosnia and Herzegovina	320	0%	0%	2%	98%
Bulgaria	514	0%	0%	1%	99%
Croatia	371	0%	0%	1%	99%
Cyprus	73	0%	0%	0%	100%
Czech Republic	288	0%	0%	1%	99%
Denmark	168	0%	0%	1%	99%
Estonia	80	0%	0%	3%	98%
Finland	292	0%	0%	1%	99%
France	2.031	0%	1%	6%	93%
Germany	3.198	0%	0%	1%	98%
Greece	833	0%	0%	2%	98%
Hungary	1.014	0%	0%	0%	100%
Ireland	134	0%	1%	3%	96%
Italy	583	0%	1%	3%	97%
Latvia	215	0%	0%	1%	98%
Lithuania	204	0%	0%	2%	98%
Moldova	153	1%	1%	5%	93%
Montenegro	88	0%	0%	5%	95%
Netherlands	660	0%	0%	0%	99%
Norway	308	0%	0%	1%	99%
Portugal	986	0%	0%	0%	99%
Romania	1.295	0%	0%	1%	99%
Slovakia	607	0%	0%	0%	99%
Slovenia	176	0%	0%	2%	98%
Spain	1.074	0%	0%	1%	98%
Sweden	505	0%	0%	0%	100%
Ukraine	385	0%	1%	2%	97%
UK: England and Wales	683	0%	0%	2%	98%
UK: Northern Ireland	37	0%	0%	5%	95%
UK: Scotland	95	0%	0%	1%	99%
Average	-	0%	0%	2%	98%

Neatkarības aspekti: ar lietu saistīts iekšējais spiediens

Q15 Pēdējo trīs gadu laikā mani ir skāruši draudi, ka pret mani tiks vērstas disciplinārsods vai cita oficiāla rīcība, vai arī tā ir bijusi vērstā, jo es esmu izlēmis kādu lietu.

	Response	Agree - Strongly agree	Not sure	Disagree - Strongly Disagree
Austria	601	2%	1%	97%
Belgium	456	3%	3%	94%
Bosnia and Herzegovina	322	9%	3%	88%
Bulgaria	522	7%	4%	89%
Croatia	375	5%	3%	92%
Cyprus	73	3%	4%	93%
Czech Republic	292	1%	1%	98%
Denmark	169	1%	1%	99%
Estonia	81	6%	0%	94%
Finland	299	7%	1%	92%
France	2.076	5%	2%	93%
Germany	3.293	2%	1%	97%
Greece	855	9%	5%	86%
Hungary	1.024	3%	2%	96%
Ireland	137	6%	0%	94%
Italy	600	6%	3%	91%
Latvia	216	8%	12%	81%
Lithuania	205	9%	1%	90%
Moldova	156	12%	3%	85%
Montenegro	89	2%	3%	94%
Netherlands	662	1%	0%	99%
Norway	309	4%	1%	95%
Portugal	997	5%	3%	92%
Romania	1.317	5%	3%	93%
Slovakia	618	9%	1%	90%
Slovenia	179	0%	2%	98%
Spain	1.091	6%	4%	90%
Sweden	510	3%	2%	95%
Ukraine	403	39%	8%	53%
UK: England and Wales	692	2%	1%	97%
UK: Northern Ireland	37	5%	0%	95%
UK: Scotland	97	5%	2%	93%
Average	-	6%	2%	92%

Q16 Pēdējo trīs gadu laikā manas tiesas vadība ir izdarījusi spiedienu uz mani, lai es izņemtu atsevišķas lietas noteiktā veidā.

	Response	Agree - Strongly agree	Not sure	Disagree - Strongly disagree
Austria	585	2%	1%	97%
Belgium	438	4%	3%	93%
Bosnia and Herzegovina	306	4%	4%	92%
Bulgaria	502	4%	2%	94%
Croatia	361	5%	4%	91%
Cyprus	72	4%	0%	96%
Czech Republic	282	2%	5%	92%
Denmark	165	1%	0%	99%
Estonia	79	4%	1%	95%
Finland	284	2%	1%	98%
France	1.940	4%	3%	93%
Germany	3.118	1%	1%	97%
Greece	805	5%	3%	92%
Hungary	990	4%	3%	93%
Ireland	133	4%	2%	95%
Italy	561	4%	3%	93%
Latvia	212	5%	8%	86%
Lithuania	201	2%	4%	94%
Moldova	148	1%	0%	99%
Montenegro	87	3%	3%	93%
Netherlands	652	1%	1%	98%
Norway	303	3%	3%	93%
Portugal	971	3%	4%	94%
Romania	1.244	0%	1%	98%
Slovakia	527	2%	2%	97%
Slovenia	171	1%	2%	96%
Spain	1.040	3%	2%	95%
Sweden	491	3%	2%	95%
Ukraine	374	3%	3%	94%
UK: England and Wales	675	2%	2%	95%
UK: Northern Ireland	36	6%	0%	94%
UK: Scotland	94	11%	3%	86%
Average	-	3%	2%	94%

Q17 Pēdējo divu gadu laikā manas tiesas vadība ir izdarījusi uz mani neatbilstošu spiedienu, lai es izņemtu atsevišķas lietas noteiktā laikā.

	Response	Agree - Strongly agree	Not sure	Disagree - Strongly disagree
Austria	585	13%	5%	81%
Belgium	438	8%	3%	89%
Bosnia and Herzegovina	306	12%	8%	79%
Bulgaria	502	4%	4%	92%
Croatia	361	18%	9%	73%
Cyprus	72	6%	1%	93%
Czech Republic	282	13%	10%	76%
Denmark	165	3%	2%	95%
Estonia	79	11%	6%	82%
Finland	284	6%	3%	91%
France	1.940	10%	4%	86%
Germany	3.118	7%	5%	88%
Greece	805	14%	4%	81%
Hungary	990	13%	6%	81%
Ireland	133	8%	2%	90%
Italy	561	8%	3%	88%
Latvia	212	14%	12%	74%
Lithuania	201	9%	6%	84%
Moldova	148	1%	2%	97%
Montenegro	87	17%	10%	72%
Netherlands	652	2%	4%	93%
Norway	303	12%	7%	82%
Portugal	971	9%	7%	83%
Romania	1.244	3%	3%	94%
Slovakia	527	13%	6%	80%
Slovenia	171	19%	9%	71%
Spain	1.040	7%	4%	89%
Sweden	491	9%	7%	85%
Ukraine	374	3%	3%	95%
UK: England and Wales	675	15%	5%	80%
UK: Northern Ireland	36	8%	0%	92%
UK: Scotland	94	31%	11%	59%
Average	-	10%	5%	84%

Q18 Pēdējo trīs gadu laikā manas tiesas vadība ir veikusi
neatbilstošu spiedienu uz mani, lai sasniegtu ražošanas mērķus (izskatīto lietu skaits)

	Response	Agree - Strongly agree	Not sure	Disagree - Strongly disagree
Austria	585	19%	9%	72%
Belgium	438	19%	9%	71%
Bosnia and Herzegovina	306	21%	8%	71%
Bulgaria	502	5%	3%	92%
Croatia	361	27%	11%	63%
Cyprus	72	11%	15%	74%
Czech Republic	282	13%	18%	69%
Denmark	165	5%	3%	92%
Estonia	79	18%	6%	76%
Finland	284	8%	7%	85%
France	1.940	27%	7%	66%
Germany	3.118	10%	8%	81%
Greece	805	21%	11%	68%
Hungary	990	24%	9%	67%
Ireland	133	8%	1%	91%
Italy	561	19%	4%	77%
Latvia	212	13%	16%	71%
Lithuania	201	16%	8%	75%
Moldova	148	3%	5%	93%
Montenegro	87	20%	17%	63%
Netherlands	652	7%	9%	84%
Norway	303	13%	8%	80%
Portugal	971	20%	13%	67%
Romania	1.244	8%	5%	87%
Slovakia	527	20%	8%	72%
Slovenia	171	23%	14%	63%
Spain	1.040	26%	9%	65%
Sweden	491	11%	6%	83%
Ukraine	374	4%	3%	93%
UK: England and Wales	675	13%	7%	80%
UK: Northern Ireland	36	14%	0%	86%
UK: Scotland	94	20%	7%	72%
Average	-	15%	8%	77%

Q19 Pēdējo divu gadu laikā man ir nācies pieņemt lēmumus saskaņā ar vadlīnijām, ko tiesneši izstrādājuši pretēji manam profesionālajam viedoklim.

	Response	Agree - Strongly agree	Not sure	Disagree - Strongly disagree
Austria	585	4%	5%	91%
Belgium	438	7%	6%	88%
Bosnia and Herzegovina	306	11%	14%	75%
Bulgaria	502	18%	12%	70%
Croatia	361	21%	11%	67%
Cyprus	72	1%	1%	97%
Czech Republic	282	17%	16%	67%
Denmark	165	1%	1%	98%
Estonia	79	9%	6%	85%
Finland	284	3%	3%	94%
France	1.940	8%	5%	87%
Germany	3.118	4%	5%	91%
Greece	805	8%	7%	85%
Hungary	990	17%	8%	75%
Ireland	133	13%	6%	81%
Italy	561	11%	5%	83%
Latvia	212	16%	17%	67%
Lithuania	201	12%	11%	77%
Moldova	148	4%	7%	89%
Montenegro	87	21%	14%	66%
Netherlands	652	8%	4%	88%
Norway	303	6%	6%	88%
Portugal	971	4%	5%	91%
Romania	1.244	5%	4%	91%
Slovakia	527	17%	10%	73%
Slovenia	171	6%	10%	84%
Spain	1.040	8%	7%	85%
Sweden	491	7%	5%	89%
Ukraine	374	12%	13%	74%
UK: England and Wales	675	12%	6%	82%
UK: Northern Ireland	36	6%	3%	92%
UK: Scotland	94	30%	9%	62%
Average	-	10%	8%	82%

Neatkarības aspekti: tiesnešu iecelšana un paaugstināšana amatā

Q20 Es uzskatu, ka tiesneši manā valstī pēdējo trīs gadu laikā ir stājušies tiesneša amatā, pirmo reizi ieceļot amatā, nevis tikai pamatojoties uz spējām un pieredzi.

	Response	Agree - Strongly agree	Not sure	Disagree - Strongly disagree
Austria	591	16%	21%	63%
Belgium	446	18%	28%	54%
Bosnia and Herzegovina	320	36%	40%	24%
Bulgaria	514	32%	34%	33%
Croatia	371	29%	36%	35%
Cyprus	73	10%	18%	73%
Czech Republic	288	11%	20%	68%
Denmark	168	1%	1%	99%
Estonia	80	19%	24%	58%
Finland	292	10%	13%	77%
France	2.031	6%	8%	86%
Germany	3.198	9%	15%	76%
Greece	833	18%	26%	56%
Hungary	1.014	58%	19%	23%
Ireland	134	17%	16%	67%
Italy	583	7%	11%	82%
Latvia	215	16%	22%	61%
Lithuania	204	28%	32%	39%
Moldova	153	16%	29%	54%
Montenegro	88	15%	36%	49%
Netherlands	660	3%	6%	92%
Norway	308	10%	11%	79%
Portugal	986	13%	23%	65%
Romania	1.295	4%	13%	83%
Slovakia	607	10%	19%	71%
Slovenia	176	34%	29%	38%
Spain	1.074	16%	17%	67%
Sweden	505	14%	17%	69%
Ukraine	385	15%	35%	50%
UK: England and Wales	683	8%	11%	80%
UK: Northern Ireland	37	5%	0%	95%
UK: Scotland	95	11%	13%	77%
Average	-	16%	20%	64%

Q21 Es uzskatu, ka tiesneši manā valstī pēdējo trīs gadu laikā ir iecelti amatā Augstākajā tiesā/kasācijas amatā, pamatojoties ne tikai uz spējām un pieredzi.

	Response	Agree - Strongly agree	Not sure	Disagree - Strongly disagree
Austria	591	18%	29%	52%
Belgium	446	5%	25%	70%
Bosnia and Herzegovina	320	29%	47%	24%
Bulgaria	514	30%	36%	33%
Croatia	371	32%	37%	30%
Cyprus	73	10%	15%	75%
Czech Republic	288	13%	33%	54%
Denmark	168	1%	6%	93%
Estonia	80	21%	24%	55%
Finland	292	7%	24%	69%
France	2.031	8%	17%	75%
Germany	3.198	32%	33%	34%
Greece	833	36%	28%	36%
Hungary	1.014	75%	14%	11%
Ireland	134	8%	12%	80%
Italy	583	24%	33%	43%
Latvia	215	19%	27%	54%
Lithuania	204	25%	29%	46%
Moldova	153	20%	25%	54%
Montenegro	88	18%	33%	49%
Netherlands	660	1%	6%	93%
Norway	308	3%	12%	85%
Portugal	986	25%	31%	45%
Romania	1.295	10%	21%	69%
Slovakia	607	12%	30%	58%
Slovenia	176	36%	34%	30%
Spain	1.074	59%	20%	22%
Sweden	505	4%	23%	73%
Ukraine	385	19%	43%	38%
UK: England and Wales	683	2%	10%	89%
UK: Northern Ireland	37	3%	3%	95%
UK: Scotland	95	4%	15%	81%
Average	-	19%	24%	57%

Q22 Es uzskatu, ka tiesneši manā valstī pirmās instances un apelācijas tiesās ir paaugstināti amatā/iecelti citā amatā, pamatojoties ne tikai uz spējām.
un pieredzes pēdējo trīs gadu laikā (Pieredze var ietvert darba stāžu).

	Response	Agree - Strongly agree	Not sure	Disagree - Strongly disagree
Austria	591	14%	27%	59%
Belgium	446	19%	28%	53%
Bosnia and Herzegovina	320	41%	39%	20%
Bulgaria	514	36%	35%	29%
Croatia	371	38%	33%	30%
Cyprus	73	11%	19%	70%
Czech Republic	288	12%	31%	57%
Denmark	168	2%	2%	96%
Estonia	80	24%	20%	56%
Finland	292	10%	19%	72%
France	2.031	22%	21%	58%
Germany	3.198	28%	24%	48%
Greece	833	27%	28%	46%
Hungary	1.014	57%	21%	22%
Ireland	134	13%	13%	75%
Italy	583	45%	21%	34%
Latvia	215	20%	23%	58%
Lithuania	204	28%	30%	42%
Moldova	153	21%	25%	54%
Montenegro	88	17%	39%	44%
Netherlands	660	6%	13%	81%
Norway	308	8%	13%	79%
Portugal	986	29%	24%	47%
Romania	1.295	14%	18%	68%
Slovakia	607	15%	28%	57%
Slovenia	176	34%	30%	36%
Spain	1.074	33%	16%	51%
Sweden	505	15%	17%	68%
Ukraine	385	10%	36%	54%
UK: England and Wales	683	6%	11%	83%
UK: Northern Ireland	37	8%	3%	89%
UK: Scotland	95	6%	18%	76%
Average	-	21%	23%	57%

Neatkarības aspekti: darba apstākļi

Q23.1 Pēdējo trīs gadu laikā manos darba apstākļos ir notikušas izmaiņas, kas negatīvi ietekmēja manu neatkarību. Lūdzu, norādiet katru kategoriju: Atalgojums, pensijas, pensionēšanās vecums

	Response	Agree - Strongly agree	Not sure	Disagree - Strongly disagree
Austria	586	9%	7%	84%
Belgium	440	42%	14%	44%
Bosnia and Herzegovina	305	6%	18%	76%
Bulgaria	506	8%	20%	73%
Croatia	361	17%	16%	66%
Cyprus	72	3%	22%	75%
Czech Republic	283	39%	11%	49%
Denmark	165	2%	1%	97%
Estonia	79	53%	4%	43%
Finland	285	13%	9%	78%
France	1.956	12%	8%	80%
Germany	3.138	26%	11%	64%
Greece	809	17%	23%	60%
Hungary	991	73%	6%	21%
Ireland	134	7%	9%	84%
Italy	563	9%	8%	83%
Latvia	212	25%	14%	61%
Lithuania	201	17%	9%	73%
Moldova	150	42%	17%	41%
Montenegro	87	51%	9%	40%
Netherlands	654	4%	8%	89%
Norway	307	10%	4%	86%
Portugal	975	19%	17%	64%
Romania	1.250	37%	9%	54%
Slovakia	542	12%	8%	80%
Slovenia	172	44%	28%	27%
Spain	1.038	40%	14%	46%
Sweden	496	21%	7%	71%
Ukraine	374	69%	7%	24%
UK: England and Wales	676	11%	5%	84%
UK: Northern Ireland	36	14%	6%	81%
UK: Scotland	95	17%	9%	74%
Average	-	24%	11%	65%

Q23.2 Pēdējo trīs gadu laikā manos darba apstākļos ir notikušas izmaiņas, kas negatīvi ietekmēja manu neatkarību. Lūdzu, norādiet katru kategoriju: Darba laiks

	Response	Agree - Strongly agree	Not sure	Disagree - Strongly disagree
Austria	582	16%	10%	74%
Belgium	440	34%	10%	56%
Bosnia and Herzegovina	303	9%	15%	76%
Bulgaria	503	10%	15%	75%
Croatia	360	13%	14%	74%
Cyprus	73	7%	16%	77%
Czech Republic	282	5%	8%	87%
Denmark	164	4%	4%	92%
Estonia	79	22%	11%	67%
Finland	284	6%	13%	81%
France	1.944	27%	11%	61%
Germany	3.134	19%	11%	70%
Greece	809	32%	13%	55%
Hungary	986	20%	9%	70%
Ireland	133	9%	11%	80%
Italy	560	10%	9%	81%
Latvia	212	14%	12%	74%
Lithuania	199	22%	12%	66%
Moldova	149	17%	19%	64%
Montenegro	85	33%	18%	49%
Netherlands	653	6%	8%	86%
Norway	307	15%	10%	76%
Portugal	972	31%	14%	55%
Romania	1.247	19%	9%	73%
Slovakia	541	6%	6%	89%
Slovenia	169	9%	13%	78%
Spain	1.043	51%	11%	39%
Sweden	494	21%	9%	70%
Ukraine	372	19%	9%	72%
UK: England and Wales	676	13%	5%	82%
UK: Northern Ireland	36	11%	6%	83%
UK: Scotland	95	16%	9%	75%
Average	-	17%	11%	72%

Q23.3 Pēdējo trīs gadu laikā manos darba apstākļos ir notikušas izmaiņas, kas negatīvi ietekmēja manu neatkarību. Lūdzu, norādiet katru kategoriju: Darba slodze

	Response	Agree - Strongly agree	Not sure	Disagree - Strongly disagree
Austria	586	29%	11%	59%
Belgium	437	39%	9%	52%
Bosnia and Herzegovina	306	20%	15%	65%
Bulgaria	504	20%	14%	66%
Croatia	362	32%	11%	57%
Cyprus	72	14%	14%	72%
Czech Republic	280	13%	15%	72%
Denmark	164	5%	5%	90%
Estonia	79	30%	10%	59%
Finland	285	15%	10%	75%
France	1.954	34%	12%	54%
Germany	3.127	31%	13%	57%
Greece	807	43%	11%	46%
Hungary	990	38%	9%	53%
Ireland	133	9%	8%	83%
Italy	583	26%	8%	65%
Latvia	211	36%	15%	49%
Lithuania	201	38%	17%	45%
Moldova	149	38%	20%	42%
Montenegro	86	62%	6%	33%
Netherlands	651	8%	12%	81%
Norway	306	16%	11%	74%
Portugal	973	34%	13%	53%
Romania	1.249	39%	10%	51%
Slovakia	540	23%	10%	66%
Slovenia	170	25%	24%	51%
Spain	1.043	58%	9%	32%
Sweden	495	29%	7%	64%
Ukraine	373	49%	10%	41%
UK: England and Wales	674	16%	4%	80%
UK: Northern Ireland	36	19%	3%	78%
UK: Scotland	95	22%	7%	71%
Average	-	28%	11%	60%

Q23.4 Pēdējo trīs gadu laikā manos darba apstākļos ir notikušas izmaiņas, kas negatīvi ietekmēja manu neatkarību. Lūdzu, norādiet katru kategoriju: Tiesu resursi

	Response	Agree - Strongly agree	Not sure	Disagree - Strongly disagree
Austria	588	22%	12%	66%
Belgium	436	45%	12%	43%
Bosnia and Herzegovina	304	20%	15%	64%
Bulgaria	506	13%	17%	70%
Croatia	361	23%	20%	57%
Cyprus	73	11%	21%	68%
Czech Republic	280	23%	19%	59%
Denmark	165	6%	8%	85%
Estonia	79	48%	9%	43%
Finland	283	19%	8%	73%
France	1.951	33%	14%	54%
Germany	3.130	30%	13%	57%
Greece	805	31%	19%	50%
Hungary	988	57%	12%	31%
Ireland	133	11%	8%	81%
Italy	565	31%	9%	60%
Latvia	210	25%	20%	55%
Lithuania	200	45%	16%	40%
Moldova	150	26%	21%	53%
Montenegro	85	59%	9%	32%
Netherlands	652	8%	18%	74%
Norway	306	17%	17%	67%
Portugal	972	22%	16%	62%
Romania	1.250	31%	11%	58%
Slovakia	540	15%	17%	68%
Slovenia	172	37%	30%	33%
Spain	1.037	28%	16%	55%
Sweden	497	28%	11%	61%
Ukraine	372	51%	14%	35%
UK: England and Wales	672	22%	6%	73%
UK: Northern Ireland	36	25%	8%	67%
UK: Scotland	95	21%	12%	67%
Average	-	28%	14%	58%

Q23.5 Pēdējo trīs gadu laikā manos darba apstākļos ir notikušas izmaiņas, kas negatīvi ietekmēja manu neatkarību. Lūdzu, norādiet katru kategoriju: Digitalizācija

	Response	Agree - Strongly agree	Not sure	Disagree - Strongly disagree
Austria	588	10%	13%	77%
Belgium	440	28%	18%	55%
Bosnia and Herzegovina	305	9%	18%	72%
Bulgaria	504	13%	15%	72%
Croatia	360	22%	16%	62%
Cyprus	72	8%	19%	72%
Czech Republic	280	14%	19%	67%
Denmark	165	5%	8%	87%
Estonia	78	13%	12%	76%
Finland	283	12%	11%	76%
France	1.949	16%	17%	68%
Germany	3.129	26%	13%	61%
Greece	806	14%	20%	66%
Hungary	993	26%	19%	54%
Ireland	134	4%	13%	82%
Italy	562	24%	9%	67%
Latvia	209	35%	24%	41%
Lithuania	197	15%	22%	63%
Moldova	150	15%	23%	62%
Montenegro	85	40%	22%	38%
Netherlands	653	5%	10%	85%
Norway	306	8%	11%	82%
Portugal	967	20%	16%	64%
Romania	1.250	10%	13%	77%
Slovakia	540	11%	13%	75%
Slovenia	172	13%	28%	59%
Spain	1.041	32%	17%	51%
Sweden	495	21%	10%	69%
Ukraine	373	15%	19%	66%
UK: England and Wales	677	12%	7%	81%
UK: Northern Ireland	36	6%	14%	81%
UK: Scotland	94	7%	16%	77%
Average	-	16%	16%	68%

Q23.6 Pēdējo trīs gadu laikā manos darba apstākļos ir notikušas izmaiņas, kas negatīvi ietekmēja manu neatkarību. Lūdzu, norādiet katru kategoriju:
 Uzvedība darbā (tostarp seksuāla uzmākšanās un diskriminācija)

	Response	Agree - Strongly agree	Not sure	Disagree - Strongly disagree
Austria	587	4%	4%	91%
Belgium	437	8%	9%	83%
Bosnia and Herzegovina	305	4%	12%	84%
Bulgaria	506	4%	10%	86%
Croatia	362	4%	14%	82%
Cyprus	73	3%	18%	79%
Czech Republic	281	4%	9%	87%
Denmark	165	2%	5%	93%
Estonia	79	6%	6%	87%
Finland	284	4%	6%	90%
France	1.956	11%	10%	79%
Germany	3.134	4%	5%	91%
Greece	807	11%	13%	76%
Hungary	990	13%	9%	78%
Ireland	134	6%	4%	90%
Italy	565	6%	7%	87%
Latvia	211	9%	20%	70%
Lithuania	200	9%	13%	79%
Moldova	150	3%	20%	77%
Montenegro	86	7%	12%	81%
Netherlands	653	4%	6%	90%
Norway	306	4%	3%	93%
Portugal	974	5%	12%	83%
Romania	1.248	3%	7%	90%
Slovakia	541	6%	6%	88%
Slovenia	172	13%	12%	74%
Spain	1.042	8%	14%	79%
Sweden	497	5%	7%	89%
Ukraine	373	3%	5%	92%
UK: England and Wales	677	3%	6%	90%
UK: Northern Ireland	36	3%	6%	92%
UK: Scotland	95	5%	11%	84%
Average	-	6%	9%	85%

Atbildība

Q24 Es uzskatu, ka manā valstī tiesneši ievēro augstus ētikas standartus.

	Response	Agree - Strongly agree	Not sure	Disagree - Strongly disagree
Austria	579	89%	8%	3%
Belgium	436	90%	8%	2%
Bosnia and Herzegovina	301	53%	38%	9%
Bulgaria	495	57%	35%	8%
Croatia	357	48%	43%	9%
Cyprus	72	89%	7%	4%
Czech Republic	261	81%	14%	5%
Denmark	162	98%	1%	2%
Estonia	78	95%	3%	3%
Finland	280	96%	3%	1%
France	1.928	89%	7%	4%
Germany	3.086	87%	10%	3%
Greece	792	53%	32%	14%
Hungary	981	73%	21%	6%
Ireland	133	95%	2%	3%
Italy	557	78%	13%	8%
Latvia	210	75%	23%	2%
Lithuania	200	87%	11%	2%
Moldova	144	81%	17%	1%
Montenegro	87	68%	26%	6%
Netherlands	649	96%	3%	1%
Norway	301	96%	1%	3%
Portugal	966	83%	13%	4%
Romania	1.238	87%	10%	3%
Slovakia	474	63%	30%	7%
Slovenia	170	65%	32%	4%
Spain	1.029	78%	17%	5%
Sweden	489	96%	3%	2%
Ukraine	359	76%	23%	2%
UK: England and Wales	664	95%	2%	3%
UK: Northern Ireland	36	100%	0%	0%
UK: Scotland	92	93%	2%	4%
Average	-	82%	14%	4%

Q25 Es uzskatu, ka manā valstī tiesu iestādes efektīvi risina tiesnešu pārkāpumus.

	Response	Agree - Strongly agree	Not sure	Disagree - Strongly disagree
Austria	579	63%	29%	8%
Belgium	436	53%	32%	14%
Bosnia and Herzegovina	301	34%	42%	24%
Bulgaria	495	36%	41%	22%
Croatia	357	38%	41%	21%
Cyprus	72	76%	19%	4%
Czech Republic	261	87%	8%	5%
Denmark	162	82%	17%	1%
Estonia	78	77%	15%	8%
Finland	280	87%	10%	3%
France	1.928	43%	26%	31%
Germany	3.086	64%	28%	8%
Greece	792	37%	40%	23%
Hungary	981	62%	28%	9%
Ireland	133	84%	9%	7%
Italy	557	77%	13%	10%
Latvia	210	80%	16%	5%
Lithuania	200	75%	21%	5%
Moldova	144	61%	33%	6%
Montenegro	87	44%	46%	10%
Netherlands	649	80%	16%	4%
Norway	301	86%	12%	2%
Portugal	966	58%	26%	16%
Romania	1.238	73%	20%	8%
Slovakia	474	51%	32%	16%
Slovenia	170	39%	41%	21%
Spain	1.029	44%	37%	20%
Sweden	489	81%	15%	3%
Ukraine	359	51%	35%	14%
UK: England and Wales	664	81%	13%	6%
UK: Northern Ireland	36	78%	11%	11%
UK: Scotland	92	72%	18%	10%
Average	-	64%	25%	11%

Q26 Manā valstī tiesu iestādes efektīvi vēršas pret korupciju tiesnešos

	Response	Agree - Strongly agree	Not sure	Disagree - Strongly disagree
Austria	579	78%	18%	4%
Belgium	436	58%	32%	10%
Bosnia and Herzegovina	301	25%	47%	28%
Bulgaria	495	34%	40%	26%
Croatia	357	34%	42%	24%
Cyprus	72	88%	10%	3%
Czech Republic	261	84%	11%	5%
Denmark	162	70%	28%	2%
Estonia	78	83%	13%	4%
Finland	280	61%	37%	2%
France	1.928	66%	24%	10%
Germany	3.086	78%	19%	4%
Greece	792	44%	41%	15%
Hungary	981	64%	28%	7%
Ireland	133	87%	11%	2%
Italy	557	83%	10%	7%
Latvia	210	66%	30%	4%
Lithuania	200	83%	16%	2%
Moldova	144	58%	35%	7%
Montenegro	87	36%	51%	14%
Netherlands	649	78%	21%	1%
Norway	301	80%	19%	1%
Portugal	966	61%	28%	10%
Romania	1.238	69%	22%	9%
Slovakia	474	52%	34%	14%
Slovenia	170	48%	44%	8%
Spain	1.029	70%	22%	9%
Sweden	489	75%	23%	2%
Ukraine	359	55%	36%	9%
UK: England and Wales	664	88%	11%	1%
UK: Northern Ireland	36	86%	14%	0%
UK: Scotland	92	84%	16%	0%
Average	-	66%	26%	8%

Tiesu neatkarības ievērošana

Q27.1 Es uzskatu, ka pēdējo trīs gadu laikā Tieslietu padome ir ievērojusi manu kā tiesneša neatkarību.

Council for the Judiciary	Response	Agree - Strongly agree	Not sure	Disagree - Strongly disagree
Austria *	-	-	-	-
Belgium	408	82%	11%	7%
Bosnia and Herzegovina	274	76%	15%	9%
Bulgaria	506	55%	24%	21%
Croatia	348	78%	12%	10%
Cyprus *	-	-	-	-
Czech Republic *	-	-	-	-
Denmark	162	96%	1%	3%
Estonia	78	69%	22%	9%
Finland	287	93%	6%	2%
France	1,969	93%	3%	3%
Germany *	-	-	-	-
Greece	791	74%	16%	10%
Hungary	1,005	59%	15%	26%
Ireland	134	93%	4%	3%
Italy	558	82%	8%	10%
Latvia	210	72%	16%	11%
Lithuania	201	80%	14%	6%
Moldova	146	77%	16%	8%
Montenegro	85	78%	14%	8%
Netherlands	644	81%	12%	7%
Norway	303	84%	9%	8%
Portugal	975	83%	9%	8%
Romania	1,248	82%	10%	8%
Slovakia	566	81%	13%	5%
Slovenia	162	86%	12%	2%
Spain	1,032	66%	14%	20%
Sweden *	-	-	-	-
Ukraine	374	52%	28%	20%
UK: England and Wales	447	86%	13%	1%
UK: Northern Ireland	28	89%	7%	4%
UK: Scotland	60	75%	22%	3%
Average **	-	79%	13%	9%
*) country has no Council for the Judiciary				
**) only including countries that have a Council for the Judiciary				

Q27.2 Es uzskatu, ka pēdējo trīs gadu laikā tiesas vadība (t.sk. priekšsēdētājs) ir respektējusi manu kā tiesneša neatkarību.

Court management	Response	Agree - Strongly agree	Not sure	Disagree - Strongly disagree
Austria	586	87%	6%	7%
Belgium	435	85%	7%	8%
Bosnia and Herzegovina	302	83%	9%	8%
Bulgaria	504	80%	9%	11%
Croatia	357	80%	8%	11%
Cyprus	69	88%	9%	3%
Czech Republic	283	89%	5%	5%
Denmark	163	99%	0%	1%
Estonia	79	82%	5%	13%
Finland	285	94%	2%	4%
France	1.990	84%	7%	9%
Germany	3.137	88%	6%	6%
Greece	808	83%	9%	8%
Hungary	1.003	70%	11%	19%
Ireland	134	93%	4%	3%
Italy	555	86%	5%	9%
Latvia	211	74%	17%	9%
Lithuania	201	80%	10%	10%
Moldova	145	82%	12%	6%
Montenegro	86	77%	16%	7%
Netherlands	645	90%	5%	5%
Norway	303	87%	6%	7%
Portugal	973	77%	10%	13%
Romania	1.251	88%	4%	7%
Slovakia	573	87%	7%	6%
Slovenia	172	75%	16%	9%
Spain	1.036	78%	10%	13%
Sweden	490	86%	7%	7%
Ukraine	374	83%	13%	5%
UK: England and Wales	655	89%	6%	5%
UK: Northern Ireland	35	83%	11%	6%
UK: Scotland	94	74%	11%	15%
Average	-	84%	8%	8%

Q27.3 Pēdējo trīs gadu laikā es uzskatu, ka tiesnešu asociācijas ir respektējušas manu kā tiesneša neatkarību.

Association of judges	Response	Agree - Strongly agree	Not sure	Disagree - Strongly disagree
Austria	584	96%	2%	2%
Belgium	395	91%	7%	2%
Bosnia and Herzegovina	275	86%	9%	5%
Bulgaria	477	60%	26%	13%
Croatia	347	83%	10%	7%
Cyprus	72	93%	6%	1%
Czech Republic	254	94%	4%	3%
Denmark	165	98%	1%	1%
Estonia	79	86%	9%	5%
Finland	284	89%	11%	0%
France	1.816	93%	3%	4%
Germany	3.062	97%	2%	1%
Greece	809	85%	8%	7%
Hungary	1.002	92%	4%	4%
Ireland	134	93%	4%	3%
Italy	557	87%	7%	6%
Latvia	206	89%	9%	2%
Lithuania	199	91%	6%	3%
Moldova	137	75%	16%	9%
Montenegro	84	82%	14%	4%
Netherlands	581	98%	1%	1%
Norway	302	95%	2%	4%
Portugal	969	91%	6%	3%
Romania	1.180	76%	16%	8%
Slovakia	563	88%	9%	4%
Slovenia	149	86%	11%	3%
Spain	1.002	85%	6%	8%
Sweden	478	94%	5%	1%
Ukraine	337	62%	27%	10%
UK: England and Wales	617	94%	6%	1%
UK: Northern Ireland	31	94%	3%	3%
UK: Scotland	90	94%	3%	2%
Average	-	88%	8%	4%

Q27.4 Pēdējo trīs gadu laikā es uzskatu, ka manu kā tiesneša neatkarību ir respektējusi Satversmes tiesa.

Constitutional court	Response	Agree - Strongly agree	Not sure	Disagree - Strongly disagree
Austria	575	93%	4%	3%
Belgium	386	92%	6%	3%
Bosnia and Herzegovina	271	84%	13%	3%
Bulgaria	490	69%	22%	9%
Croatia	348	78%	15%	7%
Cyprus *	-	-	-	-
Czech Republic	283	91%	5%	4%
Denmark *	-	-	-	-
Estonia *	-	-	-	-
Finland *	-	-	-	-
France	1.864	90%	6%	4%
Germany	3.098	94%	4%	2%
Greece	334	79%	14%	7%
Hungary	1.002	57%	24%	19%
Ireland	-	-	-	-
Italy	514	92%	6%	2%
Latvia	204	88%	10%	2%
Lithuania	201	87%	7%	6%
Moldova	142	58%	23%	19%
Montenegro	-	-	-	-
Netherlands	-	-	-	-
Norway	-	-	-	-
Portugal	965	88%	10%	2%
Romania	1.243	79%	12%	10%
Slovakia	567	89%	8%	3%
Slovenia	155	84%	14%	3%
Spain	925	55%	13%	32%
Sweden	-	-	-	-
Ukraine	373	57%	27%	16%
UK: England and Wales	-	-	-	-
UK: Northern Ireland	-	-	-	-
UK: Scotland	-	-	-	-
Average **	-	80%	12%	8%
*) country has no Constitutional Court				
**) only including countries that have a Constitutional Court				

Q27.5 Pēdējo trīs gadu laikā es uzskatu, ka Augstākā tiesa ir respektējusi manu kā tiesneša neatkarību.

Supreme Court	Response	Agree - Strongly agree	Not sure	Disagree - Strongly disagree
Austria	577	94%	3%	2%
Belgium	403	94%	5%	2%
Bosnia and Herzegovina	278	84%	12%	4%
Bulgaria	503	75%	16%	9%
Croatia	354	83%	12%	5%
Cyprus	71	94%	4%	1%
Czech Republic	282	93%	4%	2%
Denmark	155	98%	1%	1%
Estonia	79	82%	10%	8%
Finland	284	94%	5%	1%
France	1.926	95%	2%	3%
Germany	3.067	94%	4%	2%
Greece	785	66%	20%	13%
Hungary	1.003	45%	21%	34%
Ireland	134	95%	4%	1%
Italy	499	85%	11%	4%
Latvia	209	78%	14%	8%
Lithuania	199	88%	9%	3%
Moldova	141	70%	18%	11%
Montenegro	86	72%	21%	7%
Netherlands	588	99%	1%	0%
Norway	298	95%	1%	4%
Portugal	961	89%	8%	3%
Romania	1.236	82%	10%	8%
Slovakia	567	91%	7%	2%
Slovenia	166	76%	18%	6%
Spain	973	86%	7%	8%
Sweden	485	96%	2%	1%
Ukraine	373	60%	27%	13%
UK: England and Wales	659	92%	6%	2%
UK: Northern Ireland	35	83%	14%	3%
UK: Scotland	91	88%	9%	3%
Average	-	85%	10%	5%

Q27.6 Pēdējo trīs gadu laikā es uzskatu, ka puses procedūrās ir ievērojušas manu kā tiesneša neatkarību.

Parties	Response	Agree - Strongly agree	Not sure	Disagree - Strongly disagree
Austria	587	80%	13%	7%
Belgium	433	81%	11%	9%
Bosnia and Herzegovina	301	67%	20%	13%
Bulgaria	507	51%	28%	21%
Croatia	351	54%	21%	26%
Cyprus	73	79%	11%	10%
Czech Republic	284	75%	19%	6%
Denmark	166	98%	1%	1%
Estonia	79	78%	10%	11%
Finland	287	86%	7%	7%
France	1.974	71%	15%	13%
Germany	3.126	78%	15%	7%
Greece	811	61%	24%	15%
Hungary	1.003	79%	11%	10%
Ireland	134	92%	4%	4%
Italy	555	77%	12%	11%
Latvia*	199	-	-	-
Lithuania	201	52%	36%	12%
Moldova*	136	-	-	-
Montenegro	86	57%	22%	21%
Netherlands	651	86%	10%	3%
Norway	304	84%	12%	4%
Portugal	972	74%	16%	10%
Romania*	1.224	-	-	-
Slovakia	570	64%	23%	13%
Slovenia	173	60%	27%	13%
Spain	1.035	81%	9%	10%
Sweden	495	85%	9%	5%
Ukraine	374	49%	38%	13%
UK: England and Wales	672	72%	13%	15%
UK: Northern Ireland	36	58%	25%	17%
UK: Scotland	95	67%	14%	19%
Average	-	72%	16%	11%
* Data missing due to differences in interpretation in translation				

Q27.7 Es uzskatu, ka pēdējo trīs gadu laikā juristi ir ievērojuši manu kā tiesneša neatkarību.

Lawyers	Response	Agree - Strongly agree	Not sure	Disagree - Strongly disagree
Austria	588	84%	11%	6%
Belgium	434	84%	8%	8%
Bosnia and Herzegovina	298	73%	18%	9%
Bulgaria	503	54%	24%	22%
Croatia	354	66%	18%	15%
Cyprus	73	85%	8%	7%
Czech Republic	283	77%	19%	5%
Denmark	165	98%	1%	1%
Estonia	79	77%	18%	5%
Finland	287	92%	3%	5%
France	1.980	72%	14%	14%
Germany	3.136	86%	9%	5%
Greece	813	60%	24%	16%
Hungary	1.005	77%	13%	10%
Ireland	134	96%	1%	3%
Italy	558	63%	14%	23%
Latvia	209	58%	26%	15%
Lithuania	199	54%	34%	12%
Moldova	142	61%	24%	15%
Montenegro	85	56%	26%	18%
Netherlands	649	92%	6%	2%
Norway	305	92%	4%	4%
Portugal	971	78%	15%	8%
Romania	1.239	67%	17%	16%
Slovakia	570	64%	25%	11%
Slovenia	173	69%	20%	10%
Spain	1.036	76%	11%	13%
Sweden	494	91%	6%	3%
Ukraine	375	45%	37%	18%
UK: England and Wales	674	89%	6%	4%
UK: Northern Ireland	36	89%	8%	3%
UK: Scotland	95	92%	4%	4%
Average	-	76%	15%	10%

Q27.8 Pēdējo trīs gadu laikā es uzskatu, ka prokuratūra ir respektējusi manu kā tiesneša neatkarību.

Prosecution	Response	Agree - Strongly agree	Not sure	Disagree - Strongly disagree
Austria	490	91%	7%	2%
Belgium	424	91%	5%	4%
Bosnia and Herzegovina	280	78%	15%	6%
Bulgaria	503	65%	22%	13%
Croatia	346	80%	12%	8%
Cyprus	72	89%	7%	4%
Czech Republic	276	94%	4%	2%
Denmark	162	97%	0%	3%
Estonia	72	61%	36%	3%
Finland	239	82%	16%	1%
France	1.954	87%	6%	7%
Germany	2.763	93%	5%	2%
Greece	738	84%	11%	4%
Hungary	982	76%	18%	6%
Ireland	126	98%	0%	2%
Italy	460	83%	12%	5%
Latvia	205	73%	21%	5%
Lithuania	193	72%	25%	3%
Moldova	143	58%	21%	21%
Montenegro	81	69%	19%	12%
Netherlands	430	95%	3%	2%
Norway	302	94%	3%	3%
Portugal	968	89%	7%	5%
Romania	1.232	82%	10%	8%
Slovakia	563	87%	10%	3%
Slovenia	155	89%	10%	1%
Spain	1.005	80%	7%	13%
Sweden	381	95%	3%	2%
Ukraine	375	50%	34%	16%
UK: England and Wales	507	78%	20%	2%
UK: Northern Ireland	33	79%	18%	3%
UK: Scotland	93	83%	12%	5%
Average	-	82%	12%	6%

Q27.9 Pēdējo trīs gadu laikā es uzskatu, ka valdība ir respektējusi manu kā tiesneša neatkarību.

Government	Response	Agree - Strongly agree	Not sure	Disagree - Strongly disagree
Austria	581	56%	25%	18%
Belgium	419	37%	24%	39%
Bosnia and Herzegovina	264	65%	22%	13%
Bulgaria	484	31%	32%	37%
Croatia	340	62%	17%	21%
Cyprus	68	74%	19%	7%
Czech Republic	279	39%	28%	33%
Denmark	157	92%	4%	4%
Estonia	79	47%	33%	20%
Finland	286	77%	16%	7%
France	1.956	37%	22%	40%
Germany	3.113	76%	14%	9%
Greece	778	46%	26%	27%
Hungary	1.005	20%	12%	68%
Ireland	133	92%	2%	5%
Italy	544	39%	12%	49%
Latvia	203	52%	31%	17%
Lithuania	201	39%	38%	22%
Moldova	142	39%	20%	41%
Montenegro	83	35%	24%	41%
Netherlands	632	51%	29%	20%
Norway	301	90%	5%	5%
Portugal	956	65%	23%	12%
Romania	1.229	49%	23%	28%
Slovakia	557	46%	29%	25%
Slovenia	160	18%	20%	62%
Spain	990	30%	11%	59%
Sweden	488	85%	9%	6%
Ukraine	374	10%	29%	61%
UK: England and Wales	678	38%	20%	42%
UK: Northern Ireland	35	49%	17%	34%
UK: Scotland	95	34%	25%	41%
Average	-	51%	21%	29%

Q27.10 Pēdējo trīs gadu laikā es uzskatu, ka parlaments ir ievērojis manu kā tiesneša neatkarību.

Parliament	Response	Agree - Strongly agree	Not sure	Disagree - Strongly disagree
Austria	576	66%	23%	11%
Belgium	406	47%	26%	27%
Bosnia and Herzegovina	257	58%	28%	14%
Bulgaria	482	30%	31%	39%
Croatia	341	60%	18%	21%
Cyprus	66	65%	23%	12%
Czech Republic	278	39%	29%	32%
Denmark	157	93%	3%	4%
Estonia	79	47%	30%	23%
Finland	286	78%	18%	5%
France	1.945	46%	25%	30%
Germany	3.095	75%	16%	8%
Greece	774	43%	27%	30%
Hungary	1.005	24%	14%	62%
Ireland	134	90%	5%	5%
Italy	534	43%	16%	42%
Latvia	202	50%	32%	18%
Lithuania	201	31%	34%	34%
Moldova	141	40%	18%	42%
Montenegro	83	34%	19%	47%
Netherlands	625	41%	31%	27%
Norway	302	91%	5%	4%
Portugal	956	63%	25%	12%
Romania	1.233	48%	22%	30%
Slovakia	557	48%	29%	24%
Slovenia	159	15%	24%	61%
Spain	965	32%	15%	53%
Sweden	487	86%	9%	5%
Ukraine	374	12%	29%	59%
UK: England and Wales	678	37%	24%	39%
UK: Northern Ireland	35	43%	31%	26%
UK: Scotland	95	31%	25%	44%
Average	-	50%	22%	28%

Q27.11 Pēdējo trīs gadu laikā es uzskatu, ka plašsaziņas līdzekļi ir ievērojuši manu kā tiesneša neatkarību.

Media	Response	Agree - Strongly agree	Not sure	Disagree - Strongly disagree
Austria	582	51%	28%	21%
Belgium	410	56%	20%	24%
Bosnia and Herzegovina	283	51%	28%	21%
Bulgaria	497	29%	27%	44%
Croatia	347	41%	24%	35%
Cyprus	68	53%	29%	18%
Czech Republic	279	48%	31%	21%
Denmark	162	92%	5%	3%
Estonia	79	59%	20%	20%
Finland	286	81%	12%	7%
France	1.959	31%	23%	46%
Germany	3.103	58%	27%	15%
Greece	786	30%	29%	41%
Hungary	1.004	29%	23%	48%
Ireland	134	87%	8%	5%
Italy	555	34%	15%	51%
Latvia	205	34%	38%	28%
Lithuania	201	22%	38%	39%
Moldova	140	33%	23%	44%
Montenegro	84	32%	21%	46%
Netherlands	634	65%	22%	13%
Norway	304	88%	7%	5%
Portugal	961	51%	24%	24%
Romania	1.235	37%	22%	41%
Slovakia	563	34%	31%	35%
Slovenia	164	22%	35%	43%
Spain	1.013	34%	16%	50%
Sweden	494	80%	14%	7%
Ukraine	374	11%	28%	61%
UK: England and Wales	678	27%	23%	51%
UK: Northern Ireland	36	42%	31%	28%
UK: Scotland	95	26%	28%	45%
Average	-	46%	23%	31%

Q27.12 Pēdējo trīs gadu laikā es uzskatu, ka mani kā tiesnesi respektē sociālie mediji.

Social Media	Response	Agree - Strongly agree	Not sure	Disagree - Strongly disagree
Austria	566	27%	41%	32%
Belgium	381	45%	28%	27%
Bosnia and Herzegovina	268	46%	32%	22%
Bulgaria	488	27%	39%	35%
Croatia	335	39%	30%	31%
Cyprus	65	45%	32%	23%
Czech Republic	270	31%	45%	24%
Denmark	126	63%	30%	6%
Estonia	79	34%	44%	22%
Finland	282	44%	42%	14%
France	1.909	28%	24%	48%
Germany	2.976	34%	42%	25%
Greece	769	32%	34%	34%
Hungary	1.000	30%	33%	37%
Ireland	133	35%	41%	23%
Italy	539	32%	30%	39%
Latvia	200	32%	42%	26%
Lithuania	194	20%	46%	35%
Moldova	133	29%	26%	45%
Montenegro	81	32%	25%	43%
Netherlands	567	31%	38%	31%
Norway	291	62%	31%	8%
Portugal	930	45%	33%	21%
Romania	1.216	36%	26%	38%
Slovakia	554	27%	44%	29%
Slovenia	140	14%	37%	49%
Spain	940	31%	25%	45%
Sweden	458	50%	36%	13%
Ukraine	369	10%	38%	52%
UK: England and Wales	667	12%	35%	53%
UK: Northern Ireland	35	20%	43%	37%
UK: Scotland	95	11%	48%	41%
Average	-	33%	36%	31%

Neatkarības izmaiņas laika gaitā

Q28. Kopš esmu sācis strādāt par tiesnesi, mana neatkarība ir uzlabojusies daudz, uzlabojusies nedaudz, palikusi tāda pati, nedaudz pasliktinājusies vai ļoti pasliktinājusies, visi respondenti.

	Response	Deteriorated much	Deteriorated a little	Stayed the same	Improved a little	Improved much
Austria	579	1%	12%	72%	7%	8%
Belgium	436	6%	25%	64%	3%	2%
Bosnia and Herzegovina	301	2%	6%	67%	12%	13%
Bulgaria	495	3%	7%	55%	12%	23%
Croatia	357	3%	8%	68%	10%	12%
Cyprus	72	0%	4%	75%	7%	14%
Czech Republic	261	3%	32%	49%	8%	8%
Denmark	162	1%	2%	95%	1%	1%
Estonia	78	5%	13%	73%	3%	6%
Finland	280	0%	13%	76%	10%	0%
France	1.928	2%	16%	72%	7%	2%
Germany	3.086	1%	12%	70%	10%	7%
Greece	792	6%	17%	63%	5%	9%
Hungary	981	26%	27%	44%	2%	1%
Ireland	133	2%	5%	78%	4%	11%
Italy	557	5%	18%	62%	4%	11%
Latvia	210	4%	6%	52%	22%	15%
Lithuania	200	3%	6%	41%	29%	22%
Moldova	144	6%	4%	51%	13%	26%
Montenegro	87	8%	13%	64%	8%	7%
Netherlands	649	1%	18%	77%	3%	0%
Norway	301	1%	16%	73%	9%	1%
Portugal	966	5%	19%	65%	7%	5%
Romania	1.238	2%	9%	54%	6%	28%
Slovakia	474	2%	7%	65%	12%	14%
Slovenia	170	3%	20%	58%	17%	2%
Spain	1.029	15%	26%	53%	3%	2%
Sweden	489	4%	20%	63%	8%	5%
Ukraine	359	23%	16%	36%	16%	9%
UK: England and Wales	664	1%	11%	82%	4%	2%
UK: Northern Ireland	36	6%	11%	81%	3%	0%
UK: Scotland	92	1%	21%	70%	7%	2%
Average	-	5%	14%	65%	8%	8%

Q28.1 Kopš esmu sācis strādāt par tiesnesi, mana neatkarība ir ievērojami uzlabojusies, nedaudz uzlabojusies, palikusi nemainīga, nedaudz pasliktinājusies vai ievērojami pasliktinājusies, tieši ar 0-5 gadu darba stāžu.

0 - 5 years experience	Response	Deteriorated much	Deteriorated a little	Stayed the same	Improved a little	Improved much
Austria	112	1%	6%	70%	8%	15%
Belgium	116	1%	19%	69%	5%	6%
Bosnia and Herzegovina	301	0%	0%	13%	1%	3%
Bulgaria	68	0%	3%	57%	9%	31%
Croatia	72	0%	6%	75%	7%	13%
Cyprus	38	0%	0%	82%	5%	13%
Czech Republic	52	6%	44%	38%	4%	8%
Denmark	43	0%	0%	98%	2%	0%
Estonia	25	0%	12%	84%	0%	4%
Finland	85	0%	7%	87%	6%	0%
France	395	0%	12%	83%	5%	1%
Germany	507	0%	5%	69%	14%	11%
Greece	172	5%	16%	65%	6%	8%
Hungary	37	16%	32%	46%	3%	3%
Ireland	62	0%	5%	74%	3%	18%
Italy	113	1%	8%	58%	5%	27%
Latvia	33	0%	6%	67%	15%	12%
Lithuania	33	3%	3%	48%	36%	9%
Moldova	38	3%	3%	50%	21%	24%
Montenegro	30	10%	10%	63%	7%	10%
Netherlands	145	0%	7%	85%	8%	1%
Norway	82	0%	6%	87%	7%	0%
Portugal	134	1%	7%	69%	13%	9%
Romania	456	1%	9%	62%	8%	20%
Slovakia	123	0%	7%	69%	11%	13%
Slovenia	35	3%	11%	63%	20%	3%
Spain	118	11%	22%	61%	3%	3%
Sweden	100	0%	9%	74%	8%	9%
Ukraine	93	15%	25%	44%	12%	4%
UK: England and Wales	163	0%	6%	86%	6%	2%
UK: Northern Ireland	11	0%	0%	91%	9%	0%
UK: Scotland	36	0%	14%	78%	6%	3%
Average	-	2%	10%	68%	9%	9%

Q28.2 Kopš esmu sācis strādāt par tiesnesi, mana neatkarība ir ievērojami uzlabojusies, nedaudz uzlabojusies, palikusi tāda pati, nedaudz pasliktinājusies vai ļoti pasliktinājusies, tiesneši ar 6 - 10 gadu pieredzi

6 - 10 years experience	Response	Deteriorated much	Deteriorated a little	Stayed the same	Improved a little	Improved much
Austria	55	0%	13%	71%	2%	15%
Belgium	100	7%	21%	67%	4%	1%
Bosnia and Herzegovina	301	0%	1%	9%	2%	2%
Bulgaria	48	2%	2%	69%	10%	17%
Croatia	16	13%	6%	56%	19%	6%
Cyprus	10	0%	10%	40%	10%	40%
Czech Republic	40	3%	40%	48%	5%	5%
Denmark	32	0%	3%	94%	0%	3%
Estonia	17	0%	12%	88%	0%	0%
Finland	68	0%	13%	76%	9%	1%
France	323	2%	14%	78%	6%	1%
Germany	453	1%	13%	65%	13%	8%
Greece	183	5%	21%	56%	8%	10%
Hungary	155	15%	34%	48%	1%	2%
Ireland	32	3%	3%	88%	6%	0%
Italy	101	3%	12%	76%	4%	5%
Latvia	13	15%	0%	46%	15%	23%
Lithuania	33	0%	12%	52%	18%	18%
Moldova	54	6%	4%	48%	11%	31%
Montenegro	17	12%	6%	71%	6%	6%
Netherlands	90	0%	8%	89%	3%	0%
Norway	67	0%	16%	75%	9%	0%
Portugal	69	4%	14%	72%	3%	6%
Romania	246	3%	14%	52%	5%	26%
Slovakia	98	2%	9%	72%	7%	9%
Slovenia	16	0%	19%	75%	6%	0%
Spain	62	16%	27%	52%	3%	2%
Sweden	115	1%	18%	67%	10%	4%
Ukraine	25	12%	16%	48%	20%	4%
UK: England and Wales	148	0%	8%	87%	3%	2%
UK: Northern Ireland	7	14%	0%	86%	0%	0%
UK: Scotland	29	0%	17%	69%	14%	0%
Average	-	4%	13%	65%	7%	8%

Q28.3 Kopš esmu sācis strādāt par tiesnesi, mana neatkarība ir uzlabojusies daudz, nedaudz uzlabojusies, palikusi tāda pati, nedaudz pasliktinājusies vai ļoti pasliktinājusies, tiesnešiem ar 11 - 15 gadu darba stāžu.

11 - 15 years experience	Response	Deteriorated much	Deteriorated a little	Stayed the same	Improved a little	Improved much
Austria	124	2%	15%	69%	6%	9%
Belgium	59	3%	24%	73%	0%	0%
Bosnia and Herzegovina	301	0%	1%	11%	2%	1%
Bulgaria	42	5%	7%	57%	12%	19%
Croatia	56	0%	7%	71%	7%	14%
Cyprus	9	0%	11%	67%	22%	0%
Czech Republic	29	3%	21%	69%	7%	0%
Denmark	17	6%	0%	94%	0%	0%
Estonia	7	0%	29%	71%	0%	0%
Finland	52	0%	21%	71%	8%	0%
France	212	4%	18%	72%	6%	0%
Germany	456	1%	13%	71%	9%	6%
Greece	160	9%	20%	63%	2%	6%
Hungary	172	27%	27%	43%	2%	1%
Ireland	29	0%	3%	83%	3%	10%
Italy	59	7%	27%	54%	2%	10%
Latvia	25	12%	4%	40%	36%	8%
Lithuania	39	0%	3%	41%	28%	28%
Moldova	22	5%	0%	64%	5%	27%
Montenegro	9	0%	22%	67%	0%	11%
Netherlands	93	1%	27%	71%	1%	0%
Norway	68	1%	24%	66%	9%	0%
Portugal	103	4%	29%	61%	4%	2%
Romania	214	3%	10%	59%	6%	21%
Slovakia	48	2%	10%	73%	10%	4%
Slovenia	18	0%	11%	67%	22%	0%
Spain	134	15%	30%	50%	1%	4%
Sweden	103	5%	20%	63%	8%	4%
Ukraine	94	35%	12%	33%	12%	9%
UK: England and Wales	170	0%	14%	83%	2%	1%
UK: Northern Ireland	7	0%	29%	71%	0%	0%
UK: Scotland	14	0%	36%	64%	0%	0%
Average	-	5%	16%	63%	7%	6%

Q28.4 Kopš esmu sācis strādāt par tiesnesi, mana neatkarība ir ievērojami uzlabojusies, nedaudz uzlabojusies, palikusi tāda pati, nedaudz pasliktinājusies vai ļoti pasliktinājusies, tiesneši ar 16 - 20 gadu pieredzi

16 - 20 years experience	Response	Deteriorated much	Deteriorated a little	Stayed the same	Improved a little	Improved much
Austria	64	2%	16%	67%	6%	9%
Belgium	57	9%	35%	56%	0%	0%
Bosnia and Herzegovina	301	1%	2%	10%	3%	1%
Bulgaria	106	2%	8%	53%	18%	19%
Croatia	42	2%	17%	67%	10%	5%
Cyprus	7	0%	0%	100%	0%	0%
Czech Republic	33	9%	30%	52%	9%	0%
Denmark	38	0%	5%	92%	3%	0%
Estonia	4	25%	25%	50%	0%	0%
Finland	30	0%	20%	73%	7%	0%
France	268	3%	28%	64%	5%	0%
Germany	432	1%	14%	74%	7%	4%
Greece	94	4%	19%	67%	2%	7%
Hungary	142	31%	25%	43%	1%	1%
Ireland	7	14%	29%	57%	0%	0%
Italy	46	11%	20%	63%	0%	7%
Latvia	65	3%	5%	58%	22%	12%
Lithuania	31	13%	13%	35%	29%	10%
Moldova	18	11%	11%	50%	11%	17%
Montenegro	12	0%	33%	58%	8%	0%
Netherlands	92	1%	24%	75%	0%	0%
Norway	42	0%	26%	62%	10%	2%
Portugal	160	6%	23%	62%	6%	3%
Romania	143	5%	7%	51%	3%	34%
Slovakia	52	4%	2%	67%	15%	12%
Slovenia	39	5%	31%	46%	15%	3%
Spain	118	13%	36%	47%	3%	1%
Sweden	97	9%	33%	52%	3%	3%
Ukraine	69	32%	10%	28%	22%	9%
UK: England and Wales	99	2%	16%	75%	4%	3%
UK: Northern Ireland	6	0%	17%	83%	0%	0%
UK: Scotland	8	13%	50%	25%	0%	13%
Average	-	7%	20%	58%	7%	5%

Q28.5 Kopš esmu sācis strādāt par tiesnesi, mana neatkarība ir ievērojami uzlabojusies, nedaudz uzlabojusies, palikusi tāda pati, nedaudz pasliktinājusies vai ļoti pasliktinājusies, tiesneši ar 21 - 25 gadu pieredzi

21 - 25 years experience	Response	Deteriorated much	Deteriorated a little	Stayed the same	Improved a little	Improved much
Austria	86	1%	15%	73%	7%	3%
Belgium	56	13%	25%	57%	4%	2%
Bosnia and Herzegovina	301	0%	1%	7%	0%	2%
Bulgaria	99	4%	8%	49%	12%	26%
Croatia	44	7%	5%	70%	11%	7%
Cyprus	4	0%	0%	75%	0%	25%
Czech Republic	53	2%	42%	49%	8%	0%
Denmark	19	0%	0%	100%	0%	0%
Estonia	13	8%	15%	54%	8%	15%
Finland	17	0%	6%	76%	18%	0%
France	261	2%	21%	66%	9%	2%
Germany	391	2%	16%	69%	9%	5%
Greece	93	6%	11%	71%	6%	5%
Hungary	160	33%	28%	36%	1%	2%
Ireland	2	50%	0%	50%	0%	0%
Italy	47	6%	15%	70%	2%	6%
Latvia	22	0%	14%	50%	14%	23%
Lithuania	27	0%	0%	48%	30%	22%
Moldova	9	11%	0%	33%	22%	33%
Montenegro	5	0%	20%	80%	0%	0%
Netherlands	115	1%	23%	73%	2%	1%
Norway	24	4%	13%	75%	8%	0%
Portugal	235	6%	22%	63%	5%	4%
Romania	75	1%	8%	43%	12%	36%
Slovakia	49	2%	6%	57%	14%	20%
Slovenia	23	0%	30%	61%	9%	0%
Spain	236	19%	30%	47%	3%	2%
Sweden	39	3%	26%	59%	10%	3%
Ukraine	51	18%	16%	33%	25%	8%
UK: England and Wales	60	3%	15%	72%	8%	2%
UK: Northern Ireland	2	50%	0%	50%	0%	0%
UK: Scotland	4	0%	0%	100%	0%	0%
Average	-	8%	13%	60%	8%	8%

Q28.6 Kopš esmu sācis strādāt par tiesnesi, mana neatkarība ir ievērojami uzlabojusies, nedaudz uzlabojusies, palikusi tāda pati, nedaudz pasliktinājusies vai ievērojami pasliktinājusies, tiesnešiem ar vairāk nekā 25 gadu darba stāžu.

Over 25 years experience	Response	Deteriorated much	Deteriorated a little	Stayed the same	Improved a little	Improved much
Austria	138	2%	12%	76%	8%	2%
Belgium	48	8%	35%	54%	0%	2%
Bosnia and Herzegovina	301	0%	1%	17%	3%	4%
Bulgaria	132	3%	8%	55%	11%	23%
Croatia	127	4%	7%	64%	10%	15%
Cyprus	4	0%	25%	75%	0%	0%
Czech Republic	54	0%	11%	48%	13%	28%
Denmark	13	0%	8%	92%	0%	0%
Estonia	12	17%	0%	58%	8%	17%
Finland	28	0%	14%	57%	29%	0%
France	469	3%	12%	66%	12%	7%
Germany	847	3%	12%	73%	7%	5%
Greece	90	2%	10%	62%	7%	19%
Hungary	315	25%	24%	46%	3%	2%
Ireland	1	0%	0%	100%	0%	0%
Italy	191	6%	26%	56%	5%	7%
Latvia	52	4%	6%	44%	27%	19%
Lithuania	37	3%	5%	24%	30%	38%
Moldova	3	0%	33%	67%	0%	0%
Montenegro	14	14%	0%	57%	21%	7%
Netherlands	114	4%	23%	70%	3%	0%
Norway	18	0%	6%	61%	17%	17%
Portugal	265	5%	16%	66%	8%	5%
Romania	104	2%	3%	29%	4%	63%
Slovakia	104	2%	7%	53%	15%	23%
Slovenia	39	5%	15%	54%	23%	3%
Spain	361	15%	21%	57%	4%	2%
Sweden	35	11%	20%	51%	11%	6%
Ukraine	27	7%	11%	37%	15%	30%
UK: England and Wales	24	0%	17%	83%	0%	0%
UK: Northern Ireland	3	0%	33%	67%	0%	0%
UK: Scotland	1	0%	0%	100%	0%	0%
Average	-	5%	13%	60%	9%	11%

Respondentu personiskās un profesionālās īpašības

Q29 Dzimums

Gender	Response	Did not answer	I identify otherwise	Male	Female
Austria	605	1%	0%	45%	54%
Belgium	466	1%	0%	41%	58%
Bosnia and Herzegovina	325	2%	0%	35%	62%
Bulgaria	528	1%	0%	36%	63%
Croatia	378	2%	0%	26%	72%
Cyprus	78	0%	0%	45%	55%
Czech Republic	295	1%	0%	53%	46%
Denmark	176	1%	0%	49%	49%
Estonia	82	1%	0%	21%	78%
Finland	308	3%	0%	33%	64%
France	2.121	1%	0%	30%	68%
Germany	3.369	1%	0%	52%	47%
Greece	870	2%	0%	30%	68%
Hungary	1.032	2%	0%	35%	62%
Ireland	138	2%	0%	54%	44%
Italy	616	1%	0%	57%	42%
Latvia	217	1%	0%	24%	74%
Lithuania	212	1%	0%	35%	63%
Moldova	158	1%	0%	46%	53%
Montenegro	90	0%	0%	36%	64%
Netherlands	670	1%	0%	41%	57%
Norway	313	0%	0%	50%	50%
Portugal	1.014	1%	0%	31%	68%
Romania	1.345	1%	0%	28%	71%
Slovakia	649	1%	0%	43%	56%
Slovenia	185	1%	0%	21%	78%
Spain	1.113	2%	0%	47%	51%
Sweden	513	1%	0%	48%	51%
Ukraine	431	1%	0%	48%	51%
UK: England and Wales	703	1%	0%	61%	38%
UK: Northern Ireland	37	0%	0%	59%	41%
UK: Scotland	99	0%	0%	64%	36%
Average	-	1%	0%	41%	57%

Q30 Pierdze

Years of judicial experience	Response	0-5 years	6-10 years	11-15 years	16-20 years	21-25 years	Over 25 years
Austria	605	20%	10%	21%	11%	15%	23%
Belgium	466	27%	23%	14%	13%	13%	11%
Bosnia and Herzegovina	325	18%	15%	16%	16%	10%	26%
Bulgaria	528	14%	9%	9%	21%	20%	27%
Croatia	378	20%	5%	17%	12%	12%	35%
Cyprus	78	54%	14%	12%	10%	5%	5%
Czech Republic	295	20%	15%	12%	11%	19%	23%
Denmark	176	26%	20%	11%	24%	11%	7%
Estonia	82	32%	23%	9%	5%	16%	16%
Finland	308	32%	24%	19%	11%	6%	9%
France	2.121	21%	17%	11%	13%	13%	24%
Germany	3.369	17%	14%	15%	14%	12%	28%
Greece	870	22%	24%	20%	12%	12%	11%
Hungary	1.032	4%	15%	18%	14%	16%	32%
Ireland	138	46%	25%	21%	5%	2%	1%
Italy	616	20%	18%	11%	8%	10%	34%
Latvia	217	17%	6%	12%	30%	11%	24%
Lithuania	212	17%	16%	19%	15%	14%	18%
Moldova	158	28%	35%	15%	13%	6%	3%
Montenegro	90	33%	20%	11%	14%	6%	16%
Netherlands	670	23%	14%	14%	14%	17%	17%
Norway	313	28%	22%	22%	14%	8%	6%
Portugal	1.014	15%	7%	11%	16%	24%	27%
Romania	1.345	37%	20%	17%	11%	6%	8%
Slovakia	649	25%	20%	10%	12%	10%	23%
Slovenia	185	22%	10%	10%	23%	12%	23%
Spain	1.113	11%	6%	14%	12%	22%	35%
Sweden	513	21%	24%	20%	19%	8%	7%
Ukraine	431	29%	6%	25%	20%	13%	7%
UK: England and Wales	703	25%	22%	25%	15%	9%	4%
UK: Northern Ireland	37	30%	22%	19%	16%	5%	8%
UK: Scotland	99	37%	34%	15%	8%	4%	1%
Average	-	25%	17%	15%	14%	11%	17%

Q31 Es galvenokārt strādāju:

Type of court	Response	Court of first instance	Appeal court	Supreme Court/ Court of Cassation
Austria	605	55%	39%	7%
Belgium	466	80%	19%	0%
Bosnia and Herzegovina	325	69%	28%	3%
Bulgaria	528	76%	16%	8%
Croatia	378	78%	20%	2%
Cyprus	78	95%	4%	1%
Czech Republic	295	75%	23%	2%
Denmark	176	72%	25%	3%
Estonia	82	87%	13%	0%
Finland	308	58%	33%	8%
France	2.121	74%	22%	4%
Germany	3.369	75%	20%	5%
Greece	870	78%	12%	10%
Hungary	1.032	71%	26%	3%
Ireland	138	86%	10%	4%
Italy	616	82%	13%	5%
Latvia	217	67%	26%	7%
Lithuania	212	54%	35%	11%
Moldova	158	80%	16%	4%
Montenegro	90	82%	11%	7%
Netherlands	670	83%	17%	0%
Norway	313	65%	31%	4%
Portugal	1.014	83%	16%	1%
Romania	1.345	84%	15%	2%
Slovakia	649	65%	28%	7%
Slovenia	185	79%	19%	1%
Spain	1.113	70%	29%	1%
Sweden	513	69%	28%	3%
Ukraine	431	80%	13%	7%
UK: England and Wales	703	91%	9%	0%
UK: Northern Ireland	37	95%	5%	0%
UK: Scotland	99	98%	2%	0%
Average	-	77%	19%	4%

Q32 Es galvenokārt spriežu:

Type of cases	Response	administrative cases	civil (including family) cases	criminal cases	civil and criminal cases in equal measure	civil, administrative and criminal
Austria	605	37%	51%	9%	2%	0%
Belgium	466	1%	58%	28%	12%	0%
Bosnia and Herzegovina	325	5%	57%	24%	11%	4%
Bulgaria	528	18%	43%	26%	6%	7%
Croatia	378	4%	63%	30%	1%	1%
Cyprus	78	8%	27%	26%	40%	0%
Czech Republic	295	7%	73%	19%	1%	0%
Denmark	176	1%	6%	13%	51%	30%
Estonia	82	23%	46%	29%	1%	0%
Finland	308	39%	19%	20%	21%	1%
France	2.121	1%	48%	35%	13%	2%
Germany	3.369	27%	48%	21%	3%	1%
Greece	870	35%	17%	8%	40%	0%
Hungary	1.032	6%	55%	37%	1%	1%
Ireland	138	4%	32%	40%	15%	9%
Italy	616	39%	27%	32%	2%	0%
Latvia	217	16%	49%	33%	2%	0%
Lithuania	212	9%	38%	28%	10%	15%
Moldova	158	4%	20%	21%	16%	39%
Montenegro	90	4%	47%	40%	7%	2%
Netherlands	670	21%	42%	33%	3%	1%
Norway	313	0%	4%	2%	53%	41%
Portugal	1.014	0%	45%	35%	19%	1%
Romania	1.345	12%	53%	19%	11%	5%
Slovakia	649	7%	67%	24%	1%	0%
Slovenia	185	6%	68%	23%	1%	2%
Spain	1.113	10%	39%	28%	22%	1%
Sweden	513	39%	6%	25%	26%	3%
Ukraine	431	19%	23%	11%	5%	42%
UK: England and Wales	703	17%	51%	27%	1%	3%
UK: Northern Ireland	37	8%	38%	46%	5%	3%
UK: Scotland	99	5%	14%	19%	53%	9%
Average	-	14%	40%	25%	14%	7%

Q33 Esmu tiesnešu asociācijas biedrs.

Member of a judges association	Response	yes	no
Austria	605	92%	8%
Belgium	466	38%	62%
Bosnia and Herzegovina	325	77%	23%
Bulgaria	528	31%	69%
Croatia	378	65%	35%
Cyprus	78	100%	0%
Czech Republic	295	37%	63%
Denmark	176	100%	0%
Estonia	82	73%	27%
Finland	308	50%	50%
France	2.121	50%	50%
Germany	3.369	75%	25%
Greece	870	98%	2%
Hungary	1.032	46%	54%
Ireland	138	98%	2%
Italy	616	88%	12%
Latvia	217	56%	44%
Lithuania	212	66%	34%
Moldova	158	44%	56%
Montenegro	90	77%	23%
Netherlands	670	69%	31%
Norway	313	93%	7%
Portugal	1.014	85%	15%
Romania	1.345	11%	89%
Slovakia	649	42%	58%
Slovenia	185	68%	32%
Spain	1.113	68%	32%
Sweden	513	40%	60%
Ukraine	431	19%	81%
UK: England and Wales	703	79%	21%
UK: Northern Ireland	37	76%	24%
UK: Scotland	99	88%	12%
Average	-	66%	34%